

తిరుమలే తిరుపతి దేవస్థానాల మాస పత్రిక

ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುದಾಸ
ವಟ್ವಾರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿಕೆ.

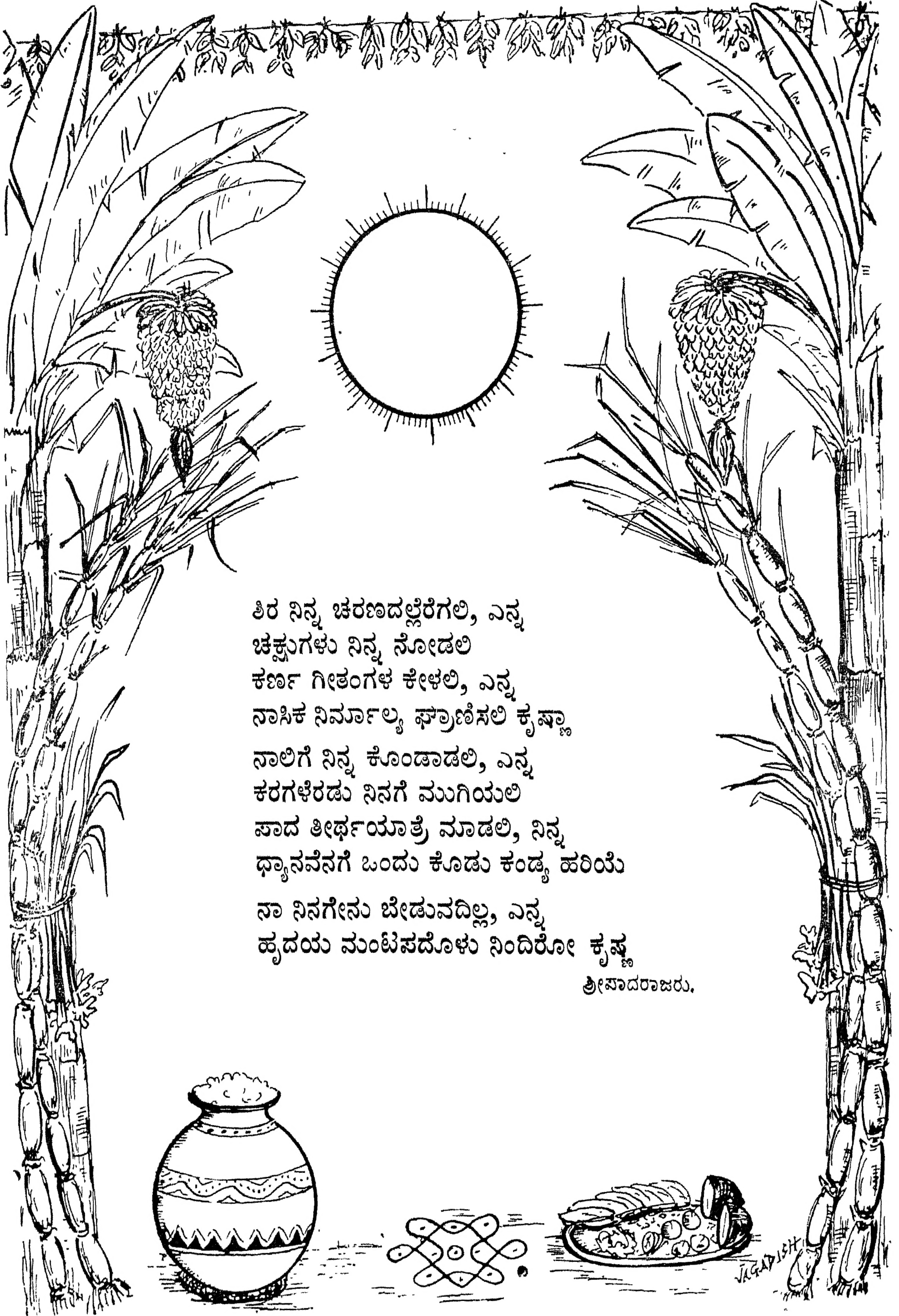
ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆಂದ್ರದ 30 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ
2-12-79 ರಂದು ನಡೆಯಿತು. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುದಾಸ
ವಟ್ವಾರಿ ಅವರು ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ತತ್ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಪುಸ್ತಕಗಳ
ಬಿಡುಗಡೆ, ಸುವ್ರಭಾತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ನಡೆಯಿತು.

ಸುವ್ರಭಾತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಬಹು
ಮಾನ ವಿತರಣೆ.

ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ.

ತಿರ ನಿನ್ನ ಚರಣದಲ್ಲೆರೆಗಲಿ, ಎನ್ನ
ಚಕ್ಷುಗಳು ನಿನ್ನ ನೋಡಲಿ
ಕರ್ಣ ಗೀತಂಗಳ ಕೇಳಲಿ, ಎನ್ನ
ನಾಸಿಕ ನಿರ್ಮಾಲ್ಮ ಘ್ರಾಣಿಸಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ
ನಾಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಾಡಲಿ, ಎನ್ನ
ಕರಗಳೆರಡು ನಿನಗೆ ಮುಗಿಯಲಿ
ಪಾದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಲಿ, ನಿನ್ನ
ಧ್ಯಾನವೆನಗೆ ಒಂದು ಕೊಡು ಕಂಡ್ಯ ಹರಿಯೆ

ನಾ ನಿನಗೇನು ಬೇಡುವದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನ
ಹೃದಯ ಮಂಟಪದೊಳು ನಿಂದಿರೋ ಕೃಷ್ಣ

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು.

ಸ ಪ್ರ ಗಿ ರಿ

ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ತನ್ನ ಸಪ್ತಗಿರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ, ಮತ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಖನಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳ ಚರಿತ್ರೆಗಳು, ಪೂಜೋತ್ಸವಗಳು, ಬಣ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳು ಪ್ರಚುರಿಸಲ್ಪಡುವವು.

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರಿಸಲು ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಕೆಳಗಿರುವ ಬೆಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಒಳಗಡೆ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ:	ಪೂರ್ತಿಪುಟ	ರೂ 80
	ಅರ್ಧಪುಟ	,, 50
	ಕಾಲುಪುಟ	,, 30
ರಕ್ಷಾಪುಟ : 4 ನೆಯ ಪುಟ	1 ಬಣ್ಣದ್ದು	ರೂ 200
	2 ,,	,, 250
	3 ,,	,, 300
ಕವರಿನೊಳಗೆ 2 ನೆಯ ಪುಟ, 3 ನೆಯ ಪುಟ	1 ಬಣ್ಣದ್ದು	ರೂ 150
	2 ,,	,, 200
	3 ,,	,, 250
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ;	1 ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟ	ರೂ 150
	2 ಕೊನೆಯ ಪುಟ	,, 110
	3 ವಾರ್ತೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಇದಿರು ಪುಟ :	
	1 ಪುಟ ರೂ.	100
	1/2 ಪುಟ ,,	60

ಸೂಚನೆ:- 4 ನೆಯ ರಕ್ಷಾಪುಟ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ 6 ಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಡ ಹಣ ಪಾವತಿಮಾಡಿ ಸ್ಥಳ ಕಾದಿರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕಟಣಾದರಗಳ ಮೇಲೆ 10%, 12 ಸಂಚಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕಾದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ 15% ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಾಚನೆ ಕೊಡದೆಯೇ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸದೆಯೇ ಯಾವ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನಾದರೂ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೂ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಚುರಣೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಂಪಾದಕರು,

ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ತಿರುಪತಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್-517501

ಪ್ರಗಿರಿ

ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ.

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ 50 ಪೈಸೆ.

ಸಂವತ್ಸರ ಜಂದಾ 6 ರೂ.

ಸಂಪುಟ 10]

ಜನವರಿ 1980

[ಸಂಚಿಕೆ 8

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ :

ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಆರ್. ಕೆ. ಪ್ರಸಾದ್,
ಐ.ಐ.ಎಸ್.,
ಟೆಲಿಫೋನ್ ನಂಬರು : 2322

ಸಂಪಾದಕರು:
ಕೆ. ಸುಬ್ಬಾರಾವು, ಎಂ.ಎ.,
ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ತಿರುಪತಿ.
ಟೆಲಿಫೋನ್ ನಂಬರು : 2254

ಮುದ್ರಣ:
ಯಂ. ವಿಜಯಕುಮಾರರೆಡ್ಡಿ,
ಮೇನೇಜರ್, ಪಿ. ಎ. ದೆ. ಪ್ರೆಸ್, ತಿರುಪತಿ.
ಟೆಲಿಫೋನ್ ನಂಬರು : 2340

	ಪುಟ.	ಸಂ.
ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧನೆ	...	5
ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳು	...	7
ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕು ತತ್ತ್ವಗಳು	...	9
ಮುನಿವುಂಗವ-ಪರಾಶರರು	...	11
ಶ್ರೀಸ್ತುತಿ	...	13
ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಶಿ-ತಲಕಾಡು	...	17
ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಲಾಭಿವರ್ಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	...	20
ಓ..... ಸೀತಾ.....	...	22
ನೆಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಟಿ.ಟಿ.ಡಿ. ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ	...	35
ವಾರ್ತಾಲಹರಿ	...	37
ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ	...	39

ಮಿಕ್ಕ ವಿವರಗಳಿಗೆ :

ಸಂಪಾದಕರು,

ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು,
ತಿರುಪತಿ.

ಮುಖಚಿತ್ರ : ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶೋಭೆ

ಚಿತ್ರಕಾರರು : ಕೆ. ಜಗದೀಶ್.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

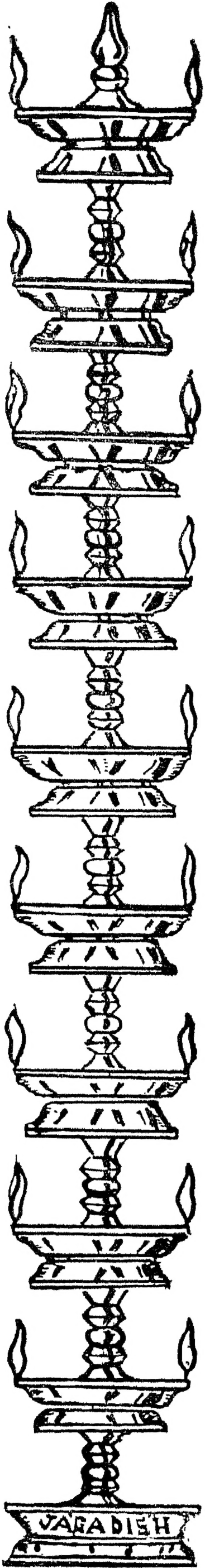
ಆಂಗ್ಲ ಕಾಲಮಾನದಂತೆ ಮಾನವ ಮತ್ತೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಏರಿದ. ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿ ನಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾಲಗಮನಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂತಲೇ ಮಾನವ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತು, ಸಿಂಹಾವ ಲೋಕನ ಕ್ರಮದಿಂದ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ನಿರುಕ್ತಿಸಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಲವರಿಗೆ ಗತ ಭೂತವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯ ಬಂಗಾರದಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಳತು ಹೊನ್ನಾಗಿ ಹೆಸರು ಹಸಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಜೀವನವೆಂದರೆ ಹಳತು ಹೊಸತುಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಯೋಗ. ಅವಕಾಶ, ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಅನುಭವ.

ಮೇಲಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷ ತಿ.ತಿ.ದೇ. ಸಫಲ, ಸಾರ್ಥಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿ ಪುರಾತನವೂ ಕಿರಿದೂ ಆದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡದಿಂದ ವಿಶಾಲ ಹೊಸ, ಭವನಕ್ಕೆ ಬದಲಾದದ್ದರಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕೇಂದ್ರವ ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಹಳೆಬೇರು ಹೊಸ ತಳಿರಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ಎನ್ನ ಬಹುದು.

ಹೈಂದವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಪ್ರಸಾರ ಈ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ. ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಿಕೆ, ಸ್ವತಃ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಡೆದಿದೆ, ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಗೋದಾವರೀ ಪುಷ್ಕರಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರ ಆಸ್ತಿಕರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರ ಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯೊಡನೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆ ದಿವೆ. ಅನ್ನಮಾಚಾರ್ಯರ ತವರೂರು ತಾಲ್ಲಪಾಕ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆದು, ಅನ್ನಮಾಚಾರ್ಯ ಕೃತಿ ಗಳ ಪಂಚರತ್ನ ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಸಿ ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿ ಲಯದ ರಜತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ 30 ಲಕ್ಷರೂಗಳ ಪುದುವಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ವಿವಿಧ ಕಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಕಲಾಪೀಠ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪುರಾ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೇ ತಿರುಮಲೆಯ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸದುಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೊಸ ದಾದ ಕ್ಯೂಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಅನ್ನದಾನ ಯೋಜನೆಗಳ ಶ್ರೀಕಾರ ಹಾಕಿ ಸಮಯೋಚಿತವೂ, ಸಾರ್ಥಕವೂ ಆದ ಸೇವೆ ಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನದಿಂದ ಮುಂದಣ-ಇನ್ನೂ-ಮಿಗಿಲಾದ ಏರುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತವೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನವನ ನಿರಂತರ ಗಮ್ಯ-ಆದರ್ಶ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಡೆಯುವುದೇ ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಅಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧನೆ

ಈಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ, ಕಪ್ಪು ಉಡುವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಹಣೆಗೆ ಚಂದನವಿಟ್ಟು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಡ್ಡಧಾರಿ ಭಕ್ತ ವೃಂದವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ದಿನ ಸಿಕ್ಕದ ಭಜನ-ಸಂಕೀರ್ತನಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶಬರಿಮಲೆಯ ಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯನ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮರಳಿ ಬಂದು ದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಕಾಶಿ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ತಿರುವತಿ, ಮಂತ್ರಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಭಕ್ತ ವೃಂದವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷತೆಯೂ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ, ಈ ಅಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಯ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಆಚರಿಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಈ ಒಂದೊಂದು ವಿಧಿಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೇರಳದ 'ಪಂದಲ' ಎಂಬ ನಗರದ ರಾಜನಾದ ರಾಜಶೇಖರ ಪಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೊರಗು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ಒಂದುದಿನ ಒಂದು ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗು ಅಳುತ್ತಾ ಮಲಗಿರುವಂತೆ ಕನಸು ಬಿತ್ತು, ಈ ಕನಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರನೇದಿನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲು, ಪಂಪಾ ನದಿಯ ತೀರದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಗು ಅಳುತ್ತಾ ಮಲಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ರಾಜನು, ಅದನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಎನ್ನುತ್ತ ಸಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ 'ವಿಜಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವನಾಗಿದ್ದ ಇದೇ ರಾಜನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕೊರಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಮಗು ಇವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಇವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದರ ಜತೆಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುವುದರ ಹೊಣೆಯೂ ಈ ಮಗುವಿನದಾಗಿತ್ತು. ಇವನು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಕೊರಳಲ್ಲಿ 'ಚಿನ್ನದ ಗಂಟೆ' ಇದ್ದುದರಿಂದ 'ಮಣಿಕಂಠ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇವನನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮಣಿಕಂಠನೇ ನಾವು ಈಗ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪ' ;

ಕಲಿಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರು ಒಂದು ಕಡೆ ಕಲೆಯುತ್ತಾರೆ

ಆಗ ಈ ಮೂವರ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇವನು 'ದತ್ತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂವರ ಪತ್ನಿಯರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ಸರಸ್ವತಿ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿ ಯರ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಬ್ಬಳು ಬಾಲಕಿ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳು 'ಲೀಲಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗಾಲವ ಋಷಿಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಾಚಾರ್ಯ, ಬಿ. ಎಸ್ಸಿ.,
ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ.

ತಾಳೆ. ಮುಂದೆ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಾನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವ ಲೀಲಳ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡ 'ದತ್ತ'ನು ನೀನು 'ಮಹಿಷಿ' ಯಾಗು, ಎಂದು ಶಾಪಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ 'ದತ್ತ' ಎಂಬ ಅಸುರನ ಮಕ್ಕಳಾದ 'ರಂಬ', 'ಕರಂಬ' ರ ಮೈಕಿ ಹಿರಿಯ ಕರಂಬನ ಮಗಳು ಮಹಿಷಿಯಾಗಿ ಲೀಲಳು ಜಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದೆ ತಾನಿತ್ತ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡ ದತ್ತನು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ತಾನೂ ಸುಂದರ 'ಮಹಿಷಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜನಿಸಿ 'ಮಹಿಷಿ'ಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದನುಪಿನ ಹಿರಿಯ ಮಗ 'ಕರಂಬ'ನ ಮಗನಾದ 'ಮಹಿಷಾಸುರ'ನು ತನ್ನ ಉದ್ಭವದಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿರಲು ದುರ್ಗಾದೇವಿಯಿಂದ ಹತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕೋಪಗೊಂಡ ಮಹಿಷಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ತನಗೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸದಂತಹ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ, "ಒಂದು ವೇಳೆ ಹರಿ-ಹರರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನಿಂದ ನಿನಗೆ ಸಾವುಂಟಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಹಿಷಿಯು ನಕ್ಕು "ಹರಿಯೂ ಗಂಡು, ಹರನೂ ಗಂಡು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮಗುವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ವರವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಈಕೆಯ ಉಪಟಳ ದೇವ ಲೋಕದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಲೆನೋವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ

ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಶಿಶು ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಖಜೀತರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿರುವನಂತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮುನಿಸ್ವಾಮಿನಾಯುಡು (ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಪಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ) ಅವರು, ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೋಪಿಕಾಪ್ರಸಾದ್ ಅವರೊಬ್ಬರು ಬದುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು.

ತ್ತದೆ. ಈಕೆಯ ಸಂದಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಾಸು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ:

‘ಭಸ್ಮಾಸುರ’ ನಂಬ ಅಸುರನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ತಾನು ಯಾರ ತಪೆಯನ್ನೇ ಕೈ ಇಟ್ಟರೂ ಅವನು ಭಸ್ಮ ನಾಗುವಂತಹ ಪರವಸ್ತು ಪಡೆದು, ಈಶ್ವರನನ್ನೇ ಮೊದಲಿಸ್ತಾನೆಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಓಸಿಸುತ್ತಿರಲು, ಸ್ವತಃ ಸಿಮ್ಮವೇ ‘ಜಗನ್ನಾಥನಿ’ಯ ವೇಷಧರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪೋಷಿಸಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವನನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉಪರೇಶ್ವರ ದೃಷ್ಟಿ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಒಂದು ಸುಂದರ ಬಾಲಕನ ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ.. ಈ ‘ಹರಿ-ಹರ’ ರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಾಲಕನನ್ನು ಈಶ್ವರನು, ಗೌರನನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಗಣಗಳಿಗೆ ನಾಮಕನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಮುಷಿಯ ಸಂದಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜರೂ ಒರಸಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

‘ಶುಬಮರ್ಮ’ ಮತ್ತು ‘ಶುಬ ಅಶ್ರಮ’ ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವರಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಒಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಸನಾತನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶುಬ ಐದ್ದ ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಕೆಯ ಅತಿಥ್ಯ ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಶುಬಮು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ನಾನು ಯಾರಾಗಲೂ ಸಿನ್ನ ಸೇರುತ್ತೆ, ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಉಕ್ಕುಟ ಅನೇಕ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು “ನಾನು ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುವ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ನೆಲೆಸುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನೀನು ನನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಮುಂದೆ ರಾಜರೇಖರನ ಮಗನಾಗಿ ಜೆಕೆಯು ತಿರುವ ಮಣಿಕಂಠನು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದ ‘ವಾವರ್’ ಎಂಬ ನವಾಬನು ರಾಜರೇಖರನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರಲು, ಸ್ವತಃ ಮಣಿಕಂಠನೇ ಅವನೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಅವನು ಶರಣಾಗತನಾದ ಮೇಲೆ, “ನೀನು ಮರಣ ಸಿದ ನಂತರ ನಿನ್ನ ಸಮಾಧಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ‘ವಾವರು ಸ್ವಾಮಿ’ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಿ” ಎಂದು ವರಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

(33 ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿ)

ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳು

ನಮ್ಮನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವರ್ಣನೆ ಅನೇಕ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಮ್ಯವಾದ ಕಾವ್ಯಗುಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಗಳ 'ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ' ಇವುಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ವಾದಿರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಸೋದಿಯ ಮಹಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದು ಮಾಧ್ವಯತಿಗಳಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ೧೩ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮೆರೆಸಿದವರು.

ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ ಕಾವ್ಯ ೨೩೫ ಶ್ಲೋಕಗಳ, ವಚ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ಪೂರ್ವದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಬಂಧಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಸುಂದರವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಯಾ ಹೆಸರಿನ ಆದ್ವಾಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೈವವಾದ ಹಯಗ್ರೀವ ದೇವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಉಡುಪಿಯ ಮುಡ್ಡು ಕೃಷ್ಣನ ರಮ್ಯವರ್ಣನೆ ಯೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ವಚ್ಚಿಮಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿನ ಉಡುಪಿಯ ಮನೋಹರ ತಾಣವಾದ ರಜತಪೀಠಪುರ (ಉಡುಪಿ) ದಲ್ಲಿನ ಕೃಷ್ಣನ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಮೂರುತಿ ನಮ್ಮ ಮನಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಿರ್ಮಘೋಗ್ರ ಭವಾರ್ಣವೇ ಸಿಜ ಮನೋಭೀಷ್ಮಂ ದಿಶಾಮೀತಿಯು ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ತರೇಣ ಏಲಸನ್ಮಂಥಾನ ಮನೈನ.

ಚ|| ರಮ್ಯಂದಾಮದಧನ್ವದೇಶರಜತ
ಗ್ರಾಮಶ್ರೀ ಯೋಲಂಕೃತಿಃ
ಕರ್ಮಂದೀಶ್ವರ ಭಕ್ತಿ ಬಂಧನವಶಃ ಪ್ರೀತೋ
ಸ್ತುಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಭುಃ||

ಕ್ರೂರವಾದ ಈ ಸಂಸಾರ ನಾಗರವನ್ನು ಕಡೆದು ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೊಲು, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಂತ, ರಾಜತಪೀಠಪುರಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರಪ್ರಾಯವಾದ, ಯತಿಗಳ ಭಕ್ತಿಪಾಶದಿಂದ ಬಂಧಿತನಾದ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೀತನಾಗಲಿ— ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿಗಳು.

ಒಬ್ಬ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೇಯಸಿ ನೊಂದು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಳಂತೆ :

ಚಾಂಚಲ್ಯಂ ವೃಷ್ಟದೇಶೇ ಕಠಿಣ ಕೃತಿರಧೋ-
ವಕ್ರತಾಕೃಪಾ ಕೋಮಃ ಯಾಂಚಾತನ್ಮಾದ-
ಕನ್ಮಾದಸಕೃತಿರುಪಕಾರಿಷ್ವಪಿ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಮೌಲೇ |
ಸ್ತೃರ್ಧೇ ಅನ್ಯಸ್ತೇಶ್ವವಚ್ಛಾ ಕಿಮಿತಿರಮಣತೇ
ಜೋರತಾ ಮಾಯಿತತ್ಪಂ ಚಿತ್ರಂ ರೋಹಾ
ವರೋಹಾವಿತಿ ವಿರಸಗಿರಾವ್ಯಾದ್ಯತಃ ಸಾತು
ಕೃಷ್ಣಃ ||

‘ಎಲೆ ಕೃಷ್ಣ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಸಿನ್ನ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮ ಕೋಮಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಘಾತವಾಗುವಂತಹ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತೀ, ಒಂದೊಂದುಸಲ ನಿನಗೆ ಕೋಪವೂ ಬಂದೀತು ! ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡಿಬೇಡಿಯಾದರೂ ಬರುತ್ತೀ. ಒಬ್ಬ ಗೋಸ್ವರ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡುತ್ತೀ. ಕಳ್ಳತನಮಾಡಿಯೂ ಅಮಾಯಕನಂತೆ ನಟಿಸುವ ಸಿನ್ನ ನಡೆಯೇ ಆರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ’ — ಇದು ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಹುಸಿ ಮುಸುಕಿನ ಮಾತು.

ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿನಹತ್ತು ಅವತಾರಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ :—

ಚಂಚಲವಾದ ನಡೆಯುಳ್ಳ ಮೀನು, (ಮತ್ಸ್ಯಾ ವತಾರ), ಕಠಿಣವಾದ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳ (ಕೂರ್ಮ) ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವ ವರಾಹ, ಕೋಪತೋರಿಸಿದ ನೃಸಿಂಹ, ಉಪಕಾರಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪರಶುರಾಮ, ತನಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಬಿಕ್ಕೇ ಬೇಡುವ ನಾಮನ, ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ರಾಮ, ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಯೆಯಾದ ಬುದ್ಧ, ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಶತ್ರುಗಳ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಕಿ—

ಇದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯ ನಮಗೆ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾಜಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ವರ್ಣನೆ ಹೀಗಿದೆ :

ರಕ್ಷೋಗಣಕ್ಷಪಣದಕ್ಷ ಮಹಾ ತ್ರಿಶೂಲಂ
ತ್ಯಕ್ತಂ ವಲಕ್ಷತನುಂ ಉಲ್ಲಸದಕ್ಷ ಮಾಲಮ್ |
ರೂಕ್ಷಾಘಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಕ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯೂಧಂ ದಕ್ಷಾಧ್ಯ
ರಕ್ಷಯದ ಮಾಶ್ರಯ ವಿಶ್ವನಾಥಮ್ |

ರಾಕ್ಷಸಗಣವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿಯಾದ, ಮುಕ್ತಾಣ್ಣನಾದ, ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ ಹಿಡಿದ, ಏಪಿಳನ್ನು ಸೆದೆಬಡೆಯಬಲ್ಲ ಭೂತಗಣಾಧೀಶನಾದ, ದಕ್ಷಯಜ್ಞವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದ ವಿಶ್ವನಾಥನನ್ನೂ ಆಶ್ರಯಿಸುವಾ. — ಹೀಗೆ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ವಿಶ್ವನಾಥ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕುಮಾರ :

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸುರಾಗ್ರಗಣ್ಯಕುಜನಾರಣ್ಯ ಜ್ವಲ
ತ್ವಾವಕ ಪ್ರಬ್ರೂಯಾತ್ ತವವಿಕ್ರಮಂ ಭುವಿ
ಕವಿಃ ಕೋವಾ ಅಮರೋವಾ ದಿವಿ | ಯಃ ಬ್ರಾಗ
ಪ್ರತಿಮಲ್ಲ ತಾರಕ ಮಹಾದೈತ್ಯಂ ಸುದೃಷ್ಟಂ
ಭವಾಸ್ವಿ ಪ್ರಾಘಪ್ರಿಯ ಸುಪ್ರಭಾವ ಸಮರೇ
ಕ್ರೀಡನ್ ಜೈಷ್ಠೇದ್ವಿಷಮ್ |

‘ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಕುಜನರಿಂಬ ಕಾಡಿಗೆ ದಾವಾಗ್ನಿಯಾದ, ಸಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮವನ್ನು ಭೂಲೋಕದ ಕವಿ ಯಾರುತಾನೇ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ಹಿಂದೆ ಅಸ್ರತಿಮಲ್ಲನಾಗಿದ್ದ ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಜಯಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ನಿನ್ನದು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿಗಳು. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಪ್ರಬಂಧದ ಬಂದು ತುಣುಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭರಾವ್, ಎಂ.ಎ.,

ಗೋಕರ್ಣದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು :

ದುಷ್ಪಾಪಾಂ ವಿಘ್ನಕರ್ತಾ ಸುಚರಿತ ಸುಜನ
ಸ್ತೋಮ ವಿಘ್ನಾಪಹರ್ತಾ ತಸ್ಮಾದ್ವಿಘ್ನಾದಿ
ಪೋಯಂ ಮತ ಇತಿ ಸುಧಿಯಾಂ ಸ್ವಷ್ಟಮಾಜ್ಞಾ
ನಿನಾಯ | ಪೌಲಸ್ತ್ಯೇಚ್ಛಾಂತರಾಯಃ ಸುರ
ಮುನಿ ಸಕರಾರ್ಭುಷ್ಣ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೃಪಾಯಃ
ಶ್ರೇಯೋ ವಿಘ್ನಾಧಿಗಾಜಃ ಪ್ರವಿಶತುಪತತಂಭೂರಿ
ಗೌರಿತನೂಜಃ ||

ದುಷ್ಟರಿಗೆ ವಿಘ್ನಕಾರಕನಾದ, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ವಿಘ್ನ ನಾಶಕವಾಗಿ, ಅದ್ದರಿಂದಲ್ಲೇ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನೆನಿಸಿದ, ರಾವಣನ ಆಸೆಯನ್ನು (ಆತ್ಮಲಿಂಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವ) ಭಂಗಪಡಿಸಿದ, ಮಂಗಳದಾಯಕನಾದ ಗೌರೀಸುತ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇಕೆ? ಎಂದರೆ
ಅಮಾನವನಜ ಸ್ಥಾನ ಸರಸೀಕುಲ ಸಂಕುಲೇ |
ರಮಾ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸತೀತಿ
ಕಿಮದ್ಭುತಂ |

ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಕಮಲ ಪುಷ್ಪಗಳುಳ್ಳ ಜಾಗದ
ಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ರಮಾ (ಕಮಲ) ಎಲ್ಲಿ ತಾನೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾಳೆ
ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ತಾಪಘ್ನೀ
ನದಿ ಪಾಪಹಾರಿಣಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರಬಂಧ ಕೃಷ್ಣಾ
ನದಿಯ ವರ್ಣನೆಯಿಂದಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ
ಮಂಥರಪುರಿಯ ವಾಂಡುರಂಗ :

ತೀರೇ ಸತ್ಸರಿತಸ್ತಿಸ್ಮಿನ್ ತ ಧನಾಸಕ್ತಿರ್ವಿರಕ್ತ
ಪ್ರಿಯಃ
ಪಾದಾಂಭೋಜಮಿದಂ ಮದಂಕಮಹಿತಃ
ಸಂಚಿತಯಾಂತರ್ವದಿ |
ವಶ್ಯಾತ್ತೇ ಕಟಮಾತ್ರ ಏವ ಭವಿತಾ
ಸಂಸಾರ ವಾರ್ಧಿನ್ಯಚೇತ್
ಶಿಕ್ಷಾಮೀತಿ ಹಿ ಲಕ್ಷಯತ್ಯನುದಿನಂ ಸ್ವಾವ
ಸ್ಥಯಾ ವಿಠಲಃ ||

ಪವಿತ್ರವಾದ ಚಂದ್ರಭಾಗಾಸದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ
ನಿಂತು 'ನನ್ನ ಶಂಖಾದಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ,
ಧನಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿರಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ಈ
ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ ಸೊಂಟದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ,
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭಂಗಿ

ಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ವಿಠಲ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ
ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ತುಂಗಭದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ಮಧುರಳು ?

ತಟೀನೀಮ ತುಂಗಭದ್ರೇ ಸ್ವಾದೂದಕ
ಸಂಕುಲಾತ್ಪಮಸಿ ನೂನಂ |
ಕಸ್ಮಾತ್ರೇರ್ಥಪದೋ ಸೌ ಧತ್ತೇತ್ವಾಮೇವ
ದಂಷ್ಟ್ರಯೋರ್ನೋರ್ಚೇತ್ ||

ತುಂಗಭದ್ರೆ ಸಿಹಿನೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ
ದಿದ್ದರೆ ವರಾಹ ಸ್ವಾಮಿಯು ಆ ನದಿಯನ್ನು ತನ್ನ
ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೇ ? — ಎಂಬ
ಚಮತ್ಕಾರದ ನುಡಿ ಇದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಪತಿಗೆ ಬಂದರೆ, ತಿರುಮಲೆಯ
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತರ ಮನದಲ್ಲಿ ಏಕೆ
ನೆಲೆಸಿದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕ ಹೀಗೆ
ಹೇಳುತ್ತದೆ.

‘ಪ್ರಾಯೋನ್ಯತ್ರಗತಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ನಿಜವಶಾಂ
ಕರ್ತುಂ ಮುಹುಃ ಕಾಂಕ್ಷತಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರದಿ-
ಶನ್ ಧನಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಂಸಾಧ್ಯಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಿಯಃ ||
ತತ್ತತ್ಪ್ರಿಯ ಪುನಃಸ್ರಗುಣಿತಂ ಪಶ್ಯನ್ ಘನ-
ಶ್ಯಾಮಲಃ ತಿಷಾಂ ವೇಶ್ಮಸು ವಿಸ್ಮಿತೋ ನಿವಸತಿ
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶೋಽನಿಶಂ ||

ತನ್ನಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ, ಭಕ್ತರಗೃಹದಲ್ಲಿ
ವಾಸಿಸುವ ಪತ್ನಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತನಗೆ
ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾಳೆಂದು ಭಕ್ತರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾ,
ಆದರೆ ಅವಳು ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ನಹಸ್ರ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಚಕಿತನಾದ ವೆಂಕಟೇಶನು ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ನೆಲೆಸಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದನಂತೆ.

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕುಲ
ದೈವವಾಗಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು !

ಆದಿಶೇಷನು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ
ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ ?

‘ತಶಿಪೂಕೃತ್ಯ ಯಂ ಶೇತೇ ಗಿರಿಕೃತ್ಯಾಧಿ
ತಿಷ್ಠತಿ |

ಅವತೀರ್ಣೋ ನುಜೀ ಕೃತ್ಯಸತದ್ಭಕ್ತಾಗ್ರಣೀಃ
ಘಣೇ ||

ಏಷು ಸಾದಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹರಿಯನ್ನು ಇಂದು ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ
ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮನಾಗಿ
(ಲಕ್ಷ್ಮಣ) ರಾಮನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ.

ಹೀಗೆ ವೆಂಕಟಪತಿಯನ್ನು ಹಲವು ಶ್ಲೋಕ
ಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹರಿಹರರ ಒಂದು ವರ್ಣನೆ :

ಮುರಪುರಹರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಾರ್ವತೀ ಕೇಳಿಲೋಲ
ಸ್ಪುರದಸಿತ ಸಿತಾಂಗಾಸಹ್ಯ ಚಕ್ರ ತ್ರಿಶೂಲ |
ಪರತರ ಗುರುಮೂರ್ತೇ ಪಾವನಾಸಾರಕೀತೇಳ
ಹರಿಹರ ತವಪಾಪಾಂಭೋಜಯುಗ್ಮಂ
ನತೋಸ್ಮಿ ||

ಮುರ ಹಾಗೂ ತ್ರಿಪುರರನ್ನು ಕೊಂಡ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಪಾರ್ವತಿಯರೊಡನೆ ರಮಿಸುವ, ಶ್ವೇತ ಹಾಗೂ
ನೀಲವರ್ಣದ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ತ್ರಿಶೂಲ
ಧಾರಿಯಾದ ಸಂಸಾರಸಾಗರ ದಾಟಿಸಲು ಶಕ್ಯ
ನಾದ ಪಾವನಮೂರ್ತಿಯಾದ ಹರಿಹರೇಶ್ವರ
ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಹರಿಹರರ
ಯೋಗ ಇಲ್ಲಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ವರ್ಣಿತ
ವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಕಾಶಿಯಿಂದ ರಾಮೇಶ್ವರದವರೆಗಿನ
ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ
ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಳ
ವಡಿಸಿದಾರೆ ವಾದಿರಾಜರು. ಮಧ್ಯ ಮತದ
ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು
ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕವಿತಾ ಚಮತ್ಕೃತಿ
ಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿಸಿ ಸಹೃದಯರ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

*

ಸಪ್ತಗಿರಿ

ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗಾಗಿ 'ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಯೋಜನೆ'ಯ ಸಭೆ.

೧. ಅದ್ವೈತ

ಅದ್ವೈತವೆಂದರೆ ಎರಡಲ್ಲದ್ದು ಅಥವಾ ಎರಡು ನೆಯದಿಲ್ಲದ ಒಂದೇ ವಸ್ತು. ಆ ವಸ್ತುವು ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕವಾದುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೂ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾದುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ, ನಿತ್ಯ, ಶುದ್ಧ, ಜ್ಞಾನರೂಪ, ಬಂಧರಹಿತ ಆದ ಆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಕಾರವಿಶೇಷ, ವಿಕಾರ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಭೇದ ಇವು ಇಲ್ಲ. ಅದು ವಿಭಜನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹುದಲ್ಲ ಹೀಗೆ ನಿರ್ವಿಶೇಷ, ನಿರಾಕಾರ, ನಿರ್ಗುಣ ಆದ ಚೈತನ್ಯನು-ಬ್ರಹ್ಮನು-ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತದ ಪರಮಾತ್ಮ, ಈ ಪರಮಾರ್ಥ ಸತ್ಯವಸ್ತುವು ಅಸಂಗ, ಉದಾಸೀನತೆಗಳಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾಗಿದೆ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಚೈತನ್ಯನು-ಜೀವನು-ಇಂತಹ ಶುದ್ಧ, ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ತನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದೆ, ದೇಹವೇ ತಾನೆಂಬ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ದೇಹದ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಜೀವನಿಗೆ ತಾನು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನೆಂಬ ಅರಿವು ಉಂಟಾದಾಗ, ತತ್ತ್ವವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತವಾದಾಗ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗಿ, ಅವನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ದೇಹವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ದೇಹದ ದುಃಖಗಳು ಅಂಟಲಾರವು. ಹೀಗೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಮುಕ್ತಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಪಂಚವು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುವಂತೆ ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದುದು. ಜೀವ ಜಗತ್ತುಗಳು ವಾಸ್ತವವಲ್ಲ. ಈ ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಈಶ್ವರನೆನಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಜೀವನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ: ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತ ಈಶ್ವರನು ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ, ಅವಿದ್ಯಾಕಲ್ಪಿತ ಜೀವನು ಶರೀರೇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದುದರಿಂದ ಇವರಿಂದ ನಡೆಯುವ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳೂ ಮಿಥ್ಯೆಯೇ ಆಗಿವೆ. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಆಗಿರುವ ಜೀವನು, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿ, ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಅಜ್ಞಾನವು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದೊಡನೆ ಜಗತ್ತು, ಜೀವ, ಜಗದೀಶ್ವರ ಯಾವುದೂ ಕಾಣಿಸದೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಭಾವವು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ

ಸೂತ್ರಗಳ ಶ್ರವಣ, ಅವುಗಳ ಮನನ ಹಾಗೂ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಪ್ರತಿಸಾಧಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಅದ್ವೈತ ಪಂಥವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು (ಕ್ರಿ. ಶ. 788-820) ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ಪುನರುಜ್ಜೀವಿಸಲು ಕಾರಣರಾದರು, ಇವರಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆಯೇ ಗೌಡವಾದ, ಗೋವಿಂದ ಮುಂತಾದ ಯತಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ರೂಪುಗೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಪಂಥದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಸಮಗ್ರ, ಸುಸಂಬದ್ಧ ಆಗಿ ಕೂಡುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳೆನಿಸಿದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದು ಅಮೂಲ್ಯ ಧರ್ಮಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ವೇದಾಂತದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ, ಪ್ಲೇಟೋ, ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಮುಂತಾದ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವರದ್ದು ಶುದ್ಧ, ಸುಂದರ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಾದರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದ 32 ವರ್ಷಗಳ ಕಮ್ಮಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೂರಾರುವರ್ಷ ಇದ್ದವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಘನವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಜನಿಸಿದ ಐತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜೀವಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆ, ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿ-ಆಹುತಿಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ, ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಡವಳಿಕೆ, ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದ ಪಾವಿತ್ರತೆ, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕವಾದದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಜಾತಿಭೇದ ನಿರಸನ ತಾಯ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ-ಮೊದಲಾದ ಬೌದ್ಧ ಮತದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು, ಭಗವಂತನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಗಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯರು ಯಾವ ಜಾತಿ, ಮತ, ಪಂಥ, ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು ಎಂಬುದು ಇವರ

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜೆ. ರಾಮ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಎಡ್.

ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದ ಸಾರ, ಆದರೂ ಸಹ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಶಕ್ತಿ, ಗಣಪತಿ, ಕುಮಾರ, ಸೂರ್ಯ ಎಂಬೀ ಷಣ್ಮುಖಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ, ಆ ಅರ್ಚಾ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಧ್ಯಾನ - ಪೂಜೆ - ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಾಗಿ ನೂರಾರು ಸ್ತೋತ್ರ-ಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಕರುಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಚತುರತೆ, ದಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಉತ್ತರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಷಿ, ಪಶ್ಚಿಮದ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾ, ಪೂರ್ವದ ಪೂರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವರ್ಧನ, ದಕ್ಷಿಣದ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಆಮ್ನಾಯ (ಶೃಂಗೇರಿ) ಎಂಬೀ ಮಠ, ಆಶ್ರಮ, ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರು, ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೀವಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಧೈರ್ಯವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಗೃಹಸ್ಥರಾಗದೆ ದುಡಿದ ಈ ಮಹನೀಯರು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಭೂಶೋಧಕರಿಗಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲಪಿಸಿದರು.

ಶೈವಮತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಬರಲು, ವೇದಾಂತವೆಂದರೆ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ವಾಶ್ವಾತ್ಯರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣರಾದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ವೇದಾಂತಿ, ಕವಿ, ವಿದ್ವಾಂಸ, ಸಂತ, ಧರ್ಮಸುಧಾರಕ,

ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಆಗಿದ್ದರು. ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮವೂ ಸಹ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ, ಐಕ್ಯತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ನೆರವಾದರು, ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನವಜೀತನ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದೊರಕಿದ ಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರ ಕಾಲವು ಭಾರತೀಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಯುಗವೆನಿಸಿದೆ.

“ಬ್ರಹ್ಮೈಕಂ ಪರಮಾರ್ಥ ಸತ್ತದಿಕರನ್ಮಾ
ಯಾಮಯತ್ಪಾನ್ಮೃಷಾ

ಬ್ರಹ್ಮೈವೈಕ ಮುಪಾಧಿ ಬಿಂಬಿತ ಮರ್ತೋ
ಜೀವೇಶಭಾವಂಗತು |

ಭ್ರಾಂತಿಸಂಸ್ಕೃತಿರಸ್ಯ ತತ್ತಶಮನಂ ಮುಕ್ತಿ
ಸ್ತದ ಪ್ಯಾತ್ಮನೋ

ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯಾವಗಮಾಪ್ನುತಿ ಶ್ರವಣಜಾ
ದಿತ್ಯಾಹುರದ್ವೈತಿನಃ ||”

ಇದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರರ ಅದ್ವೈತ
ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರ.

೨. ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ

ಬ್ರಹ್ಮವು ಅದ್ವೈತವೇ ಆದರೂ, ಅದು ಯಾವೊಂದು ವಿಶೇಷವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಇರಲಾರದು, ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಚಿದಚಿತ್ ಅಥವಾ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳೆಂಬ ವಿಶೇಷವಾದ ಶರೀರದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಾಕಾರನಾಗಿ ಇರುವನು ಎಂಬುದೇ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರತಿತಂತ್ರ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಶರೀರ, ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ಶರೀರ. ಜೀವವಿಲ್ಲದ ದೇಹ ಹೇಗೆ ಬದುಕಲಾರದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿಲ್ಲದ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳೂ ಬದುಕಲಾರವು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಲಾರವು. ಚಿತ್ ರೂಪರಾದ ಜೀವರಿಂದಲೂ, ಅಚಿತ್ ರೂಪವಾದ ಜಗತ್ತಿನಿಂದಲೂ ವಿಶಿಷ್ಟನಾಗಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಲೀಲಾವಿಹಾರಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವನು. ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದು, ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಹೊರಬಂದು, ಅವನ ವಿನೋದ-ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತ, ಮುಕ್ತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನಲ್ಲಿಯೇ

(29 ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ)

ಸಪ್ತಗಿರಿ

ಸಪ್ತಗಿರಿ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದರ್ಪಣ.

ಭಾರತೀಯ ತತ್ವ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಗಳ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ.

ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವೇದಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ.

ಸ್ವೀಕೃತ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ, ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಂಭಾವನೆ, ಏಜಂಟರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಕಮೀಷನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಿತೋಷಿಕಗಳು.

ನಿಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಗಾಗಿ ಸಪ್ತಗಿರಿಯನ್ನು ಓದಿರಿ, ಸಪ್ತಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಿರಿ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೬ ರೂ

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ೦-೫೦ ಪೈಸೆ

ವಿವರಗಳಿಗೆ :

ಸಂಪಾದಕರು

ಸಪ್ತಗಿರಿ

ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಪ್ರೆಸ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್

ತಿರುಪತಿ-517501.

ಮುನಿಪುಂಗವ - ಪರಾಶರರು

ಅನೇಕ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷರು, ಋಷಿಪುಂಗವರು, ಮಹಾತ್ಮರು, ವೇದಾಂತಿಗಳು, ಸಾಧುಸಂತರು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜ್ಯೋತಿಗೆ ತೈಲವನ್ನೇ ರೆದು ಸತತ ಬೆಳಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ಬೆಳಗಿದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳು, ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಆದ ವಸಿಷ್ಠ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ವಲ್ಮೀಕಿ, ಋಷ್ಯಶೃಂಗ, ನಾರದರೇ ಮೊದಲಾದವರ ಹೆಸರುಗಳು ಸರ್ವದಾ ಉಲ್ಲೇಖ ನೀಯವೂ, ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವೂ ಆಗಿವೆ. ಈ ಮುನಿಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಪುಂಗವ ಪರಾಶರರೂ ಪ್ರಮುಖರು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಪರಾಶರರ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಹೃದಯದಿಂದ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಸಲದೇಶದ ರಾಜ ಮಿತ್ರಸಹ. ಇವನು ಒಮ್ಮೆ ಕಾಡಿಗೆ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದು ಜೋಡಿ ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಗಂಡುಹುಲಿ ಬಾಣದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಆ ಹುಲಿಗಳು ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿರದೆ ಆ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ವಿಹರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದ ರಾಕ್ಷಸದಂಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಾಣಬಿಟ್ಟು ಸತಿಯನ್ನು ಕೊಂದ ಅರಸ ಮಿತ್ರಸಹನ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸು ಬಂದು ಹೇಗಾದರೂ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರಾಕ್ಷಸನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಅಡಿಗೆಭಟ್ಟನ ರೂಪತಾಳಿ ಮಿತ್ರಸಹನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನು.

ಹೀಗಿರಲು ಒಮ್ಮೆ ಅರಸ ಮಿತ್ರಸಹನ ಮನೆಗೆ ಮಹರ್ಷಿ ವಸಿಷ್ಠರು ದಯಮಾಡಿದರು. ಅಂದು ಅರಸನು ಮುನಿವರೇಣ್ಯರಿಗೆ ಭೋಜನದ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರು. ಇದೇ ಸಮಯವೆಂದು ರಾಕ್ಷಸರೂಪದಿಂದ ಅಡಿಗೆಯವನು ಮಾಂಸದ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಸಿಷ್ಠರ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಉಣಬಡಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೋಪಬಂತು. ತಮ್ಮಂಥ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಮಾಂಸದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಬಡಿಸುವುದೆ ಏನು ಅಪಚಾರ ನಾನೇನು ರಾಕ್ಷಸಕುಲದವನೆ? ಎಂದು, ನನಗೆ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಹಾಕಿಸಿದ ನೀನೇ ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಹೋಗು ಎಂದು ಮಿತ್ರಸಹನಿಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಇದು ಒಂದು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲದ ಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ. ವಸಿಷ್ಠ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಮಗನ ಹೆಸರು ಶಕ್ತಿ. ಮಹರ್ಷಿ ಎಂದು. ಇವರು ಒಮ್ಮೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಅದೇ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ದೊರೆ ಕಲ್ಮಾಷಪಾದನೆನ್ನುವನು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜನು ತನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಋಷಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಋಷಿಯು ರಾಜನು ಋಷಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ಗೌರವ ತೋರಿಸಬೇಕಾದುದು ರಾಜ ಧರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅರಸನು ಮುಂಗೋಪಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಋಷಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ವಾದಕ್ಕಳಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ರಾಜನು ಋಷಿಗೆ ಚಾಟಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಏಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಮಹರ್ಷಿ “ಎಲೈ ನೀಚನೆ ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ನೀನು ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಹೋಗು” ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜನು ಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಅರಸ ರಾಕ್ಷಸನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನದೇನೂ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವನೇನು ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೆ ಮಾಂಸದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಬಡಿಸಲು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿರಪರಾಧಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅಪರಾಧವೆಲ್ಲವೂ ಅಡಿಗೆಯವನದೇ ಆಗಿತ್ತು. ತನ್ನದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಕೈವಾಡವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಋಷಿಗಳು ತನಗೆ ರಾಕ್ಷಸನಾಗು ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಗಾದರೂ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರಾಕ್ಷಸನಾದ ರಾಜನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಅರಸ ಈಗ ದೈತ್ಯನಾಗಿದ್ದನಷ್ಟೆ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನೆಸಗುವುದು ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ವಸಿಷ್ಠರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶಕ್ತಿ ಮಹರ್ಷಿ ಮತ್ತು ಮುನಿಕುಮಾರನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕೋಪಬಂದು ವಸಿಷ್ಠ ಪುತ್ರರನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದು ಹಾಕಿದನು.

ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಮಹರ್ಷಿ ಕಲ್ಮಾಷಪಾದನಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸನಾಗು ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಷ್ಟೆ. ಋಷಿಯಶಾಪದಿಂದ ರಾಜನು ರಾಕ್ಷ

ಸನಾಗಿ ವಿವೇಕಹೀನನಾದನು. ತನಗೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟ ಋಷಿಯನ್ನೇ ಮೊದಲು ತಿನ್ನ ಬೇಕೆಂದು ಕೂಡಲೆ ಶಕ್ತಿ ಮುನಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬಂದ ನೂರಾರು ಸಹೋದರರನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದು ಹಾಕಿದನು. ಮೊದಲ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕಿಂತ ಈ ಪ್ರಕರಣವೇ ಸತ್ಯವೂ, ಸಾಧುವೂ, ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವೂ, ಸಮರ್ಥನೀಯವೂ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಮಹರ್ಷಿ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಶಾಪಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮೊದಲಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠರು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ರಾಜನು (ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ) ಅದರ ಸೇಡನ್ನು ಅವನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಸೇಡನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅಸಹಜವೂ, ಅಸಮರ್ಥನೀಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ವಸಿಷ್ಠನ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರನ್ನು ದೈತ್ಯನು ಭಕ್ಷಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ವಯೋವೃದ್ಧರಾದ ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಅತೀವ ಪುತ್ರಶೋಕವುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವರು ಅನರ್ಥಪರಂಪರೆಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಮೇಲೆ ಕೊಪಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬುದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಳಲೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಅಚ್ಯುತಕುಮಾರ್ ಎಂ.ಎ.
ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಪುತ್ರಶೋಕವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ದುಃಖಮಾತ್ರ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾಡಿಸಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಶೋಕವನ್ನು ಭರಿಸಲಾರದೆ ಅವರು ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಒಮ್ಮೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾರಿ ಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ನದಿಗೆ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನು ನುಂಗುವ ಇಷ್ಟಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮಹರ್ಷಿಯ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಮುಳುಗಿಸದೆ ತೆರೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೇಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಆಶ್ರಮದ ಮುಂದೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವರ ಹಗ್ಗದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅವರನ್ನು ‘ವಿಪಾಶ’ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತೆಂದೇ ಆ ನದಿಗೆ ‘ವಿಪಾಶಾ’ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಅನಂತರ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು. ಸಮುದ್ರರಾಜನು ನ್ನುಂಗಿನೊಣ್ಣೆ

ಯದೆ ತನ್ನ ಅಲೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ತೀರಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟನು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೇರುಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಜಿಗಿದರು. ಅದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅಪಾಯವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೆಡೆ ಆರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು. ಅಗ್ನಿ ದೇವನು ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟನು. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಾಗಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗದೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ದೇವರಿಗೂ ಸಹಾ ಸಮ್ಯಕ್‌ವಲ್ಲವೆಂದು ವಸಿಷ್ಠರು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದರು.

ವಸಿಷ್ಠರು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಶಕ್ತಿ ಮಹರ್ಷಿಯ ಪತ್ನಿ ಅದೃಶ್ಯಂತಿಯು ಪತಿ ಶೋಕದಿಂದ ಅಳುತ್ತಾನೆಂದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು. ಶೋಕಾಕುಲಿಯಾದ ಸೋಸೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ತೊರದಂತಾಯಿತು. ಸೋಸೆ ಒಂದುಕಡೆ ಕಣ್ಣೀರಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡ ತಾಯಿ ಅರುಂಧತಿಯು ರೋದಿಸುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಸಂತೈಸುವ ಪರಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ತುಂಬಿ ನಲಿನಲಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅದು “ಮದುವೆಗಳಿಗಿರುವ ಮನೆಯಿಂದ” ‘ಸಶ್ಮಾನ’ ದಂತೆ ಮೌನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ದುಃಖದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಇರಲಾಗಲಿಲ್ಲ “ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಯಾರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು? ಇನ್ನು ಈ ಆಶ್ರಮ ವಾಸ ಸಾಕು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೂರ ಹೋಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪುತ್ರಶೋಕವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೊರಟರು. ಆಗ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅದೃಶ್ಯಂತಿಯು ಮಾವನ ವರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡಳು. ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಳ್ಳುವರೊ ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡಳು. ಅವಳಿಗೆ ಮಾವನವರ ಮೇಲೆ ಮಮತೆ, ಭಕ್ತಿ ಎಂದೇ ದುಃಖಭರಿತಳಾಗಿದ್ದರೂ, ತುಂಬು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಾವನವರನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬೇಡ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುವಳು. ವಸಿಷ್ಠರು ಅವಳ ಕರೆಗೆ, ಕೂಗಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಆಗ ಹಿಂದಿ ನಿಂದ ಯಾರೋ ‘ತಾತ, ತಾತ’ ಎಂದು ಕೂಗಿದಂತಾಗಿ, ಷಡಂಗಯುಕ್ತವಾದ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಧ್ವನಿಯಂತೆ ಕೇಳಬಂದಿತು. ವಸಿಷ್ಠರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯಂತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ

ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎನೋ ಎಂದು ಮುಂದೆ ನಡೆದರು. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಯಾರೋ ಕೂಗಿ ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆಯಿತು. ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದಾಗ ವಸಿಷ್ಠ ಮಂಡಲದ ಋಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಮೈತ್ರಾವರುಣೇ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪಠಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವರ ಸೊಸೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯ ಮಗು ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಂಶಮುಂದುವರಿಯಿತೆಂದು ಹರ್ಷವಾಯಿತು. ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗನು ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಒಂದು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೊರಟಾಗ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಪತಿ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠರು ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ತಾವೇ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅದೃಶ್ಯಂತಿಯು ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುತ್ರಶೋಕವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಸಿಷ್ಠರು ಅವನಿಗೆ ಜಾತ ಕರ್ಮಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ತಾನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ಸಾಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಪರಾಶರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ತಂದೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಬ್ಬಲಿಯಾದ ಮಗುವಿಗೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮಗು ಸದಾ ವಸಿಷ್ಠ ರೊಡನೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಸಿಷ್ಠರನ್ನೇ ತಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ‘ತಾತ’ ‘ಅಪ್ಪ’ ‘ತಂದೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಗು ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಅದೃಶ್ಯಂತಿಯು ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು ವಸಿಷ್ಠರು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಅವರು ಅಜ್ಜ ಆಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಮಗನ ತಂದೆಯವರು, ಎಲ್ಲಿ, ಎನಾದರು, ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ತಂದೆಯನ್ನು ರಾಕ್ಷಸನೊಬ್ಬನು ಕೊಂದ ಕತೆಯಿಲ್ಲವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ತಾಯಿ ವಿವರಿಸಿದಳು. ತಾಯಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಾಶರರಿಗೆ ಮಹಾಕೋಪವಂತು. ಇಡೀ ಲೋಕ

ವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡುವುದಾಗಿ ಪರಾಶರರು ಗುಡುಗಾಡಿದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ವಸಿಷ್ಠರು ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಮಹಾಪಾಪವೆಂದು, ಕೋಪ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಮೂಲವೆಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಅಜ್ಜನ ಬುದ್ಧಿವಾದದಂತೆ ಪರಾಶರರು ಕೋಪವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿದರು. ಅದರೂ ಅವರ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದವನ ಮೇಲೆ ನೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹಠ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ತಪೋಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದ ರಾಕ್ಷಸರಬಲವನ್ನು ಬೇರು ಸಮೇತ ನಾಶಮಾಡು ಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಜನಮೇಜಯ ರಾಜನು ಸರ್ಪಯಾಗ ಮಾಡಿದಂತೆ ಪರಾಶರರು ‘ರಾಕ್ಷಸ ಸತ್ರ’ ಅಥವಾ ‘ರಾಕ್ಷಸಮೇಧ’ ಎನ್ನುವ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಸರ್ಪಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗಲೂ ವಸಿಷ್ಠರು ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ‘ಮಗು ಇಡೀ ರಾಕ್ಷಸ ಕುಲವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡುವ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ದೈತ್ಯಕುಲವನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಲ್ಲ ನೋಡು, ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಋಷಿಯಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಔರ್ವನಂಬ ಋಷಿ ಕುಮಾರನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಪರಾಶರರ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಮನಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. (ಹಿಂದೆ ಔರ್ವನಂಬ ಋಷಿ ಕುಮಾರನು ಹೈಹಯ ವಂಶದ ಅರಸರು ತಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕೊಂದರೆಂಬ ಕೋಪದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟುಬೂದಿ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಆಗ ಅವನ ಪಿತೃಗಳೇ ಎದ್ದು ಬಂದು ‘ನೀನು ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಹೋಗಬೇಡ. ಅವರು ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರರು. ಭಗವಂತನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಯಸ್ಸು ಅಷ್ಟೇ ಎಂದರು. ಆಗ ಅವನು ಶಾಂತನಾಗಿ ತನ್ನ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದನು (ಅದು ಈಗ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಔರ್ವಾಗ್ನಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆಯಂತೆ.)

ಅಜ್ಜನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಬಿಸಿ ರಕ್ತದ ತರುಣ ಪರಾಶರರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಕ್ಷಸರು ದುಷ್ಟರು ಇವರ ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಕಂಟಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಇವರ ನಾಮಾನುಚೇಷವಾದರೆ ಯಾವಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ವಿಘ್ನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸವೇ ಹೊರತು ಪಾಪದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ಪರಾಶರರು ರಾಕ್ಷಸ ಮೇಧವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಮೇಲೆ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ರಾಕ್ಷಸ

(30 ನೇ ಪುಟ ಮೋಡಿ)

ಶ್ರೀಸ್ತುತಿ

ಸಂಗ್ರಹ :

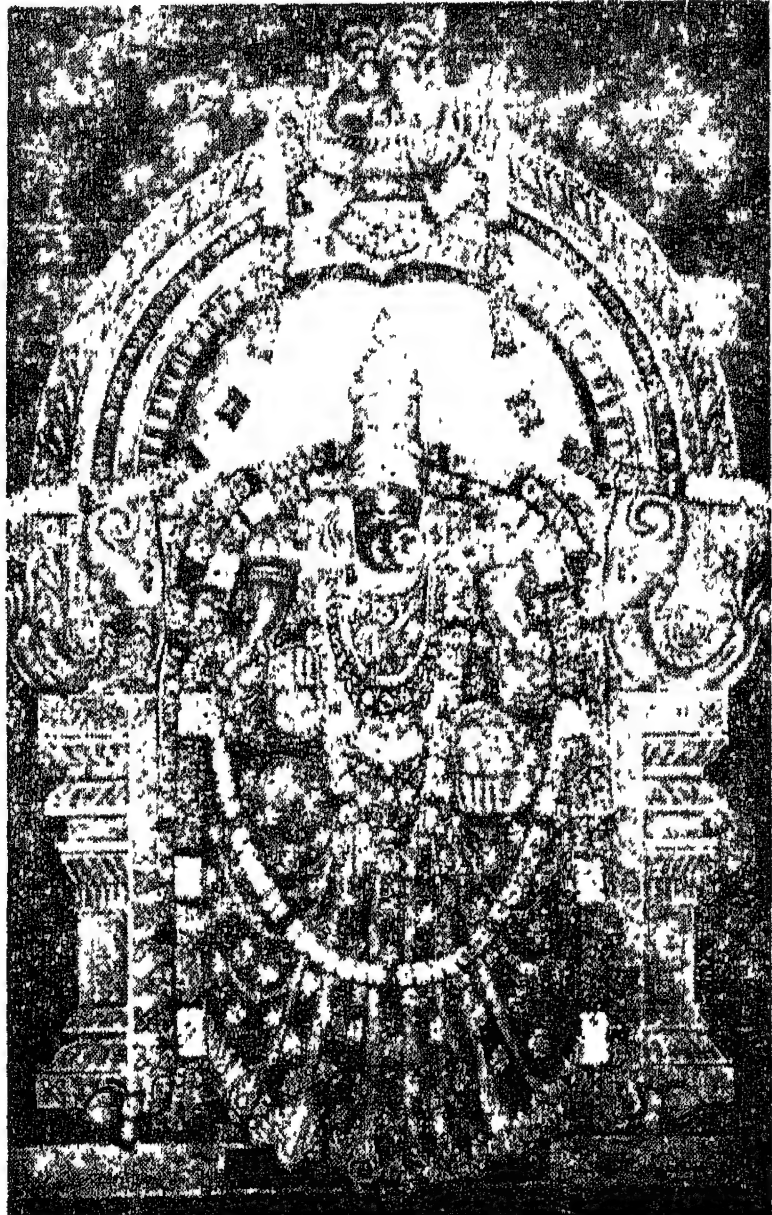
ಎನ್. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಗೌಡ್

ಪ್ರಕೃತಸ್ತೋತ್ರವಾದ ಶ್ರೀಸ್ತುತಿಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವ ವಿಷಯವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣೋನಃ ಪತಿರಖಿಲತನು.” “ಮುಕ್ತಿದೋಮುಕ್ತ ಭೋಗ್ಯಃ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು “ರಹಸ್ಯತ್ರಯನಾರ” ದಲ್ಲಿ ನಾರಿ ಹೇಳಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ ನಮಗೆ ಸರ್ವಶೇಷಿಯಾಗಿ ಉಪಾಯನೂ ಉಪೇಯನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ನಾರಾಯಣನೂ ಸೇರಿ ಪರತತ್ತ್ವವಾಗಿದ್ದಾರೆ.” “ಉಭಯಾದಿಷ್ಟಾನಂಜೈಕಂ ಶೇಷಿತ್ವಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಜಗತ್ಪಾರಣರೂ, ಜಗಧಾರರೂ, ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಕರೂ, ಹಾಗೂ ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಭಗವಂತನೊಡನೆ ನಿತ್ಯಯೋಗದಲ್ಲಿರುವವಳು. “ಅನನ್ಯಾರಾಘವೇಣಾಹಂ ಭಾಸ್ವರೇಣ ಪ್ರಭಾಯಥಾ” “ಅನನ್ಯಾಹಿ ಮಯಾಸೀತಾಭಾಸ್ವರೇಣ ಪ್ರಭಾಯಥಾ” ಎಂಬ ಸೂಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಸನ್ನಿಯೋಗ ಶಿಷ್ಯನ್ಯಾಯದಿಂದ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ವಯವಿದೆ. “ಸದೇವಸೋಮ್ಯೇ ದಮಗ್ರಾಸೀತ್” “ಏಕೋಹಮೈ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀತ್” ಮೊದಲಾದ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಹನೀಯರು “ತದಂತರ್ಭಾವಾತ್ ತ್ವಾಂನಪ್ಯತಗಭಿಧತೇರುತರಪಿ” ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀತತ್ತ್ವದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರುಗಳಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಭಗವದ್ರಾಮಾನುಜರ “ಚತುಶ್ಲೋಕಿ”ಯಲ್ಲಿ “ಲೋಕೈಕೇಶ್ವರಿ” ಆಕಾರತ್ರಯ ಸಂವನ್ನಾಂ ಒಂದೂ, ಭಗವದ್ರಾಮಾನುಜರ ಶರಣಾಗತಿಗದ್ಯದಲ್ಲಿ “ಭಗವನ್ನಾರಾಯಣಾಭಿಮತಾನುರೂಪ” ಎಂದೂ, ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಎಂದೂ “ಬ್ರಹ್ಮಣುಶ್ರೀನಿವಾಸೇ” ಎಂದೂ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಕೂರೇಶರು ಶ್ರೀಸ್ತವದಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ರೀಪರಾಶರಭಟ್ಟರವರು “ಶ್ರೀಗುಣರತ್ನಕೋಶ” ದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಮೋಘವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯಸ್ವರೂಪಗುಣ ವಿಭವೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ತುತಿ “ಮಾನಾತೀತ ಪ್ರಥಿತವಿಭವಾಂ” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕ ದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಈಶಾನಾಂಜಗತೋಸ್ಯ” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವು ಸ್ತೋತ್ರದ ಆದಿಯಲ್ಲಿದೆ ಇದು ಆಚಾರ್ಯ ಕೃತವೋ, ಅಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. “ಮಾನಾತೀತವೆಂಬ” ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಮಾಡಿದೆ. ಆವಿರ್ಭಾವ, ಎಂಬ ಮೂರನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೋತ್ರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಗೇ ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವಳೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಶ್ಲೋಕ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಏಳು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸ್ವರೂಪವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ, ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ (12-15) ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ (16-20) ಚತುರ್ವಿಧಭಕ್ತರಿಗೂ ಕೋರಿದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ದೇವಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ನಾಶೀಲ್ಯಾದಿಗಳ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ (21-25) ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಮವಿರಕ್ತರಾದ ಆಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಟು ಬಂದು ತನಗೆ ವಿವಾಹ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಾರವಾದ ಧನವನ್ನು ಬೇಡಿದನಂತೆ. ಆಗ ಆಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ, ದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ “ಯೋಗಾರಂಭತ್ವರಿತ ಮನಸ” ಎಂಬ ಹದಿನೇಳನೇ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ತುತಿಗೆ ಒಲಿದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕನಕವರ್ಷವನ್ನೇಸುರಿಸಿದಳೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಈ “ಶ್ರೀಸ್ತುತಿ” ಎಂದು ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರ ಡಾ|| ಎನ್. ಎಸ್. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸುಹೃತ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ವೇದಾಂತ ದೇಶಿಕರು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕ ಸಿಂಹ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವೇದಾಂತ ದೇಶಿಕರು ಉಭಯ ವೇದಾಂತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಸಮವಾಕ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಅವರ ಶ್ರೀಸ್ತುತಿಯೂ ಅವರ ಇತರ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳಂತೆ ಭಕ್ತಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ವೇಂಕಟನಾಥಾಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕ
ಕೇಸರೀ |
ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇಸನ್ನಿಧ
ತ್ತಾಂಸದಾಹೃದಿ ||
ಈಶಾನಾಂಜಗತೋಸ್ಯವೇಂಕಟಪತೇ | ವಿಷ್ಣೋ
ಪರಾಂಪ್ರೇಯಸೀಂ |
ತದ್ವಕ್ಷಸ್ಥಲನಿತ್ಯವಾಸರಸಿಕಾಂ | ತತ್ಪಾಂತ್ರಿ
ಸಂವರ್ಧಿನೀಂ ||
ಪದ್ಮಾಲಂಕೃತಪಾಣಿಪಲ್ಲವಯುಗಾಂ |
ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಾಂಶ್ರಿಯಂ
ವಾತ್ಸಲ್ಯಾದಿಗುಣೋಜ್ವಲಾಂ | ಭಗವತೀಂ
ವಂದೇಜಗನ್ಮಾತರಂ ||

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ
ಮೊದಲು ಪ್ರಣಾಮವನ್ನರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕ
ಮಾತೆಯ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಅನುಗ್ರಹೈಕಮಯಳಾಗಿ
ನಿಗ್ರಹವನ್ನೆ ಅರಿಯದವಳು. ಇತರರ ಅಪ
ರಾಧವನ್ನು ಭಗವಂತನು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ
ವಳಿವಳು. ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ ಚೇತನರಲ್ಲಿ ದಯಾ
ಪೂರ್ಣಳಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದ ಭಗವಂತನ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಅವನು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು
ತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳು
ವಂತೆ ಮಾಡುವವಳಿವಳು. ಇದನ್ನೇ ಪರಾ
ಶರಭಟ್ಟರು.

ಕಿಮೇತನ್ನಿದೋಷಃ ಕಇಹಜಗತೀತಿಕ್ಷ
ಮುಚಿತ್ಯೈಃ |
ಉಪಾಯೈರ್ವೀಸ್ಮಾರ್ಯಸ್ವಜನಯಸಿಮಾತಾ
ದಸಿನಃ ||

ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ತ್ವಂ ಮಾತಾಸರ್ವಲೋ
ಕಾನಾಂ” ಎಂಬಂತೆ ದೇವಿಯು ಲೋಕಮಾತೆಯಾ
ಗಿದ್ದಾಳೆ. “ಪದ್ಮಪಿಯೇ, ಪದ್ಮಿನೀ, ಪದ್ಮಹಸ್ತೇ,
ಪದ್ಮಾಲಯೇ, ಪದ್ಮದಳಾಯತಾಕ್ಷೇ | ವಿಷ್ಣು
ಪ್ರಿಯೇ, ವಿಷ್ಣು ಮನಾನುಕೂಲೇ, ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಂ
ಮಯಿಸನ್ನಿಧತ್ವ || ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಇವಳ ಮಹಿಮೆ
ಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತದೆ.

ಮಾನಾತೀತಪ್ರಥಿತ ವಿಭವಾಂ | ಮಂಗಳಂ
ಮಂಗಳಾನಾಂ |
ವಕ್ಷಃ ಪೀಠೀಂಮಧು ವಿಜಯಿನೋ | ಭೂಷ
ಯಂತೀಂ ಸ್ವಕಾಂತಾ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಶ್ರವಿಕಮಹಿಮ | ಪ್ರಾರ್ಥನೀನಾಂ
ಪ್ರಜಾನಾಂ
ಶ್ರೀಯೋ ಮೂರ್ತಿಂಶ್ರಿಯಮು ಶರಣ |
ಸ್ತಾಂಶ ಶರಣಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀದೇವಿಯು

ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.
ಉಭಯ ವಿಭೂತಿಗಳಿಗೂ ನಾಯಕಿಯಾದ
ದೇವಿಯು, ಸ್ವಾಮಿಯಂತೆ ನಿಯಾಮಕಳಾಗಿ,
ಸಕಲ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣ ಪೂರ್ಣಳಾಗಿ, ಮಂಗಳ
ಕರಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತಿ
ನಿಂದಾಗಲೀ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಾಗಲೀ ತಿಳಿಯುವುದು
ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ದೇವಿಯ ದಿವ್ಯರೂಪ ಪರಮಲೋಭಾ
ವಹವಾದದು. ಸ್ವಯಂದೀವತ್ಯಾ ಎಂದು ಪರಾಶರ
ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ವಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅವಳು
ಭಗವಂತನನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ
ಭಗವಂತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರದ ದೇವಿ, ನೀಲತೋಯದ
ಮಧ್ಯಸ್ಥಾದಿವ್ಯೋದೀಪ ಭಾಸ್ಕರಾ” ಎಂದು
ಶ್ರುತಿಹೇಳಿದಂತೆ ಭಗವಂತನ ಚಲುವನ್ನೇ ಹೊ
ಮ್ಮಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನೀಲಿಮೇಘದ ನಡುವೆ ಎಸೆಯುವ
ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಇವಳು ಭಗವಂತನ
ನೀಲತನವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶಕಾಂತಿಯಿಂದ
ತುಂಬಿ “ಅಪ್ರಣವಾತ್ಸರ್ವಣ.” ಎಂಬಂತೆ
ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣ ಮಯವನ್ನಾಗಿಸುವಳು.

ದೇವಿಯು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನೂ
ಸಲ್ಲಿಸುವಳೆಂಬುದನ್ನೂ ಮೂರನೆಯಪಾದದಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿದೆ. ಐಹಿಕಸುಖವನಾಗಲೀ ಸ್ವರ್ಗ, ಕೈವಲ್ಯ
ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅವಳು ಕರುಣಿಸುವಳು.

ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದಯೆ ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸುವ
ಳೋ ಹಾಗೆ ದೇವಿ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಶ್ರೀಯೋ
ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದಾಳೆ ಯಾಮನಾಚಾರ್ಯರು
“ಸಂಸೃತ್ಯಕ್ಷರವೈಷ್ಣವಾಧ್ವಸುನೃಣಾಂ” ಎಂದೂ
“ಐಶ್ವರ್ಯಮಕ್ಷರಗತಿಂ ಪರಮುಂಪದಂವಾ”
ಎಂದೂ ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ
ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅವಿಭಾವ ಕಲಶಜಲಧಾವಧ್ವರೇ ವಾಪಿ
ಯಸ್ಯಾ
ಸ್ಥಾನಂಯಸ್ಯಾಸ್ವರಸಿಜವನಂ ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷ
ಸ್ಥಲವಾ
ಭೂಮಾಯಸ್ಯಾಭುವನಮಖಿಲಂ ದೇವಿ
ದಿವ್ಯಂಪದಂವಾ
ಸ್ತೋಕ ಪ್ರಜ್ಞೈರನವಧಿಗುಣಾ ಸ್ತೂಯ
ಸೇನಾಕಥಂತ್ವಂ ||

ದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆ ಅಸಾರವಾದುದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿದೆ. ಯಸ್ಯಾಸ್ತೇ ಮಹಿಮಾನ ಮಾತ್ಮನ
ಇವತ್ವದ್ವಲ್ಲಭೋಪಪ್ರಭುಃ ನಾಲಂಮಾತು ಮಿಯ
ಕ್ತಯಾ” ಎಂದು ಯಾಮನರೂ “ದೇವಿತ್ವನ್ಮ
ಹಿಮಾವಧಿಃ ಸಹರಿನಾಪಿತ್ಯಯಾಜ್ಞಾ ಯತೇ”
ಎಂದು ಕೂರನಾಥರೂ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ
ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮಿತಪ್ರಜ್ಞರು ಸ್ತುತಿಸುವು

ತಿರುಪತಿ ತಿರುಮಲೆ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸೂಚನೆ

ಅಸಂಖ್ಯ ಯಾತ್ರಿಕರ ಅವಿರತ ಸಂದಣಿಯ ತಿರುಪತಿ ತಿರುಮಲೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನಗರಗಳೊಡನೆ ಶ್ರೀಪ್ರಸಂಸರ್ಕ ಹೊಂದಲು ಅನುಕೂ
ಲವಾಗುವಂತೆ ಟೆಲೆಕ್ಸ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಮಾಂಕ

ತಿರುಪತಿ — 403 202

ತಿರುಮಲೆ — 403 208

ಯಾತ್ರಿಕರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ತಿ.ತಿ.ದೇ.

ದೆಂತುಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೇವಿಯ ದಯೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ನಾಥ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ತೋತವ್ಯತ್ವಂ ದಿಶತಿಭವತೀ ದೇಹಿಭಿಃ
ಸ್ತುತಯಮಾನಾ
ತಾಮೇವತ್ವಾ ಮನಿತರಗತಿಃ ಸ್ತೋತು
ಮಾಶಂ ಸಮಾನಃ |
ಸಿದ್ಧಾ ರಂಭಃ ಸಕಲಭುವನ ಶ್ಲಾಘನೀಯೋ
ಭವೇಯಂ
ಸೇವಾಪೇಕ್ಷಾತವ ಚರಣಯೋಃ ಶ್ರೇಯಸೇ
ಕಸ್ಯನನ್ಯಾತ್ ||

ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗಲೇ ದಯಾಮಯಿಯಾದ ಆ ದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಂತಹ ಭಕ್ತರು ಸರ್ವರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಆರಂಭಿಸಿದ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಅವರು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವರಾಗಿ “ಸಿದ್ಧಾ ರಂಭ”ರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದೇವಿಯ ಚರಣ ಕಮಲಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯೇ ಸಾಕು. ಅಂತಹವರು ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಾಯಿಯ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಂಥಹವನು ಶ್ಲಾಘನೂ, ಗುಣಶಾಲಿಯೂ; ಧನ್ಯನೂ, ಕುಲೀನನೂ, ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ, ವಿಕ್ರಾಂತನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಚೇತನ ನಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು “ಕಸ್ಯ” ಎಂಬ ಪದಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸೇವಾಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಕಾಯಕ, ನಾಚಕ ಮಾನಸಗಳೆಂದು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಉಂಟಾಗುವುದು.

ಯತ್ಸಂಕಲ್ಪಾದ್ಭ ವತಿ ಕಮಲೇ ಯತ್ರ
ದೇಹಿನ್ಯ ಮೀಷಾಂ
ಜನ್ಮಸ್ಥೇಮ ಪ್ರಳಯರಚನಾಜಗಂಮಾ ಜಂಗ
ಮಾನಾಂ |
ತತ್ಪಲಾಣಂ ಕಿಮಸಿಯಮಿನಾ ಮೇಕಲಕ್ಷ್ಮಿಂ
ಸಮಾರ್ಥ
ಪೂರ್ಣಂತೇಜಃ ಸ್ಫುರತಿ ಭವತೀ ಪಾದಲಾ
ಕ್ಷಾರಸಾಂಕಂ. ||

ಪರಮಾತ್ಮನ ತೇಜಸ್ಸು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರೊಡನೆ ದಿವ್ಯ ದೇವಿಯ ತೇಜಸ್ಸು ಕೂಡಿಯೇ ಇರಬೇಕು. “ಅಪ್ರಮೇಯಂಹಿತತೇಜಃ ಯಸ್ಯ ಸಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ” ಎಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳು ಇದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿತ್ವ ಭಗವಂತನ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಲಕ್ಷಣ. “ತವಸ್ವರ್ಗಾದೀಶಂ ಸ್ವೈಶತಿಕಮಲೇ

ಮಂಗಳಪದಂ” ಎಂದು ಮಹನೀಯರು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ತಮೇವಭಾಂತಮನ ಭಾತಿ ಸರ್ವಂ ತಸ್ಯಭಾಸಾರ್ವಮಿದುವಿಭಾತಿ” ಎಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪನಿರ್ಣಯ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು “ವೇದಾಂತಸ್ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತಾಂ ಮುರಭಿದುರಸಿಯಾತ್ವಾದ ಚಿನ್ಮೈಸ್ತ ರಂತಿ” ಎಂದು ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟರು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಭಗವಂತನೇ ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಧೈಯನು. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಜಗತ್ಪಾರಣತ್ವವನ್ನು ಉಪಾದಿಸಿ ಆ ಜಗತ್ಪಾರಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಷ್ಪ್ರತ್ಯಾಹ ಪ್ರಣಯ ಘಟಿತಂ ದೇವಿ ನಿತ್ಯಾನ
ಪಾಯಂ
ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಂ ಚೇತ್ಯನವಧಿಗುಣಂ ದ್ವಂದ್ವ
ಮನ್ಯೋ ನೈಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಮ್ |
ಪೇಷಶ್ಚಿತ್ತಂ ವಿಮಲಮನಸಾಂ ಮೌಳಯ
ಶ್ಚಶ್ರುತೀನಾಂ
ಸಂಪದ್ಯಂತೇ ವಿಹರಣ ವಿಧೇಯಸ್ಯಶಯ್ಯಾವಿ
ವಿಶೇಷಾಃ. ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣರು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಎಡಬಿಡದೆ ಇರುವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಇಲ್ಲಿ ದೇವತಾದ್ವೈತದ ಪ್ರಸಂಗವಿಲ್ಲ. “ಉಭಯಾಧಿಷ್ಠಾನಂ ಚೈವಂಶೇಷಿತ್ವಂ” ಎಂದು ಮಹನೀಯರು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ “ಅನನ್ಯಾರಾಘವೇಣಾಹಂ ಭಾಸ್ವರೇಣ ಪ್ರಭಾಯಥಾ” ಎಂದೂ. “ಮಚ್ಛೇಷ ಭೂತಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಈಶ್ವರೀವಲ್ಲ ಭಾಮಮ” ಎಂದೂ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶೇಷಭೂತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ನಿತ್ಯವೈಷಾ ಜಗನ್ಮಾತಾ ವಿಷ್ಣೋ ಶ್ರೀರನಪಾಯಿನೀ! ಯಥಾಸರ್ವಗತೋವಿಷ್ಣು ಸ್ತಥೈವೇಯಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ” ಎಂಬ ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ ವಚನದಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯೂ “ವಿಷ್ಣು ವಿನಂತಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.” ಶ್ರಿಯಂಲೋಕೇ ದೇವಜುಷ್ಪಾ ಮುದಾರಾಂ” ಎಂದು ಶ್ರೀಸೂಕ್ತವುಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಯಾ ಮುನರು “ಗುಣೇನರೂಪೇಣ ವಿಲಾಸ ಚೇಷ್ಟಿತೈ ಸದಾತಮೈವೋಚಿತಯಾತವಶ್ರಿಯಾ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿವಾಗ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಗುರುತಿಸಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಇವರು ಅನ್ಯೋನ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀರು. ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ “ಶ್ರಿಯಃ ಪತಿ” ಎಂದೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ “ವಿಷ್ಣು ಪತ್ನೀ” ಎಂದೂ ಹೇಳಬೇಕು. “ಕಃಶ್ರೀಶ್ರಿಯಃ ಪತಿಯನ್ನೂ “ತವಶ್ರಿಯಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ

ದೇವಿಯನ್ನು ಯಾಮುನರು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೇಳಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವನೊಡನೆ ಅಂತರ್ಭವಿಸಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. “ತದಂತರ್ಭಾವಾತ್ ತ್ವಾಂ ನಪೃಥಗಭಿ ಧತ್ತೇಶ್ರುತಿರಸಿ” ಎಂದು ಪರಾಶರಭಟ್ಟರ ಸೂಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಭಗವಂತನ ಸರ್ವಶೇಷಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಭಗವಂತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶೇಷಿಯಾದವಳು. ಹೀಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೂ ಈಶ್ವರತ್ವನಿರಾಮಕತ್ವಗಳುಂಟು. ಆತ್ಮಹವಿಸ್ಸ ಮರ್ಪಣೆಗೆ ಈ ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳೆಬ್ಬರೂ ಉದ್ವೇಶ್ಯರು. ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಧೈಯರು. ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂತತ್ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮನನಾತನಂ” ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉದ್ವೇಶ್ಯತ್ವಂ ಜನನಿ ಭಜತೋರುಜ್ಜಿ ಕೋ
ಪಾದಿಗಂಧಂ
ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಾಪೇಹ ವಿಸಿಯುವಯೋರೇಕಶೇಷಿತ್ವ
ಯೋಗಾತ್. |
ವದ್ಮೇಪತ್ಯುನ್ತ ವಚನಿಗವೈರ್ನಿತ್ಯಮನಿಷ್ಠ
ಮಾಣೋಃ ||
ನಾವಚ್ಛೇದಂ ಭಜತಿಮಹಿನಾನಾರ್ತಯನ್ಮಾನ
ಸಂ ನಃ |

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳ ಮಹಿಮೆ ಅಪಾರವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದದಿಂದ ನಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಆ ಮಹಿಮೆಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. “ಬ್ರಹ್ಮಣಿತ್ವಾ ಮಹನಃಂ ಇತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಯುಂಜೇತ” ಎಂದು ವಿದ್ವಾಸಿರು ವಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾದುವಾದ ಈ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ದ್ವಯಮಂತ್ರದ, “ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಯಣ” ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ” ಎಂಬ ಪದಗಳು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಲೋಕದಂಪತಿಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಲ್ಲಿ ರರಣಾಗತಿ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮವನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ, ಇತರರಿಗೆ ಹವಿಸ್ಸ ಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದವರ ಹಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮನಾದ ಭಗವಂತನಿಗೇ ಅದು ಸಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹವಿಸ್ಸ ಮರ್ಪಣೆ ಉಪಾಧಿಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಆ ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಉಪಾಧಿ ಲೇಶದ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ಇಲ್ಲ. “ದ್ವಾಚಸದೈಕಶೇಷೀ” “ಅಸ್ಯಾಮನುಚಶೇಷಂ ಹಿ ವಿಭೂತಿರುಭಯಾತ್ಮಿಕಾ” ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಸಮಸ್ತ ಚರಾಚರ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಈ ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳಿಗೆ

ಸಪ್ತಗಿರಿ

ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಸೂಚನೆ:

ಸಪ್ತಗಿರಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಸಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕವನ, ಕೀರ್ತನೆ, ಭಾವ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಯಸುವವರು ಕೆಳಗಣ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

1) ಲೇಖನಗಳು ಆರು ಪುಲ್‌ಸ್ಟೇಪ್ ಹಾಳೆಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಳೆಯ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬರೆಯಲಾಗಿರಬೇಕು.

2) ದೇವಸ್ಥಾನ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಆರ್ವಾಚೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಬರಹಗಳು ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ಫೋಟೋಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲಕರ.

3) ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ ಇಂಕಿ ನಲ್ಲೇ ಬರೆಯಬೇಕು. ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಬಂಧವಿಲ್ಲ.

4) ಕೇವಲ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕಳುಹಿಸುವವರು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

5) ಸಪ್ತಗಿರಿಯ ಕೆಲಸಗು, ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಲೇಖನಗಳು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

6) ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಂಭಾವನೆ ಉಂಟು.

ಮಿಕ್ಕ ವಿವರಗಳಿಗೆ:

ಸಂಪಾದಕರು

ಸಪ್ತಗಿರಿ

೩. ೩. ದೇವಸ್ಥಾನ, ತಿರುಪತಿ-517501

ಚಿತ್ತೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಆಂ. ಪ್ರ.

ಶೇಷಭೂತವಾದುವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರ ಮಹಿಮೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ಲೋಕದ ಕೊನೆಯ ವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. “ದೇವತ್ವ ನೃಹಿ ಮಾವರ್ಧಿಹರಿಣಾ ನಾಸಿತ್ವಯಾಚ್ಛಾಯ ತೇ” ಎಂದು ಕೂರೇಶರು ಶ್ರೀಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲಮಂತ್ರದ ಪ್ರಣವದಲ್ಲಿ ಈ ಅರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ನಮಗೆ ಪರತತ್ವವಾಗಿ ಉಪಾಯೋಪೇಯರಾಗಿರುವರೆಂದೂ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾವು ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದೆ.

“ಸಂಶೃಂತ್ರಿಷು ಶ್ರುತಿಷುಸರಿತಃ ಸೂರಿಬ್ಜಃ
ದೇನ ಸಾರ್ಥಂ
ಮಧ್ಯೇಕೈಶ್ಚ ತ್ರಿಗುಣಫಲಕಂ ನಿರ್ಮಿತಸಾ ನ
ಭೇದಮ್ |
ವಿಶ್ವಾರ್ಥಿ ಪ್ರಣಯಿನಿ ಸದಾ ವಿಭ್ರಮದ್ರೂ
ತವೃತ್ತ
ಭಕ್ತೇಶಾದ್ಯಾದಧತಿಯುನಯೋರಕ್ಷಶಾರ
ಪ್ರಚಾರಮ್ ||

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವ್ಯದೂಪತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಮನಾಗಿ ಜಗತ್ಪ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಪಗಡೆಯಾಟದ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ ತೋರಿಸಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ನಾರಾಯಣನೂ ಈ ವಿಲಾಸದ ವಗಡೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಆಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿತ್ಯನೂರಿಗಳೂ ವೇದಗಳೂ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪಗಡೆಯ ಹಾಸು, ಸತ್ಪರಜಸ್ತಮೋಗುಣಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕಮನೆಗಳು, ಸತ್ಯಲೋಕ, ಭೂಲೋಕ ಮೊದಲಾದವಾಗಿವೆ. ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಮೊದಲಾದ ಜೀತನವರ್ಗವೇ ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳಾಗಿವೆ. “ಲೋಕವತ್ತು ಲೀಲಾಕೈವಲ್ಯಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಗವಂತನೂ ಶ್ರೀದೇವಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೀಲಾವಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಜಗತ್ಪ್ರಪ್ಪಾದಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಸ್ಮೇ ಶಾನಾತ್ಪಮಸಿ ಜಗತಃಸಂಶ್ರಯಂತೀ
ಮುಕುಂದಃ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಃಪದ್ಮಾಜಲಧಿತನಯಾ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀಂ
ದೀರೇತಿ ||
ಯನ್ನಾಮಾನಿ ಶ್ರುತಿಸರಿಪಣಾನೈವ
ಮಾನರ್ತಯಂತೋ
ನಾನರ್ತಂತೇದುರಿತಪವನ ಪ್ರೇರಿತೇ ಜನ್ಮ
ಚಕ್ರೇ ||

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಜಗದೀಶ್ವರಿ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಆ ದಿವ್ಯದೇವಿಯ ಮಂಗಳನಾಮ

ಗಳನ್ನು ಚೈರಿಸುವವರ ಸಾಪರಾಶಿಯು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. “ಅಸ್ಮೇಶಾನಾ ಜಗತೋ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀ” ಎಂದು ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ದೇವಿಯು ಲೋಕೇಶ್ವರಿಯಾಗಿ ದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನ್ವಾನಿಸಿ, ಆದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಶೇಷಭೂತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳ ಮಂಗಳನಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಚ್ಛಾ ನವಿಲ್ಲದೇ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ, ಅಂಥ ಜನಸಂಸಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ “ಗಂನಾರಾರ್ಣವತಾರೀರ್ಣಂ” “ಭೋಗದಾ ಮುಕ್ತಿದಾಯಿನೀ” “ವಿಮುಕ್ತಿಫಲದಾಯಿನೀ” ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಳೆಂಬುದನ್ನು ಸಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದೇವಿಯ ದಿವ್ಯನಾಮಗಳ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡಿದವರು ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತತ್ಪ್ರಮುಪಾಹುಃಕತಿ ಚಿದಸರೇಶ್ವತ್ವಯಂ
ಲೋಕನಾಥಂ
ಕಿಂತ್ಯೆರಂತಃಕಲಹಮಲಸ್ಯಃ ಕಿಂಚಿದುತ್ಕೀ
ರ್ಯಮಗ್ನೈಃ |
ತ್ವತ್ಸಂಪ್ರೀತ್ಯೈಪಿಹರತಿಹರಸಂಮುಖೀನಾಂ
ಶ್ರುತೀನಾಂ
ಭಾವಾರೂಢೌ ಭಗವತಿಯುವಾಂದೈವತಃ
ದಂಪತೀನಃ ||

ಈ ಶ್ಲೋಕದಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೀತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ ಪರದೈವವೆಂಬುದನ್ನು ಸಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀತನಆಜೀತನ, ಮತ್ತೂ ಈಶ್ವರ ಈ ಮೂರು ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಈಶ್ವರಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. “ಮಂಪ್ರಧಾನೇಶ್ವರೇಶ್ವರೀ” ಎಂಬುದು ಅವರನೆಲೆ. ಆದರೆ ಇದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಸರ್ವೇಶ್ವರನು ಸರ್ವಶೇಷಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಶೇಷಭೂತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವರು “ನರನಾರೀ ಮಯೋಹರಿಃ” “ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಿಕಾದೇವೀ”. “ಯುವಯೋರ್ನತು ಭೇದಗಂಧಃ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ಭಗವಂತನೇ ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲ. “ಅಸ್ಯಾಮಮಚ ಶೇಷಂಹಿ” “ತ್ವಯೈತದ್ವಿಷು ನಾಚಾಂಬ” ಎಂದೂ ಹೇಳುವ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವೂ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಪರೀತಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ, ನಾರಾಯಣನೊಬ್ಬನೇ ಲೋಕನಾಥ

ದ್ವೈಣ ಕಾಶಿ-ತಲಕಾಡು.

ಸಂಗ್ರಹ:

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಯಸ್. ಜಂಗಲರಾಯಪ್ಪ
ತಾಡಿಗೋಳ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಓದಿದ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತಲಕಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಮರೆಯಲಾರರು. ಗಂಗರ ವೈಭವದ ಮಹಾ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಲಕಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗರಿಗೆ 'ತಲಕಾಡಿನಗಂಗರು' ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಉಳಿದು ಬಂದಿತು.

ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಪೌರಾಣಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ವುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಆಲಯ, ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳು, ಹರಿವ ರುರಿ ತೀರ್ಥ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಸುಂದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆ, ಮೈನ ವಿರೇಳಿಸುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುವ ದಂತಕಥೆ, ನಿಜವಾಗಲೂ ಸತ್ಯಕಥೆಗಳೆಂದು ಸಾರಿ ಮನೆಮಾತಾಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿಯ ವೀರ ನಾರಿಯರ ದುರಂತ ಜೀವನದ ಒಂದೆರಡು ಘಟನೆಗಳು ತಲಕಾಡನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಹೆಸರಿನ ಉಗಮ

ಗಜಾರಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ, ವೈದ್ಯನಾಥೇಶ್ವರ ದವಲನಪುರ, ರಾಜರಾಜಪುರ, ತಲಕಾಡು-ಮುಂತಾದ ನಾನಾಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾನಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿ ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆದಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಅದು ಮರಳಿನಬೀಡು. ಈ ಮರಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಪಂಚಲಿಂಗಗಳ ಮಹಾ ಸಮ್ಮಿಳನವೇ ಇಂದಿನ ತಲಕಾಡಿನ ಮುಖ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಕಾವೇರಿನದೀ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ವೈದ್ಯನಾಥೇಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಥೆ ಇದೆ.

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮದತ್ತನೆಂಬ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ "ದ್ವೈಣಕಾಶಿ" ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಈಗಿನ ಗಜಾರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಋಷೀಕ ಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮವೂ ಆದ ಪವಿತ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿ ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ ಸೋಮದತ್ತನು ಶಿಷ್ಯರೊಂ

ತಲಕಾಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ. ವಿಶೇಷ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪಂಚಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೆಂದೂ ಪಾಪನಾಶಕವೆಂದೂ ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆ. ಹೋದ ತಿಂಗಳು ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಟಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳೂ ತೀರ್ಥಾರ್ಥಿಗಳೂ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಲೇಖಕರು ವಿವಿಧಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಈ ಲೇಖನ.

ದಿಗೆ ಈ ಗಜಾರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಡಾನೆಗಳು ಸಂಹರಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಇವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಆನೆಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಶಾಲ್ಮಲೀ (ಬೂರುಗ) ವೃಕ್ಷದ ಬುಡವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ದಿನವೂ ಆನೆಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಕಂಡ 'ತಲ'-'ಕಾಡ' ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಬೇಡರು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ಈ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಿರಬಹುದೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮರದ ಬುಡವನ್ನು ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗದ ಹಣೆಗೆ ಪೆಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ರಕ್ತ ಹರಿಯುವುದು. "ತಲ" ಮತ್ತು "ಕಾಡ" ಭಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಬೂರುಗದ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಲಿಂಗದ ಹಣೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ರಕ್ತ ಹಾಲಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಆಶೀರ್ವವಾಣಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ವೈದ್ಯನನ್ನು ಮಾಡಿ ರಕ್ತ ಹಾಲಾಗಿ ಹರಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದ ತಲಕಾಡರು ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಮರುದಿನ ಬಂದ ಸೋಮದತ್ತ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯರ ಕೂಟದ ಆನೆಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದು ತಾವೂ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ರಕ್ತ ನಿಲ್ಲಲು ಸೂಚಿಸಿದ ವೈದ್ಯನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವೈದ್ಯೇಶ್ವರನೆಂದೂ, ತಲಕಾಡೆಂದೂ ಗಜರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮದತ್ತನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರಕಿದ್ದರಿಂದ 'ಗಜಾರಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದೂ ಹೆಸರು ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಪಂಚಲಿಂಗದರ್ಶನ

ವೈದ್ಯೇಶ್ವರ ಅರ್ಕೇಶ್ವರ, ಪಾತಾಳೇಶ್ವರ, ಮರಳೇಶ್ವರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇಶ್ವರ, ಎಂಬ ಪಂಚಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸೋಮವಾರ ಕುಹೂಯೋಗ ವಿಶಾಖಾನಕ್ಷತ್ರ ಇವೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ವೇಳೆಯನ್ನು ಪವಿತ್ರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಯಾತ್ರಿಕರು ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವರು. ಇದನ್ನೇ ಪಂಚಲಿಂಗದರ್ಶನವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗು

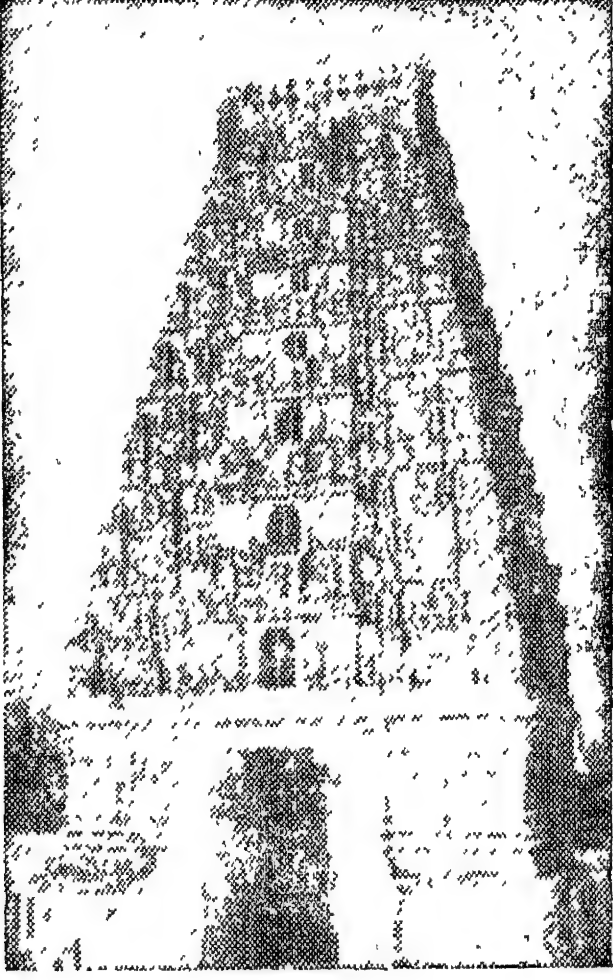
ವುದು. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಈ ಪಂಚಲಿಂಗ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದೇಶದ ನಾನಾಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಯಾತ್ರಿಕರು ಬಂದು ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಬಂದು ಭವ್ಯನೋಟ, ಕಾವೇರಿಯ ನೀರೇ ಕಾಣದಂತೆ ತುಂಬಿರುವ ಜನಸಾಗರದ ಸ್ನಾನ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಾಗಲಂತೂ ನಿಜವಾಗಲೂ ಆಚ್ಛರಿಯೆನಿಸುವುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಲಯಗಳನ್ನು ಸುತ್ತವರೆದು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಮರಳನ್ನು ಸರಿಸಿ ಸುಗಮವಾದಿ ಮಾಡಿ ಆರಾಧಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಗಂಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಲಕಾಡಿಗೆ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಟಿ. ನರಸೀಪುರದ ಮೂಲಕ 29 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ತಲಕಾಡನ್ನು ಸೇರುವರು. ಇಲ್ಲವೇ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸೇತುವೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮುಡುಕು ತೂರೆ ಮೂಲಕ ತಲಕಾಡನ್ನು 32 ಮೈಲಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರುವರು.

ಚತುರ್ದಿಕೈಗೂ ಹರಿಯುವ ಕಾವೇರಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಲಕಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ ಗಂಗ ವಂಶರಾಜರು ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಿದ ಬೀಡು ಇದು. ಕ್ರಿ. ಶ. 247 ದಿಂದ 260 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಹರಿವರ್ಮನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಅಲ್ಪಕೆ ನಡೆಸಿದುದಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದನಂತೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಥೆಯೊಂದು ಶಾಸನಾಧಾರದ ರೀತಿ ಹೀಗಿದೆ.

ಗಜೇಂದ್ರನೆಂಬ ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬ ನಾನಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮಹಾಪಂಡಿತರನ್ನು

ಶ್ರೀ ಕಲ್ಯಾಣ ನೇಂಕಟ್ಟೇಶ್ವರಾಲಯ ನಾ ರಾ ಯ ಣ ವ ನ

ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿವರಗಳು

ಸುಪ್ರಭಾತ	ಉ	6-00 ರಿಂದ 6-30
ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನ		6-30 ,, 8-30
ತೋಮಾಲಸೇವೆ		8-30 ,, 9-00
ಕೊಲುವು ಅರ್ಚನೆ		9-00 ,, 9-30
ಶಾತ್ರುವೊರೆ & ಗಂಟೆ		9-30 ,, 10-00
ಸರ್ವದರ್ಶನ		10-00 ,, 11-30
2-ಗಂಟೆ, ಶುದ್ಧಿ		11-30 ,, 12-00
(ಏಕಾಂತಂ)		

ತೀರ್ಥಾರ್ಜನ		12-00
ಸರ್ವದರ್ಶನ ಸಾ		4-00 ,, 6-00
ತೋಮಾಲಸೇವೆ, ಅರ್ಚನೆ		6-00 ,, 7-00
(ಏಕಾಂತ)		

ಸರ್ವದರ್ಶನ		7-00 ,, 8-45
ಏಕಾಂತಸೇವೆ		8-45 ,, 9-00

ಆರ್ಚಿತಾದಿಗಳ ವಿವರಗಳು

ಅರ್ಚನೆ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರ	... ರು.	3-00
ಆರತಿ	... ರು.	1-00
ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಅರ್ಚನೆ	... ರು.	0-50
ಸಹಸ್ರನಾಮಾರ್ಚನೆ	... ರು.	5-00
ಪೂಲಂಗಿ (ಗುರುವಾರವು ಮಾತ್ರ)	... ರು.	1-00
ಅಭಿಷೇಕಾನಂತರ ದರ್ಶನ (ಶುಕ್ರವಾರ) ರು.	1-00

ನಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ತಲಕಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುವನು. ಹೆದರಿದ ತಲಕಾಡಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಒಬ್ಬರೂ ಅವನ ನೆದುರು ಬರದಾಗ ಮಾಧವಭಟ್ಟನೆಂಬ ಪಂಡಿತ ನೊಬ್ಬ ವಾದಕ್ಕೆ ನಿಂತು ಗಜೇಂದ್ರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ 'ವಾರೀಭಸಿಂಹ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದನಲ್ಲದೇ 'ಓರೆಕೋಡು' ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ಹರಿವರ್ಮನಿಂದ ದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದ. ಹರಿವರ್ಮನನ್ನು ಆಗಿನಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳು, ಧರ್ಮಪ್ರಭುವೆಂದೂ ದಾನಶೂರನೆಂದೂ, ವೀರಾಗ್ರೇಸರನೆಂದೂ ಹೊಗಳಿವೆ.

ಈತನ ಅನಂತರ ಅವಿನೀತನೂ ನಂತರ ದುರ್ವಿನೀತನೂ ನಂತರ ಎಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು 608 ರಲ್ಲಿ ಭೂವಿಕ್ರಮನೂ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಅವಿನೀತ ಮಹಾಸಾಹಸಿ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ತುಂಬಿದ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಈಜಿಬಂದ ಮಹಾವೀರ. ದುರ್ವಿನೀತ ಹಾಗೂ ಭೂವಿಕ್ರಮರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಳೆಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಿರುಕುಳಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಲ್ಲವರ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದ ಮಹಾ ಶೂರರು. ಕ್ರಿ. ಶ. 726 ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶ್ರೀ ಪುರುಷನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಗಂಗರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುವರ್ಣಾಧ್ಯಾಯ. ಈತನು ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ, ಶೂರನೂ, ಆಗಿದ್ದು ಈತನ ರಾಜ್ಯವು ಆಗ ಶ್ರೀರಾಜ್ಯವೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮಹಾವೀರರೆನಿಸಿದ ಚಾಳುಕ್ಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಗಂಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಗೊಳಿಸಿದ. ಪಂಡಿತ ಪಾಮರರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದುದಲ್ಲದೇ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದನು, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ತಾನೂ ಗಜಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಂಡಿತ್ಯಪಡೆದು 'ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ' ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಜರಾಮರನಾದನು.

ಸೈಗೊಟ್ಟಿವನವಾರ, ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ರಾಜರು, ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಬರೀ ಯುದ್ಧಗಳೇ ನಡೆದು ಹೋದವು. ಹೀಗೆ ತಲಕಾಡು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಗಂಗ ವಂಶೀಯರಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ 'ಚೋಳರಾಜನ' ರಾಜರಾಜಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆದರೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಚೋಳರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣು ವರ್ಧನನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಗಂಗರಿಗೆ ಸೇರಿತು. ಹೊಯ್ಸಳ ಸಾಮಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರೆದ, ಇದು ನಂತರ ವಿಜಯ ನಗರದರಸರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕೆಲ ಕಾಲಾನಂತರ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಬಂದಿತು.

ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ತಿರುಮಲ ರಾಯನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿನ ಒಂದು ಕಥೆ ತಲಕಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ತಿರುಮಲರಾಯ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದು ವೈದ್ಯೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ತಲಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಾವೂ ಸಂಭವಿಸಿತು. ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪತ್ನಿ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ ತಲಕಾಡಿಗೆ ಓಡಿಬಂದಳು. ಇದೇ ಸಮಯವೆಂದು ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ ಒಡೆಯರು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ರಂಗನಾಯಕಿ ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಮ್ಮಾ ಲ್ಯವಾದ ವಜ್ರಖಚಿತ ಮೂಗುತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿಸಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳೆಂಬದೂ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಹೇಗೋ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಒಡೆಯರುಕೂಡಲೇ ಮೂಗುತಿ ಹಾಗೂ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ ಅವನ್ನು ನೀಡದೇ ದಿಕ್ಕುರಿಸಿದಾಗ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಕುಸಿತಳಾದ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ ಮೂಗುತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಿ ಉಳಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸೆರಗಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ತಲಕಾಡು ಮರಳಾಗಿ, ಮಾಲಂಗಿ ಮಡುವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಅರಸರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದಿರಲಿ' ಎಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿ ಕಾವೇರಿನದಿಗೆ ಹಾರಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ರಾಜ ಒಡೆಯರು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನ ಚಿನ್ನದಮೂಗುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ವಿಶೇಷಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಹರಕೆಹೊತ್ತು ಸಮಾಧಾನದ ಉಸಿರ್ಗರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಬೆಳೆದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದೂ ಒಡೆಯರ ವಂಶಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಹಾ ಸಾಧ್ವಿಯ ಶಾಪದ ಪ್ರಭಾವವೋ ಏನೋ ಇಂದೂ ತಲಕಾಡು ಮರಭೂಮಿಯಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗದಿರದು? ಮಾಲಂಗಿ ಮಡುವೂ ಇಂದೂ ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ಮಾರಕದಂತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ ವಂಶಸ್ಥರು ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೆನೆದರಂತೂ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನ ಶಾಪದ ಶಕ್ತಿ ಅರಿವಾಗುವುದು.

ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು :-

ಇವಿಷ್ಟು ತಲಕಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು ಎಂದರೆ ಪಂಚಲಿಂಗ ದರ್ಶನಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದದ್ದು

ವೈದ್ಯೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ. ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿರುವ ಇದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ದ್ವಾರದ ಎರಡು ಬದಿಯಲ್ಲೂ ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಹತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಬೃಹತ್‌ದ್ವಾರಪಾಲಕ ಮೂರ್ತಿಗಳು. ಎಡಬದಿಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕನ ಬಳಿ ಗಣಪತಿಯ ವಿಗ್ರಹ ನಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಇನ್ನು ನವರಂಗದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ ನಟರಾಜ, ಗಣಪತಿ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿ. ನಾರಾಯಣ ಹಾಗೂ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು, ಮತ್ತೆ ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರದಲ್ಲಿ 6 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ದಾರಪಾಲಕರ ಸುಂದರಮೂರ್ತಿಗಳಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಎದುರಿನ ಮಂಟಪದ ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿವ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಸುಂದರ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿವೆ, ಪ್ರಕಾರದ ಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗಗಳಲ್ಲದೇ ಶಕ್ತಿಗಣಪತಿ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ, ಹಾಗೂ ಚಂಡಿಕೇಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಣಪತಿ ಗುಡಿಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ಇದೆ.

ದೇವಾಲಯದ ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಸರಸ್ವತಿ ಮೂರ್ತಿ ಇರುವುದಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಮೂರ್ತಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳು, ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲದಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಉಳಿದೆರಡು ಅಭಯ ಹಸ್ತವಾಗುಳ್ಳ 5 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಮನೋನ್ಮನ್ಯಾಂಬಾ ಮೂರ್ತಿ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಪಾತಾಳೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ಅರ್ಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮರಳಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊರಬಂದವುಗಳು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಮೂರುಮೈಲಿ ದೂರದ ಮುಡುಕುತೊರೆ ಬೆಟ್ಟದಮೇಲಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದು ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ದಾಸೀಕೆರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲ ಮತ್ತು ಕಾಡರ ಮೂರ್ತಿಗಳಿದ್ದು ಇದರ ಎದುರುಗಡೆಯ ಮಂಟಪವು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯವೆಂದರೆ ಕೀರ್ತಿನಾರಾಯಣನದು, ಮರಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೊಯ್ಸಳ ಶೈಲಿಯ ಈ ದೇವಾಲಯ ನೋಡಲು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1117 ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಚೋಳರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ

ನೆನಪಾಗಿ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಬೇಲೂರು, ಚಿನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯದ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ದೇವಾಲಯವಿದು.

ಬಂಡೆರಸಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಂದು ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಜಾತ್ರೆ ಬಹಳ ಅದೂರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಯೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ದೇವಿಯ ಉತ್ಸವ ದಿನಂದು ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವೈಭವಯುತವಾಗಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಕುಂಭಮೇಳ, ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಮಹಾ ಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಂಚ

ಲಿಂಗದರ್ಶನ. ಕಾರ್ತಿಕ ಸೋಮವಾರ ವೃಶ್ಚಿಕ ಮಾಸ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಕುಹೂ ಯೋಗ ಮತ್ತು ವಿಶಾಖ ನಕ್ಷತ್ರ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಳೈಸಿದಾಗ ಪಂಚಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ಲಭ್ಯ.

ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಪಂಚಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ಜರುಗಿವೆ. ೧೬೧೧, ೧೯೩೪, ೧೯೩೮, ೧೯೫೨, ೧೯೫೯, ಮತ್ತು ೧೯೬೬ ರಲ್ಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ನಡೆದಿತ್ತು.

ತಲಕಾಡು ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕವಾಗಿ ಯಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಇತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಪಡೆದ ಭೂಮಿ. ದಾನ ಶೂರರೂ, ವೀರಾಗ್ರೇಸರೂ, ವೀರನಾರಿಯರೂ, ಇದ್ದು ಹೆಸರಾದ ಭೂಮಿ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿಶಾಲ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಇವರದು ಪ್ರಥಮ ಪಾತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಆರ್ದಿತ ತೆಪ್ಪ ಉತ್ಸವ

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವರುಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ 3 ದಿನಗಳ ಪರ್ಯಂತ ನಡೆಯುವ ಸ್ಲವೋತ್ಸವವಲ್ಲದೆ, ಭಕ್ತಜನರ ಸಾಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನದವರಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆರ್ಜಿತೋತ್ಸವ, ಈ ಸ್ಲವೋತ್ಸವ.

ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಜಿತಸೇವೆಗಳನಂತರ, ಮಲಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ದೇವೇರಿಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯನಾದ, ವೇದಪ್ರಬಂಧ ಪಠನಾದಿಗಳ ನಡುವೆ ಅವರನ್ನು ಅಲಂಕೃತವಾದ ತೆಪ್ಪದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ. ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯಲ್ಲಿ 3 ಪರ್ಯಾಯ ವಿಹಾರಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮೂರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಗಳ ಅನಂತರ ನಿವೇದನ; ಮಂಗಳ ನೀರಾಜನ ನಡೆದು ಸ್ವಾಮಿಯವರು ದೇವೇರಿಗಳು ವಿವಿಧ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೊಡನೆ ಆಲಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ರು. 1500 ಹಣ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಗೃಹಸ್ಥರು ಈ ಸೇನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪುಷ್ಕರಿಣೀ ವಿಹಾರವನ್ನು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನೋಡ ಬಹುದು. ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಬಹುಮಾನ, ಪ್ರಸಾದವಿನಿಯೋಗಗಳಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಬಂಗಾರದ ಪದಕಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 10 ಜನರನ್ನು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

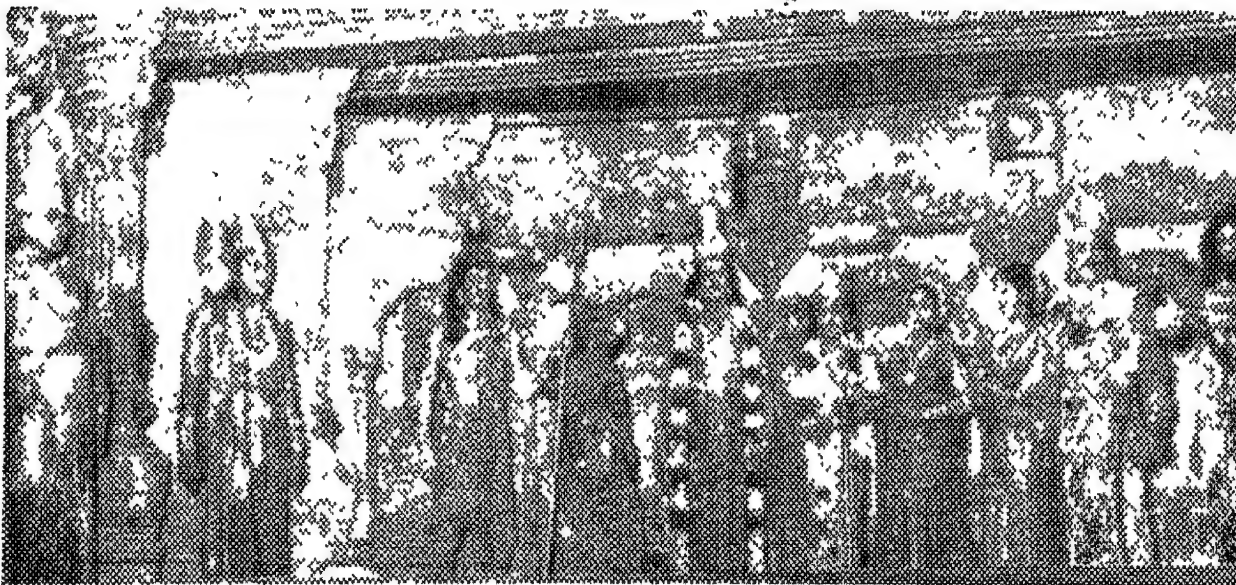
ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಲಾಭಿವರ್ಧಕ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

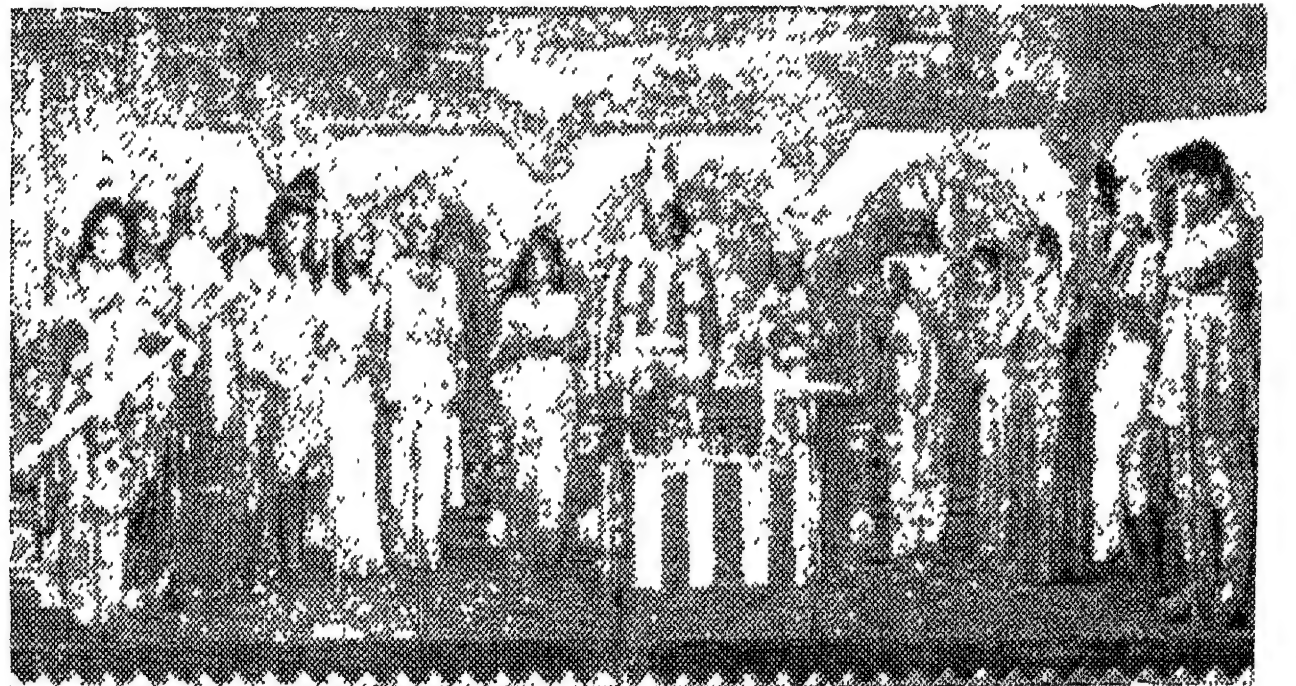
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ

ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಅಧ್ಯಯದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ
ಕಲಾಭಿಮಾನಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಂದ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇ
ಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು
ನಡೆದವು. ಆ ಪುರಾಣ ಕಥೆಯ ಹಲವು ದೃಶ್ಯ
ರೂಪಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ

ಓ....ಸೀತಾ....

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಲ್ಲೂರ.

ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಕವಿಗಳ ವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಹಲವಾರು ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ “ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ” ಮಹಾ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾತ್ಯವೂ ಹೊಸಕಳೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ, ಮೂಡಿ, ಹೊಸದಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕವನಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾತ್ರಗಳೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅದರ್ಶವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನಂತೂ ಪಿತೃವಾಕ್ಯಪರಿಪಾಲಕ ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತನಾಗಿ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲನಾಗಿ, ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಹೋನ್ನತಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾಗಿ, ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಅನೇಕ ಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಓ ಸೀತಾ ಎಂದು ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರೆಯುವ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ರಾವಣನಿಂದ ಅಪಹರಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಆ ಓ ಸೀತಾ! ಎಂಬ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣಧ್ವನಿ ಕಲ್ಲನ್ನೂ ಕರಗಿಸುವಂತಿದ್ದು ಸಹೃದಯ ವಾಚಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿ ನೋವೆಂಬುದರ ಅರ್ಥದ ‘ದರ್ಶನ’ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತದೆ.

ಸೀತಾದೇವಿಯ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಮಾಯಾ ಮೃಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋದ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಹುದೂರ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಮೃಗರೂಪಿ ಮಾರೀಚ ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ರಾಮಚಂದ್ರನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ “ಓಲಕ್ಷ್ಮಣಾ! ಓಲಕ್ಷ್ಮಣಾ! ಎಂದು ರಾಘವನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕರಿಸಿ ಕರೆದು ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಆ ಆತ್ಮಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸೀತಾಮಾತೆ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಕೆಡುಕಾಯಿತೋ ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡು, ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ರಾಮರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ. ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಕಟು ನುಡಿಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಣ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಗಾಬರಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾಯಾಮೃಗರೂಪಿ ಮಾರೀಚ ತನ್ನ ಬಾಣದಿಂದ ಸಾಯುವಾಗ ತನ್ನ ಧ್ವನಿಯನ್ನನು ಕರಿಸಿ ಓ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ! ಎಂದು ಕರೆದಾಗಲೇ ರಾಕ್ಷಸ

ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕುತಂತ್ರವಿದೆಯೆಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಒಬ್ಬನೇ ಬಂದಾಗ ಏನೋ ಅನಾಹುತವಾಗಿರಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ಶಂಕೆ ತಲೆದೋರಿ,

..... ಓ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ,
ಕೇಡಾಯ್ತಲಾ ! ದೇವಿಯೊರ್ವಳಂ ಬಿಟ್ಟೀಕೆ
ಬಂದೆ ? ಕೊರಳಂ ಕೊಯ್ದೆ ! ಹಾಕೊಂದೆ
ನೀಕೊಂದೆ !
ಪಿಂತಿರುಗು ; ನಡೆ ಬೇಗಮೆಲೆವನೆಗೆ !.....

ಎಂದಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಸ್ಥಿತಿ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಾಗದಂತಹುದಾಗುತ್ತದೆ. ‘ಕೂಗಿ ದುಡು ನೀನಲ್ಲವೆ’ ? ಎಂದು ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಆ ಮೃಗವೇ ರಾಕ್ಷಸ ಮಾಯೆಯೆಂದು ನಾನಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಳು. ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿ ಮಹಾಪರಾಧವನ್ನೇ ಮಾಡಿದಳು ! ನೀನೂ ಹೆಣ್ಣು ನುಡಿದ ಕಟುನುಡಿಗಳಿಗೆ ಮುನಿದು, ನನ್ನಾಣೆಯನ್ನೊ ಮೀರಿದೆ. ಎಂದು ತಮ್ಮನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು, ತೋರಿದಾಗ

ಅಹುದಣ್ಣಯ್ಯ ತಪ್ಪಾಯ್ತು, ಮನವನ್ನು ಕದಡಿದ
ಲ್ಲತ್ತಿಗೆಯ ನುಡಿಯ ಕೂರ್ಪು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆ
ಮೀರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಕೌಸಲ್ಯೆಯಾಶೀರ್ವಾದ
ದಿಂದ ನಮಗೆ ಕೇಡಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ಮಾತೃರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೋರಿ, ಅಣ್ಣ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಜಟಾಯು ಇರುವಾಗ ನಮಗೇತರ ಭೀತಿ ಎಂದು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಏಕೋ ನಾನೆಂದೂ ಅನುಭವಿಸದಂತಹ ಒಂದು ಅಳಕು ಕರುಳನ್ನು ಕಿವಿಚುತ್ತಿದೆ ಎಂದಾಗ;

ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಅಣ್ಣನ ಅಧೈರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅಳದು
ಳಿದ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು “ನನಗೂ
ಏಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಭೋರ್ಗಯುತ್ತ
ಬೀಸುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಚೀತ್ಕಾರದ ಧ್ವನಿ
ಕೇಳಿಸಿದಾಗ ಅದು ಚೀತ್ಕಾರವಲ್ಲ “ಕೊಂಬೆಗು
ಜ್ಜಿತ್ತು ಕೊಂಬೆ” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅಶ್ರಮದ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿ
ದ್ದಾರೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ

ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ! ಪರ್ಣಶಾಲೆ ಹೇಗೆ ಶಾಂತ
ವಾಗಿದೆಯೋ !

ನಾಕೇ ಈ ದುಃಸ್ವಪ್ನ.....

ಎಂದಾಗ ‘ಇನ್ನೆಂದೂ ನಿನ್ನಾಣತಿಯನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಮೋದಲು ಇದೇ ಕಡೆ’ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾದ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ನೊಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಸೀತಾದೇವಿ ಮುನ್ನಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಮುಂದಿನ ಬೇಲಿಗೆ ಹಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ. ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ರಾವಣನು ಅಪಹರಿ ಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೀತಾದೇವಿ ಆ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ ಆ ಬಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಾತೆಯ ಅಪಹರಣವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ವೆಂದೋ ಎಂಬಂತೆ ತುಂಡಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಸೀತಾಪಹರಣದ ವಿಷಯ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೆಂಬಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ಬೇಲಿಯಿಂದ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮಚಂದ್ರನ ಉದ್ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಡಿಕೆ, ಹಸಿವು ಬಳಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಮೊದಲೇ ಬಳಲಿ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದವನೆದೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಹಾಹಾರಿ ಆ ಕ್ಷಾತ್ರವೀರನ ರಕ್ತ ಹಪ್ಪುಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ‘ಹಾ ಸೀತೆ! ಹಾ ಸೀತೆ! ಹಾ ಸೀತೆ!’ ಎಂದು ಕರೆದಾಗ ಭಯಂಕರ ಮೌನದಿಂದ ಭಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರ್ನಿ ಬಂದಿತೇ ಹೊರತು ದೇವಿ ಓಗೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯೂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೋಪಿ
ವಿದನೂ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ಕಾಣ
ವಾದಾಗ ತನ್ನತನವನ್ನೇ ಮರೆತು ಹುಚ್ಚಾಗು
ತ್ತಾನೆ, ಬೆಪ್ಪನಂತೆ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ
ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹುಡು
ತುವಂತೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಚಾಪೆ ಮಣೆಗಳನ್ನೆತ್ತಿ
ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೇ ದಿಕ್ಕೇತೋಚದೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ
ಯಿಂದ ಮೈಮರೆತು ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹದಂತೆ ನಿಂತ
ಅಣ್ಣನ ರುದ್ರಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬೆದರಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ

“ತಾಳ್ಮೆ ತಾಳ್ಮೆ ಹೇ ಆರ್ಯ! ದೇವಿ ಗೋದಾವ
ರಿಗೆ.....” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮರೆಗೆಟ್ಟು
ನಿಂತ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಶರೀರ ಚಾಲನೆಗೊಳಪ
ಟ್ಟಂತೆ.

“ಗೋದಾವರಿಗೆ ದಿಟಂ! ಗೋದಾವರಿಗೆ
ದಿಟಂ.....”

ಎನ್ನುತ್ತ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಕುಣಿದು ಅಟ್ಟಹಾಸ
ಮಾಡುತ್ತ, ತಮ್ಮನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಮರೆತವ

ನಂತೆ ಏರು ತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಎಡುವುತ್ತು ಮರಗಳನ್ನು ಹಾದು, ಬಳ್ಳಿಗಳು ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡರುವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕಾಲುಂಬ ಮುಳ್ಳುಗಳು ನಾಟಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರವೇ ಇಲ್ಲದೆ, ಸೀತೆ ಗೋದಾವರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಆನಂದೋನ್ಮಾದ ದಿಂದ ಓಡುತ್ತಾ, ತಿಳಿಯಾಗಿ ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಶುಭ್ರ ಗೋದಾವರೀ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ

“ಓ ಸೀತೆ! ಓ ಸೀತೆ! ಓ ಸೀತೆ! ಓ ಓ ಸೀತೆ!” ಎಂದು ಕರೆದ ರಾಮನ ಕೂಗಿಗೆ ವಿಶ್ವವೇ ಮರು ಕೊಂಡು ಮರುದನಿಸಿತೋ ಎಂಬಂತೆ ಮರಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ ನದಿ ಪರ್ವತಾರಣ್ಯಗಳು ಆ ಆರ್ತರವ ದೊಂದಿಗೆ ದನಿಗೂಡಿಸಿ ದಶ ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಕೋಟಿ ಕಂಠಗಳಿಂದ ದಶಕಂಠನ ಮತ್ಸ್ಯುಡಿಂಧಿಮ ಬೇರಿಯನ್ನು ಭಾರಿಸುತ್ತಿರವಂತೆ

“ಓ ಸೀತೆ! ಓ ಸೀತೆ! ಓ ಸೀತೆ! ಓ!ಓ!”, ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರುವ “ಸೀತೆ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಮಡದಿಯೇ ಮಾರುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತ ಹುಡುಕತೊಡಗಿದನು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಭ್ರಮಾಧೀನನಾಗಿದ್ದ ರಾಘವನು ತಮ್ಮ ನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಣ್ಣಲೋ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತ.

“ಕಂಡೆಯಾ ಸಾಮಿತ್ರಿ ಮೈಥಿಲಿಯ ಮಾಯೆಯಂ? ಪುಸಿಯಲ್ಲ ದಿಟವಾಕೆ ಭೂಮಿಜಾತೆಯೆ ವಲಂ! ತಾಯ್ತು ರೆಗೆ ಮಗು ನಿಂತು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಡುವ ಪ್ರೋಲೆ ನಮ್ಮೊಡನಣಕವಾಡುತಿಹಳಲ್ಲೆ ? ಶೈಲಗತೆ ತಾನೊರ್ಮೆ ಕಾಂತಾರಗತಿಯೊರ್ಮೆ ತರುಗತೆ ಯೊರ್ಮೆ

ಒರ್ಮೆ ಖಗ ಗತೆ, ಒರ್ಮೆ ಮೃಗಗತೆ, ತರಂಗಗತೆ ಇನ್ನೊರ್ಮೆ! ಒರ್ಮೆ ಘಂಜನ ಪಕ್ಷಿಕೂಜಿತಳ್ ಒರ್ಮೆ ಕೋಕಿಲ ಕಂಠ ಭಾಷಿತಳ್ ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ಸುಸಮೀರಲೋಲ ಕುಸುಮಿತ ಲತಾರಾಜಿತಳ್ ಇದೋ ಇಲ್ಲಿ.....”

ಎಂದು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಣ್ಣನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಉರ್ಮಿಳಾಪತಿ ಕಂಬನಿಗರೆಯಲು, ತಮ್ಮನ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣಿನಿಗೆರೆವೆಯೇಕೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ? ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ರಘುಕುಲ ತಿಲಕನ ವಿಕಲೋನ್ಮಾದಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಉರ್ಮಿಳೇಶನು “ಇದೇನಣ್ಣಯ್ಯ ಮತಿ ವಿಕಲರಂತಾಡುವೆ? ಮೇರು

ಸಮಾನವಾದ ನಿನ್ನ ಮನೋಸ್ಥೈರ್ಯ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿತೆ? ದೇವಿ ಎಲ್ಲಿರುವಳೆಂದು ಹುಡುಕುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ವಶನಾಗಿ ಮೌನವಾಗಿ ತನಗೊದವಿದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕೊಂಡ ರಾಮನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರುತ್ತ.

ಅಯೋ ಓ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ! ಏನುಮಾಡಿದೆಯಯ್ಯ? ನನ್ನ ಸೀತೆಯನಯ್ಯೋ ಏನುಮಾಡಿದೆಯಯ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಬೈತೆಟ್ಟೆಯಯ್ಯ? ಹೇಳಯ್ಯ ದಮ್ಮಯ್ಯ, “ಓ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ!.....”

ನಿನ್ನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿ, ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಹೋದೆನ್ನಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನದನ್ನೆ? ಕೋಮ

ಲಾಂಗಿಯ ಕೊಂದರೂ ನಿಶಾಚರರು? ಹಾ ಸೀತೆ! ಹಾ ಸೀತೆ! ಹೋದೆಯೆಲ್ಲಿಗೆ ತೊರೆಯು ತೆನ್ನಂ ? ಎನ್ನುತ್ತ ಮಗವಿನಂತೆ ನೆಲಕ್ಕೂರಗಿದನು ಹಾಗೆ ದುಃಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೇಗೋ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ನೇರಿಸಿ ಶೈತೋವಚಾರ ಶುಶ್ರೂಷೆಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೇತರಿಸಿ ಕೊಂಡ ಅಣ್ಣ ಕುರಿತು, ಹೇ ಧೀರ ಮರೆಯ, ಶಾಂತನಾಗು ವಿಹ ಗೇಂದ್ರನಾದ ಜಟಾಯುವಿನಿಂದ ದೇವಿ ಎಲ್ಲಿರುವಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸೋಣ ಎಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಆಶಾಕಿಡಿ ಕಂಡಂತಾಗಿ ನವೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ದಿಗ್ಗನೆ ಎಂದು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತ

ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಂಧ್ರಾಶ್ರಮ, ಋಷೀಕೇಶ್.

ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀ
ಜಂದ್ರಮಾಳೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಆಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಆರ್ಜಿತ ಸೇವಾದಿಗಳ ವಿವರ.

ಸೇವೆ	ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಾಲಯ	ಶ್ರೀ ಜಂದ್ರಮಾಳೇಶ್ವರಾಲಯ
ಆರ್ಚನೆ	ರೂ 2/-	ರೂ 1/-
ಆರತಿ	0-50 ಪೈ	0-50
ಸಹಸ್ರನಾಮಾರ್ಚನೆ	ರೂ 5/-	ರೂ 5/-
ತೋಮಾಲಸೇವಾನಂತರ ದರ್ಶನ	ರೂ 5/-	—
ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ವರ್ತನೆ	0-2	0-25

ಅಮ್ಮ ನವರ ಆಲಯಗಳಲ್ಲಿ

	ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಮ್ಮ ನವರ ಆಲಯ	ಪಾರ್ವತಿ ಅಮ್ಮ ನವರ ಆಲಯ
ಆರ್ಚನೆ	ರೂ 1/-	ರೂ 1/-
ಆರತಿ	0-50	0-50
ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ವರ್ತನೆ	0-50	0-25

ಆಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಪ್ರಸಾದ ಸಮರ್ಪಣೆ.
ತಳಿಗೆ

ದಧ್ಯೋದನ	ರೂ 45/-
ಪುಳಿಯೋಗರೆ	ರೂ 45/-
ಪೊಂಗಲ್	ರೂ 60/-
ಸಕ್ಕರೆ ಪೊಂಗಲ್	ರೂ 65/-

ಈ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಳಿಗೆಯ ಪ್ರಸಾದ ಸಮರ್ಪಣೆಯೂ ಮಾಡಬಹುದು;
ಮೇಲಿನ ಅನ್ನ ಪ್ರಸಾದ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲದೆ ಸಿಂಗಮೊರೆ ವಯ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ರೂ. 3/-
ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ.

ಒಂದು ದಿಗ್ಗಂತಗಳೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಂತೆ ಮುಗಿ
ಲಿನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ,

“ಜಟಾಯೂ! ಜಟಾಯೂ! ಓ ಜಟಾಯೂ”

ಎಂದು ಉಸಿರು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಿಡು
ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆ ಖಗ ವೀರನನ್ನು ಕರೆದರೂ ಮಾರು
ತ್ತರವಿಲ್ಲದಿರಲು, ಕೆಂಡವಾದನು ದಂಡಧರನಂತೆ
ಕೋದಂಡಪಾಣಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಅರ್ಧವಾಯಿತೆ, ಆ
ದುಷ್ಟಪಕ್ಷ ಯಿಂದಲೇ ಸೀತೆ ನಮಗೆ ದೂರವಾದಳು
ಎಂದು ತನ್ನ ಕೋಪದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನುಮಾನ
ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದನು. ಅಯ್ಯೋ ಅಣ್ಣಯ್ಯ
ನಮಗಾಗಿ ಜೀವವನ್ನೇ ಕೊಡುವ ಜಟಾಯೂ
ವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಡ ತಿಳಿಹೇಳ ಹೊರಟ
ಅನುಜನನುಡಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ
ಹೊಯ್ದಂತಾಗಿ “ಸಾಕು ಬಿಡು ಸೌಮಿತ್ರಿ, ಜಗ
ಮುನಿಗುಮಾಕೈಕೆ! ಕೈತವಮದರ ಹೃದಯಂ!
ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೇ ಮಾಡಿತು ಆ ರಣಹದ್ದು!
ಅಯ್ಯೋ ಆ ದುರುಳಹೃದಿಗೆ ಮರುಳು ಹೋದಳೆ
ದಿಲೀಪಕುಲಸಂಭವನ ಸತಿ, ಮಾರೀಚನಿಗಿಂ
ತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಆ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಅತಿ
ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಯಮಪುರಿಗಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ನನ್ನೀಬಾಳಿಗೆ
ಬೆಂಕಿ ಬೀಳಲಿ ಬಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಈ ಮಹಾರಣ್ಯವ
ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೋಧಿಸಿ

.....ಕಂಡೊಡನೆ ಪರ್ದು

ಗಂಟಲಂ ಮುರಿದು ಕಾಲಂ ತಿರುಸಿ ತಿಪ್ಪಳಂ
ಪರಿದು, ಬಿರಿಯಂ ಬಗಿದು ಮುಳಿಯಂನುರಿ
ಗೆಯ್ತು

ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಂಗಳಿಗೆ ಬಿರ್ಲಕ್ಕುವೆನ್, ಬಸಿದು
ಕೆನ್ನೆತ್ತರಂ!’’.....

ಎಂದು ಕ್ರೋಧಾನಲನಾದ ಅಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಅಳುಕಿ ಪ್ರತಿ ಹೇಳದೆ ಹೇಗೋ ಕೋಸಲದ
ರಾಣಿಯು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಅಣ್ಣನ ಹಿಂದೆ
ಹೊರಟ ಸೌಮಿತ್ರಿ. ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಒಂದೆಡೆ
ಕೋಪ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ದುಃಖ ಈ ಮಿಶ್ರ ಮನೋ
ಭಾವ ದಲ್ಲಿ ಹೊರಟನು ಓ ಸೀತಾ! ಓ ಸೀತಾ...
.....ಎಂದು.

★

ನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಭುಗಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾರಾಯಣನೊಬ್ಬನೇ ಈಶ್ವರನೊಂದೂ ಹೇಳುವ “ಎಕೋಹಮೈನಾರಾಯಣ ಆಸೀತ್” “ಸದೇವ ನೋಮೈದಮಗ್ರಾಸೀತ್” ವಾಕ್ಯಗಳು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗುವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಈಶ್ವರ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಅವಳನ್ನು ಜೀವ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಅಣುತ್ತವನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಈಶ್ವರನಂತೆಯೇ ವಿಭುನೆಂದೂ ಲೋಕ್ಷೇಶ್ವರಿ ಎಂದೂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುನೊಡನೆ ನಿತ್ಯಯೋಗವುಳ್ಳವಳೆಂದೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತವೆ. “ತ್ವಯಾಚವಿಷ್ಣುನಾಚಾಂಬ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂಚ ರಾಚರಂ” “ಈಶಾದೇವೀಜಗತೋಧಿಸತ್ವೀ” “ಅಸಾಮುನುಚಶೇಷಂಹಿ ವಿಭೂತಿರುಭಯಾ ತ್ಮಿಕಾ” “ಯಥಾಸರ್ವಗತೋವಿಷ್ಣುಸ್ತಧೈವೇ ಯಂದ್ವಿಜೋತ್ತಮ” ಮೊದಲಾದವು ಇಂಥಾ ಪ್ರಮಾಣಗಳು. ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀದೇವಿಗೆ ಚೇತನತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಶಬ್ದವಾದುದು ಭಗವಂತನ ಪ್ರಕೃತಿ, ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಇವರು ಅಂಥವರಿಗಿಂತಮೇಲು ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ “ಕಿಂಚಿದುರ್ತ್ತಿಯ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ಲೋಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿರೂಪಣೆ ಇದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ ನಮಗೆ ಪರತತ್ತ್ವವೆಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರುತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೇ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವಯಮಂತ್ರದ ಪೂರ್ವಖಂಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಖಂಡಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ ಉದ್ಭವೇಂದ್ರ, ಉಪಾಯನೂ, ಉಪೇಯನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಸಹಹೃಷೀಕೇಲೋದೇವ್ಯಾಕಾರುಣ್ಯ ರೂಪಯಾ | ರಕ್ಷಕಃ ಸರ್ವಸಿದಾಂತೇ ವೇದಾಂತೇಷು ಚ ಗೀಯತೇ || ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಸನ್ನಾರ್ಥಪ್ರಶಮನವಿಧೌಬದ್ಧ ದೀಕ್ಷಾಸ್ವ
ವಿಷ್ಣೋಃ
ಆಚಖ್ಯಾಸ್ತಾಂಪ್ರಿಯ ಸಹಚರೀಂ ಏಕಮ್
ತೋಪ ಪನ್ನಾಂ |
ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೈರಸಿ ಸಮತನುಃ ಪ್ರಾಧ್ವಮ
ನ್ವೀಯ ಸೇತ್ವಂ
ದೂರೋಕ್ಷಪ್ರೇರಿವಮಧುರತಾ ದುಗ ರಾ
ಶೇಸ್ತರಂಗೈಃ ||

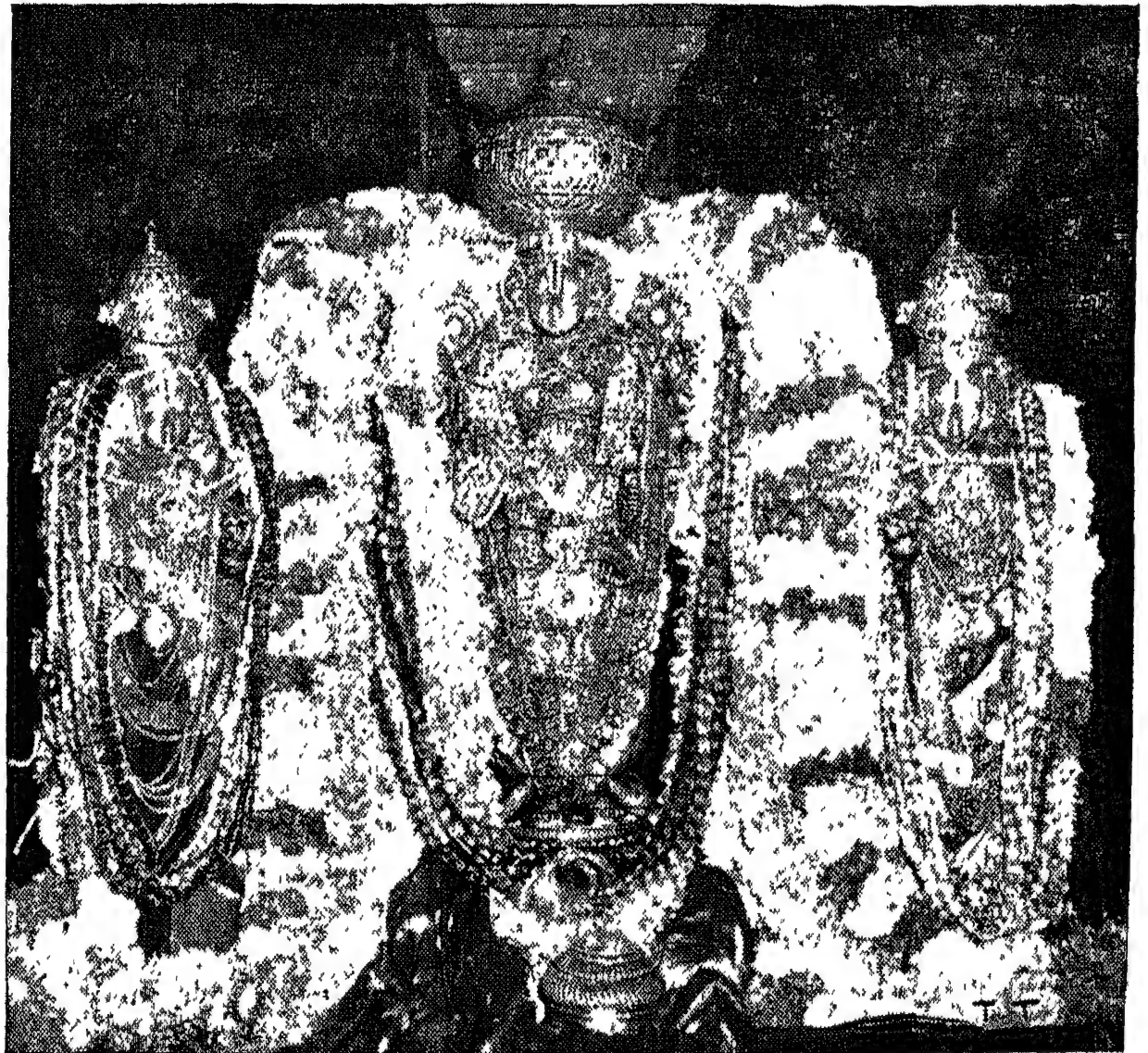
ಕ್ಷೀರಸಾಗರದತರಂಗ ಮೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಧುರತೆ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಭಗವತಾರಗಳೆಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯೂ ಅವತರಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ. ಕ್ಷೀರಸಾಗರದ ತರಂಗಕ್ಕೂ, ಮಾಧುರ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವಂಥ ಸಂಬಂಧ ಭಗವಂತನಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ಇರುವುದೆ

ಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನಿಗೂ ದೇವಿಗೂ ಇರುವ ನಿತ್ಯಯೋಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಸಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹೇಗೆ ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತರದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ “ಅಭಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋದದಾಮೈತದ್ವ್ರತಮವ.” ಎಂದು ಅಭಯಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಯೋ, ದೇವಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ “ಭವೇಯುಶರಣಂಹಿವಃ” ಎಂದು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ - ಸ್ವಾಮಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಅವತಾರಮಾಡಿದಾಗ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸಹ ಅನುರೂಪವಾದ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

“ ಏನಂ ಯದಾಜಗತ್ಸಾಂವೀ ದೇವದೇವೋ ಜನಾರ್ಧನಃ | ಅವತಾರಂ ಕರೋತ್ಯೇಷಾ ತದಾ ಶ್ರೀಸ್ತತ್ಸಹಾಯಿನಿ || ರಾಘವತ್ವೇಭವತ್ ಸೀತಾ, ರುಕ್ಮಣೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮನಿ | ಅನ್ಯೇಷುಚಾವ ತಾರೇಷು, ವಿಷ್ಣೋರೇಷಾನಪಾಯಿನಿ || ಎಂದು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಉಪಾಸದಿಸಿದೆ.

ಧತ್ತೇರೋಭಾಂದರಿಮರಕತೇ, ತಾವಕೇ
ಮೂರ್ತಿ ರಾದ್ಯಾ
ತಸ್ವೀತುಂಗಸ್ತನಭರನತಾ, ತಪ್ತಜಾಂಬೂನ
ದಾಭಾ |
ಯಸ್ವಾಂಗಚ್ಛಂತ್ಯುದಯವಿಲಯೈರ್ನಿತ್ಯವಾ
ನಂದಸಿಂದ
ಇಚ್ಛಾವೇಗೋಲ್ಲಸಿತಲಹರಿ ವಿಭ್ರಮಾ ವ್ಯಕ್ತ
ಯಸ್ತೇ ||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹದ ವರ್ಣನೆ ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ “ಹಿರಣ್ಯ ವರ್ಣಾಂ ಹರಿಣೀಂ ಸುವರ್ಣರಜತಸ್ರಜಾಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ದೇವಿಯ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹ ಹೊಂಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಶರೀರವಾದರೋ, ಅಳವಾರು “ಪಚ್ಚಿಮಾಮಲೆ ವೋಲ” ಎಂದಂತೆ “ಪಚ್ಚಿಯಂತೆ” ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದ್ದು. ಭಗವಂತನು ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೇವಿಯು “ಸ್ವರ್ಣ ವರ್ಣ”ದ ಭಾಯಿಸ್ವಾಮಿಯು ಶರೀರಕಾಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಚ್ಚಾದ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳಾದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಅನುವಮು ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ದೇವದೇವನು ತನ್ನ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನ್ಯೂನತೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸ್ವಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಅನೇಕರೂಪಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸುವನೋ ಅವಾಗಲೂ ಮತ್ತು ಅನಂತರವೂ ಹೇಗೆ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪದಲ್ಲಿರುವನೋ ಹಾಗೆಯೇ ದೇವಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನ ಮೂಲರೂಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಸೀತಾ ಮೊದಲಾದ ಭಗವದನುರೂಪವಾದ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವೇ ಆನಂದಸಾಗರ. ಅವಳ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂಬ ವಾಯುವಿಂದ ಎದ್ದ ತರಂಗಗಳು, ಅವತಾರರೂಪಗಳು. ಈ ಅವತಾರ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲಾ ಆ ಆದಿ

ಮೂರ್ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಇಂಥಮಹಿಮೆಯು
ಳ್ಳವಳು ಈ ಲೋಕಮಾತೆ.

ಆಸಂಸಾರಂ ವಿತತಮಖಿಲಂ ವಾಙ್ಮಯಂ
ಯದ್ವಿಭೂತಿಃ
ಯದ್ಭೂತಭಂಗಾತ್ಯಸುಮಧನುಷಃ ಕಿಂಕ
ರೋಮೇರುಧನ್ವಾ |
ಯಸ್ಯಾಂ ನಿತ್ಯಂ ನಯನ ಶತಕೈರೇಕಲ
ಕ್ಷೋಮಹೇಂದ್ರಃ
ಪದ್ಮೇತಾ ಸಾಂಪರಿಣತರ ಸೌಭಾವಲೇ ಶೈಶ್ವಂ
ದೀಯೈಃ ||

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸಂಕಲ್ಪದ ವೈಭ
ವವನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೆಲ್ಲ
ರಿಗೂ ವಿಭವವನ್ನೂ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡು
ವುದು ದೇವಿಯ ಸಂಕಲ್ಪ. ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ
ಪುರುಷರೂಪವಾದ ವೈಭವವೆಲ್ಲಾ ನಾರಾಯ
ನದು. ಸ್ತ್ರೀರೂಪವಾದ ವೈಭವವೆಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇ
ವಿಯದೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ದೇವತೀಯುಕ್ತ ಮನುಶೇಷು
ಪುಂನಾಮಾ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ | ಸ್ತ್ರೀಸಾಮ್ನೀಶ್ರೀಶ್ಚ
ವಿಜ್ಞೋಯಾನಾನಯೋರ್ವಿದ್ಯತೇಪರಮ್ ||
ಎಂದು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಗ್ರೇಭರ್ತುಃ ಸರಸಿಜಮಯೇ ಭದ್ರಪೀಠೇ
ನಿಷಣ್ಣಾಂ
ಅಂಭೋರಾಶೀರಧಿಗತಸುಧಾ ಸಂಪ್ಲವಾದು
ತ್ಥಿತಾಂಶ್ವಾಮ್ |
ಪುಶ್ಪಾನಾರ ಸ್ಥಗಿತ ಭುನನ್ತೈಃ ಪುಶ್ಕಲಾವ
ರ್ತಕಾದ್ಯೈಃ
ಕ್ಲುಪ್ತಾರಂಭಾಃ ಕನಕಕಲಪೈರಭೃಷಿಂಚನ್
ಗಜೇಂದ್ರಃ ||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ
ದಾಗ ಮೇಘಗಳು ಹೂಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿದು
ದನ್ನೂ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಕನಕ ಕಲಶಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ
ಮಾಡಿದುದನ್ನೂ ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು
ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದ
ಅಮೃತದ ಮನೋಹರತ್ವ ಮತ್ತು ಮಧುರಸುಧೆಗಳು
ದೇವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿ
ಸಿದೆ. ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಭಿ
ಷೇಕ, ಭರ್ತೃಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು
ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆ ಪತಿ
ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಂಕರ್ಯವೂ
ಭೋಗ್ಯವಾದುದು ಸರ್ವಲೋಕ ಮಹೇಶ್ವರಿ
ಯಾದ ದೇವಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ಸರ್ವಲೋಕ
ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿರಲೆಂದೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಇದರಿಂದ ಸುಖವುಂಟಾಗಲೆಂದೂ ಈ ಅಭಿಷೇಕ
ವಾಯಿತು. ಗಂಗಾದಿನದಿಗಳು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವ
ಹಿಸಿದವೆಂದೂ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಬಂಗಾರದ ಕೊಡ
ಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿಶುದ್ಧ ತೀರ್ಥದಿಂದ ಲೋಕೇಶ್ವರಿ

ಯಾದ ದೇವಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದವೆಂದೂ
ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ

ಗಂಗಾದ್ಯಾಸ್ತರಿತಸ್ತೋಯೈಃ ಸ್ನಾನಾರ್ಥ
ಮುಪತಸ್ತೀರೇ |
ದಿಗ್ಗಜಾಹೇಮಸಾತ್ರಸ್ಥಮಾದಾಯ ವಿಮಲಂ
ಜಲಂ ||
ಸ್ನಾನಯಾಂ ಚಕ್ರೇದೇವೀಂ ಸರ್ವಲೋಕ
ಮಹೇಶ್ವರಿಂ |
ತಾಂತುಷ್ಟುವುರ್ಮುದಾಯುಕ್ತಾಃ ಶ್ರೀ
ಸೂಕ್ತೇನ ಮಹರ್ಶಯಃ ||
ವಿಶ್ವಾವಸುಮುಖಾಸ್ತಸ್ಯಗಂಧರ್ವಾಃ ಪುರ
ತೋಜಗುಃ |
ಘೃತಾಚೀಪ್ರಮುಖಾಬ್ರಹ್ಮನ್ ನ ನೃತು
ಶ್ವಾಸ್ತುರೋಗಣಾಃ ||

ಎಂದು ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಶುದ್ಧೋ
ದಕದಿಂದ ಅಭಿಷಿಕ್ತಳಾದದೇವಿ, ಶ್ರೀಮಹಾ
ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಕ್ಷಃ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಸೇರಿದಳು.

ಆಲೋಕೈತ್ಯಾಮಮೃತ ಸಹಜೇ ವಿಷ್ಣು ವಕ್ಷಃ
ಸ್ಥಲಸ್ಯಾಂ
ಶಾಪಾಕ್ರಾಂತಾಃ ಶರಣಮಗಮುಸಾವ
ರೋಧಾಃ ಸುರೇಂದ್ರಾಃ |
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಭೂಯಸ್ತ್ರಿಭುವನಮಿದಂ ಲಕ್ಷ್ಮತಂ
ತ್ವತ್ಪಟಾಕ್ಷೈಃ
ಸರ್ವಾಕಾರಸ್ಥಿರಸಮುದಯಾಂ ಸಂಪದಂ
ನಿರ್ವಿಶಂತಿ ||

ಶಾಪಕೊಳಗಾಗಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ
ಶರಣು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮಶಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು
ಮೊದಲಿನಂತೆ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅಂಶವನ್ನಲ್ಲಿ
ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

“ದಿವ್ಯಮಾಲಾಂ ಬರಧರಾ ಸ್ನಾತಾಭೂಷಣ
ಭೂಷಿತಾ | ಪಶ್ಯತಾಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ
ಯಯೌ ವಕ್ಷಸ್ಥಲಂಹರೇಃ”

ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನಾನಂತರ
ದೇವಿಯು ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಕ್ಷಃ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಸೇರಿದಳು.
ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯ
ರೊಡನೆ ಬಂದು ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರು.
ಆಗ ದೇವಿಯು ತನ್ನ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಅವರ
ಮೇಲೆ ಬೀರಿದಳು ಅದರಿಂದ ಅವರ ಶಾಪಪರಿಹಾರ
ವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.
ಇದನ್ನು ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

“ತತೋವಲೋಕಿತಾ ದೇವಾಹವಕ್ಷಃ
ಸ್ಥಲಸ್ತಯಾ |
ಲಕ್ಷ್ಮಾನ್ಯ ಮೈತ್ರೀಯ ಸಹಸಾ ಪರಾಂ
ನಿರ್ವೃತಿ ಮಾಗತಾಃ ||

ಶ್ರಿಯಾಜುಷ್ಠಂ ಚತ್ವೈಲೋಕೈಃ ಬಭೂವ
ದ್ವಿಜ ಸತ್ತಮಾ |
ಶಕ್ರಶ್ಚ ತ್ರಿದಶಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪುನಶ್ರೀಮಾನ
ಜಾಯತಾ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ
ಉಂಟುಮಾಡುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಟಾಕ್ಷ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು
ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದೆ.

ಆರ್ತತ್ರಾಣವ್ರತಿಭಿರ ಮೃತಾಸಾರ ನೀಲಾಂ
ಬುನಾಹೈಃ
ಅಂಬೋಜಾನಾಮುಷಸಿಮಿಷತಾ ಮಂತ
ರಂಗೈ ರಸಾಂಗೈಃ |
ಯಸ್ಯಾಂ ಯಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿವಿಹರತೇ ದೇವಿ
ದೃಷ್ಟಿಸ್ತ್ವದೀಯಾ
ತಸ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾ ಮಹಮಹ ಮಿಕಾಂ, ತನ್ವತೇ
ಸಂಪದೋಘಾಃ ||

ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಕಟಾಕ್ಷದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ
ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಅತಃ, ಜಿಜ್ಞಾಸು, ಅರ್ಥಾರ್ಥಿ,
ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನೀ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕುಬಗೆಯ ಭಕ್ತರಿಗೂ
ಅವರವರ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೇವಿಯು ಕರುಣಿಸುವ
ಳೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಅವಳ ದಿವ್ಯ
ಕಟಾಕ್ಷ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸುವುದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ
ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮೂಹ ಲಭಿಸುವುದು.

“ರತಿರ್ಮತಿ ಸರಸ್ವತೀ ಧೃತಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿ
ಶ್ರಿಯಃ
ಸುಧಾಸಖಿಯತೋ ಮುಖಂ ವಿಚಲಿರೇತ್ತವ
ಭೂಲ್ಲತಾ |
ತತೋಮುಖಮತೇಂದಿರೇ ಬಹುಮುಖೀಂ
ಅಹಂ ಪೂರ್ವಿಕಾಂ
ವಿಗಾಹ್ಯಚ ವಶಂವದಾಃ ಪರಿವಹಂತಿ ಕೂಲಂ
ಕಷಾಃ ||
ಎಂಬ ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟರ ಶ್ರೀಸೂಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ
ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯೋಗಾರಂಭತ್ವರಿತ ಮನಸೋಯುಷ್ಮ
ದೈಕಾಂತ್ಯಯುಕ್ತಂ
ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಪ್ರಥಮಮಿಹಯೇ ಧಾರ
ಯಂತೇಧನಾಯಾಂ |
ಛೇಷಾಂ ಭೂಮೇರ್ಧನಪತಿ ಗೃಹಾದಂಬರಾ
ದಂಬುದೇರ್ವಾ
ಧಾರಾ ನಿಯಾಂತ್ಯಧಿಕಮಧಿಕಂ ವಾಂಛಿತಾ
ನಾಂವಸೂನಾಂ ||
ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದವನ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಕೃಪೆಯು ಪ್ರವಹಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕ
ದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇವರು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಬಯ
ಸುವುದೇಕೆಂದರೆ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಏಕ ಚಿತ್ತತೆ
ಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಧರ್ಮಾ
ಚರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ

ಭಗವಂತನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಯೋಗವನ್ನಾರಂಭಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಾದ ವಸ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಭೇದ ದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾಗಬಹುದು. ಅವರವರ ಸಾಧನೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಯಜ್ಞಾದಿಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯಸಂಪಾದ ನೆಯೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದು ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.” ಯುಷ್ಮದೈಕಾಂತ್ಯ ಯುಕ್ತಂ ಧರ್ಮಂ” ಎಂಬುದು ಈ ದಿವ್ಯ ದಂಪತಿಗಳ ನ್ನುದ್ದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ದೋಷ ದೂರವಾಗಿರು ವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿರುವವರಿಗೆ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಅವರವರ ಕೋರಿಕೆಗೂ ಮೀರಿದಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಚಿಂತಿತ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೇವಿಯ ದಯದಿಂದ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಾಃ ಕಮಲನಿಲಯೇ ಚಿತ್ರ
ಮಾಮ್ನಾಯವಾಚಾಂ
ಚೂಡಾಸೀಡಂತವ ಪದಯುಗಂ ಚಿತ್ರ
ಸಾಧಾರಯಂತಃ |
ಭತ್ರ ಚಾಯಾಸುಭಗಶಿರಸ ಶ್ವಾಮರಸ್ಮೀ
ರಪಾಶ್ವಾಃ
ಶ್ಲಾಘಾ ಶಬ್ದಶ್ರವಣಮುದಿತಾಃ ಸ್ತಗ್ವಿಣಃ
ಸಂಚರಂತಿ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಚರಣಾರವಿಂದವನ್ನು ಭಜಿಸಿ ದವರು ಸಕಲವಿಧವಾದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಪಡೆಯು ವರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪರತತ್ತ್ವ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಶ್ರೀದೇವಿಯೂ ಸೇರಿದವಳೇ. ಇವಳ ಸ್ವರೂಪ ವಿಭವಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುವುದರಿಂದ ವೇದಗಳಿಗೆ ಮಹಿಮೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಪಾದ ದ್ವಂದ್ವಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಪಾದ ದ್ವಂದ್ವವೂ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಗೆ ಶಿರೋಭೂಷಣ ವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಯಃಪತಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ವಭಾವ ಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿ ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಶ್ರೀದೇ ವಿಯ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರು ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಮಂಗಳಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಉರೀಕರ್ತುಂ ಕುಶಲಮಖಿಲಂ ಜೇತುಮಾ
ದೀನರಾತೀನ್
ದೂರೀಕರ್ತುಂ ದುರಿತನಿವಹಂ ತ್ಯಕ್ತುಮಾ
ದ್ಯಾವು ವಿದ್ಯಾಂ
ಅಂಬ ಸ್ತಂಬಾವಧಿಕ ಜನನಗ್ರಾಮ
ಸೀಮಾಂತರೇಖಾಂ
ಆಲಂಬಂತೇ ವಿಮಲವನಸೋಮಿಷ ಕಾಂತೇ
ದಯಾಂತೇ ||

ಹಿಂದಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಐಹಿಕ ಸುಖಭೋಗಗಳ ವ್ರಾಪ್ತಿ ದೇವಿಯ ದಯೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವು ದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯ ನೆಂಬ ಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭವರೂಪವಾದ ಭೋಗವೂ ದೇವಿಯ ದಯೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ನಿರೂಪಿ ಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಮಲಮನಸಃ ಎಂಬುದು ಕೈವಲ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮ ಸಿಗೆ ಶರೀರವಾದ ಸ್ವಾತ್ಮಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಕೈವಲ್ಯಾರ್ಥಿಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥವನಿಗೆ ಆತ್ಮಾನುಭವವೊದಗಿ ಮುಂದೆ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಬಂಧದ ನಾಶವೂ ಒದಗಿ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ತಪ್ಪುವುದು. ಶ್ರೀ ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟರು “ಐಶ್ವರ್ಯಮಕ್ಷರಗತಿಂ ಪರಮಂ ಪದಂ ವಾ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೈವಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಳವೂ ಉಂಟು ಎಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಂಡಲದ ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಅಶುಭದ ಪರಿಹಾರ ಆಗುವುದು. “ವಿಶಂತಿಯದ್ಯತಯೋವೀತರಾಗಾಃ” ಎಂದಂತೆ ರಾಗ ದ್ವೇಷಾದಿ ಶತ್ರುಗಳ ದಮನ ವಾಗುವುದು. ಪಾಪಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಪುನರಾ ವೃತ್ತಿಯು ತಪ್ಪುವುದು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಬಂಧವೂ ಕಡಿದು ಹೋಗುವುದು, ಇಂಥ ಕೈವಲ್ಯಾನುಭವ ದೇವಿಯ ದಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದೆ.

ಜಾತಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಜನನಿಯುವಯೋ ರೇಕಸೇ
ವಾಧಿಕಾರೇ
ಮಾಯಾಲೀಢಂ ವಿಭವಮಖಿಲಂ ಮನ್ಯ
ಮಾನಾಸ್ತ್ಯಣಾಯ |
ಪ್ರೀತ್ಯೈವಿಷ್ಣೋಸ್ತವಚ ಕೃತಿಸಃ ಪ್ರೀತಿಮಂ
ತೋಭಜಂತೇ
ವೇಲಾಭಂಗಪ್ರಶಮನ ಫಲಂ ವೈದಿಕಂ
ಧರ್ಮಸೇತುಂ ||

ಐಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮುಷ್ಠಿಕ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಪುರುಷಾರ್ಥವೆಂದು ಭಾವಿಸು ವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕದಂಪತಿಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಿಗೆ ಕೈಂಕರ್ಯಮಾಡುವುದೇ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ. ಇಂಥ ಜ್ಞಾನಿ ಇತರ ಸುಖಗಳು ಅಸಾರ, ಅಲ್ಪಸಾರ, ಸಾರ ಸಾರತರ ವೆಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಾರತಮವಾದುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದ ಪ್ರಸನ್ನ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯನಿಯ ಮನವನ್ನು ತಾನಿಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವರೆಗೂ ಪರಿಪಾಲಿ ಸುವನೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ನಿರೂಪಿ ಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯನಿಯಮ ನಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಸಮರ್ಥಿಸಿರುವು ದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮವನ್ನು ಲ್ಲಂ ಖಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪಾಯಶ್ಚಿತ್ತರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಸತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊ

ಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ “ಲಘುರ್ದಂಡೇಪ್ರಪನ್ನಸ್ಯ”ವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಗವಂತನು ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿದಂತರ ಪ್ರಸತ್ತಿಯಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು “ಶಿಕ್ಷೆಯಾಪ್ಯನಘಯನ್” ಕ್ರೋಧೀಕರೋತಿ ಪ್ರಭುಃ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೃತಕೃತ್ಯ ಅಲಂ ಘ್ಯಾಂ ಆಮೋಕ್ಷಾದನುಸರತಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸರಣಿಂ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು.

ಸೇವೇದೇವೀ ತ್ರಿದಶಮಹಿಳಾ ಮೌಳೀ
ಮಾಲಾರ್ಚಿತಂತೇ
ಸಿದ್ಧಿಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶಮಿತವಿಪದಾಂ ಸಂಪದಾಂ
ಪಾದವದ್ಧಂ |
ಯಸ್ಯನ್ನೀಷನ್ನಮಿತ ಶಿರಸೋಯಾಪಯಿತ್ವಾ
ಶರೀರಂ
ವರ್ತಿಸ್ಯಂತೇ ವಿತಮಸಿ ಪದೇವಾನು ದೇವಸ್ಯ
ಧನ್ಯಾಃ ||

ದ್ವಯಮಂತ್ರದ ಪೂರ್ವ ಖಂಡದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಉಪಾಯ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ವಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ನಿರೂಪಿಸಿ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪೂ ರ್ಣವಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹ ಸುಶೋಭಿತ ಳಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ದ್ದಾಳೋ, ಹೇಗೆ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಠಿಕಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಯೋ, ಹೇಗೆ ಮೋಕ್ಷ ವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಉಪಾಯತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂ ಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸಿದ್ಧೋಪಾಯನೆಂಬುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಶ್ರೀಪರಾಶರಭಟ್ಟರವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುಣರತ್ನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ “ಐಶ್ವರ್ಯಮಕ್ಷರಗತಿಂ ಪರ ಮಪದಂವಾಕಸ್ಮೈ ಚಿದಂಯಲಿಭರವಹ ಕೇವಿಶೀ ಯ್” ಎಂದೂ “ಯಸ್ಯಾವೀಕ್ಷ್ಯಮುಖಂತದಂ ಗಿತ ಪರಾಧೀನೋವಿಧತ್ತೇಬಿಲಂ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೂರೇಶರೂ ದೇವಿಯ ಉಪಾಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಗ ಳಿದ್ದಾರೆ “ಈಷನ್ನಮಿತಶಿರಸಃ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಶರಣಾಗತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಇತರ ರಮೂಲಕ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿಯಾಗಲೀ ನಮ ಸ್ವಾರಮಾಡಿದರೂ ಸಹದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹವು ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಸಾನು ಪ್ರಾಸ ಪ್ತ ಕಟಿತದಯೈಸ್ಸಾಂದ್ರ
ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಗ್ಭೈಃ
ಅಂಬಸ್ಥಿಗೈರವೃತಲಹರೀ ಲಬ್ಧ ಸಬ್ರಹ್ಮ
ಚಯೈಃ |
ಘರ್ವಿತಾಪತ್ರಯ ವಿರಜಿತೇಗಾಢತಪ್ತಂಕ್ಷಣಂ
ಮಾಂ

ಆಕಿಂಚನ್ಯಗ್ಗ ಪಿತಮನಘೈ ಆದ್ರಿಯೇಥಾಃ ಕಟಾಕ್ಷೈಃ ||
ತಾಯಿಯ ದಿವ್ಯ ಕಟಾಕ್ಷಗಳು ನಮ್ಮತಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಿರತಿಶಯವಾದ ಅನಂದವನ್ನು ವರ್ಷಿಸುವಂತಾಗಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುಪಾಧಿಕದಯೆಯಿಂದಲೂ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವಳವಳು. ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ವರತಪ್ಪನ್ನು ಕಾಣದಿರುವಿಕೆವಾತ್ಸಲ್ಯ. ಕರುಣಾ ಸಾಗರಳಾದ ದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆ ಅವಾರವಾದುದು ಅವಳದಯಾಪ್ರವಾಹ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವುದು. ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ಇವಳು ಮಕ್ಕಳಾದ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳ ಎಣಿಸದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹುವಳು. ದೇವಿಯ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷಗಳು ಸ್ನಿಗ್ಧವಾದುವು ಹಾಗೂ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದವು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಈ ಕಟಾಕ್ಷಗಳೂ ಅಮೃತ ಪ್ರವಾಹಗಳೂ ಸಹಸ್ರಾಂಶಗಳಿದ್ದಂತೆ ಅಮೃತದಿಂದ ಹೇಗೆ ಆತ್ಮೋಜ್ಜೀವನವೋ, ನಿರತಿಶಯಾನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೋ. ಹಾಗೆಯೇ ದೇವಿಯ ದಿವ್ಯಕಟಾಕ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಾ. ದೇವಿಯ ಕಟಾಕ್ಷಗಳು ಸಫಲವೇ ಆದುವು ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಸಲಹ ಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದೆ.

ಸಂವದ್ಯಂತೇ ಭವಭಯತ ಮೀಭಾನಗ್ವತ್ಸತ್ರ ಸಾದಾತ್
ಭಾವಾಸ್ಸರ್ವೇ ಭಗವತಿಹೃದೌ ಭಕ್ತಿ ಮದ್ವೇಲ ಯತಃ
ಯಾಚೇಕಿಂತತ್ವಾ ಮಹಯತ ಶೀತಲೋದಾರ ಶೀಲಾ
ಭೂಯೋಭೂಯೋದಿಶಸಿ ಮಹತಾಂ ಮಂಗಲಾ ನಾಂಪ್ರಬಂಧಾನ್

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಅಮೋಘವಾಗಿರುವುದು. ಅವಳೇ ಆತನಿಗೆ ಮಂಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಪನ್ನ ನಾದನನನು ಕೋರಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃತಕತ್ಯ ನಾದವನು ಶರಣಾಗತಿ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನೂ ಅನುಷ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣು ಹೋದ ಧನ್ಯರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಅವಳೇನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಭಕ್ತನಿಗೆ ದೇವಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಬರುತ್ತವೆ, ಈ ಭಕ್ತಿ ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯವಾದುದಲ್ಲ. “ತ್ವತ್ವಾದ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಂಫಲಮನ್ಯತ್ಯದಾ ಚನ ನಯಾ ಚೇತ್ಪುರುಷೋವಿಷ್ಣುಂ ಯಾಚನಾ ನ್ನಶ್ಯತಿಧ್ರುವಂ || ಎಂಬಂತೆ ಈ ಭಕ್ತಿಯಾವದಾತ್ಮ ಭಾವಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಾ ಭೋಗ್ಯ ರೂಪವಾಗಿರುವುದು. ಇಂಥ ಕೃತಕತ್ಯ ಬೇಡತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾರಳೂ, ಕರುಣಾಮಯಿಯೂ ಆದ ದೇವಿ ತಾನೇ ಸಕಲ ಮಂಗಳ ಸಮಾಹವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಂ

ಗಳ ಕೃತಿಗಳರಚನೆ ಮತ್ತು ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತಾದೇವಿ ತ್ರಮಸಿ ಭಗವಾ ನಾಸುದೇವಃ ಪಿತಾಮೇ
ಜಾತಸ್ತೋಹಂ ಜನನಿಯುವಯೋರೇಕಲ ಕ್ಷೌಂದಯಾಯಾಃ |
ದತ್ತೋಯುಷ್ಮತ್ಪರಿಜನತಯಾ ದೇಶಿಕೈರಸ್ಯ ತಸ್ತಸಂ
ಕಿಂತೇಭೂಯಃ ಪ್ರಿಯಮಿತಿಕಿಲಪ್ರೀತವಕ್ತ್ರಾ ವಿಭಾಸಿ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಿಗೂ ತಮಗೂ ಅಮೋಘವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ತೋರಿದ್ದಾರೆ ನಮಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿತಾಯಿ, ನಾರಾಯಣನೇ ತಂದೆ, ವತ್ಸಲರಾದ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಿವರು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, “ಮಕಾರಸ್ತುತ ಯೋದಾರ್ಸಃ” ಎಂದಂತೆ ಸ್ವನ್ವಾಮಿ ಸಂಬಂಧವು ನಮಗೂ ಈ ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳಿಗೂ ಇದೆ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಸ್ವತ್ತು. ಅವರಬ್ಬರೂ ನಮಗೆ ಒಡೆಯವರು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ದಯೆಗೆ ಏಕಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದಾದ ಈ ಆತ್ಮವಸ್ತು ನಮ್ಮದೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಒಳಗಾದ ನಾವು ಆತ್ಮಾಪಹಾರರಸಿಕರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಚೋರಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಕರುಣೆ ತೋರಿದ ಆಚಾರ್ಯರು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಳೆದು ನಮ್ಮನ್ನು ಭಗವಂತನ ಮತ್ತು ದೇವಿಯ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯರಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಶರಣಾಗತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ದಿವ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೈಂಕರ್ಯ ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ. ಸ್ವಾಮಿ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಆಚಾರ್ಯರ ಬೇಡಿಕೆ ಎಂದೂ ವಿಫಲವಾಗದು. “ಪಿತಾಮಹಂ ನಾಥಮುನಿಂ ವಿಲೋಕ್ಯಪ್ರಸಿದ ಮದ್ವೃತ್ತಮ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ” ಎಂದು ಯಾಮುನರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಶ್ರಿತವತ್ಸಲೆಯಾದ ದೇವಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ಸಹ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡಲೇ ಎಂದು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿರುವಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ಪರಾಶರಭಟ್ಟರವರು

“ಐಶ್ವರ್ಯಮಕ್ಷರಗತಿಂ ಪರಮಂ ಪದಂವಾ |
ಕಸ್ಮೈಚಿನಂಜಲಿಭವಂ ವಹತೇವಿತೀರ್ಯ |
ಅಸ್ಮೈನ ಕಿಂಚಿದುಚಿತಂ ಕೃತಮಿತ್ಯಥಾಂಬ |
ತ್ವಂಲಜ್ಜ ಸೇಕಧಯ ಕೋಯಮುದಾರ ಭಾವಃ ||” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲ್ಯಾಣಾನಾಮ ವಿಕಲನಿಧಿಃ ಕಾಪಿಕಾರುಣ್ಯ ಸೀಮಾ

ನಿತ್ಯಾಮೋದಾ ನಿಗಮ ವಚಸಾಂ ಮಳಿ ಮಂದಾರಮಾಲಾ |

ಸಂಪದ್ವಿವ್ಯಾ ಮಧುವಿಜಯಿನಸ್ಸನ್ನಿಧಿತ್ವಾಂ ಸದಾಮೇ

ಸೈಷಾದೇವೀ ಸಕಲ ಭುವನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕಾಮಧೇನುಃ ||

ನಿನಗೆ ಮತ್ತೇನು ಪ್ರಿಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವಿಯು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕ ರೂಪಕವಾಗಿದೆ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸದಾ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲಸಬೇಕೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯೊಡನೆ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಿಯು ಶರಣಾಗತನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇಇಲ್ಲ. ದೇಹಾವನಾನದ ನಂತರ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದೇವಿಯ ಕೈಂಕರ್ಯ ಲಭಿಸಬೇಕು. “ಆಶ್ರೇವ ಶ್ರೀರಂಗೇ ಸುಖಮಾಸ್ವ” ಎಂದು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ತಮಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದಾರೆ.

ಉಪಚಿತ ಗುರುಭಕ್ತೈರುತ್ಥಿತಂ ವೆಂಕಟೇಶಾತ್ ಕಲಿಕಲುಷನಿವೃತ್ತೈಃ ಕಲ್ಪಿ ಮಾನಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ

ಸರಸಿಜ ನಿಲಯಾಯಾಃ ಸ್ತೋತ್ರಮೇ ತತ್ಪ್ರತಃ ಸಕಲ ಕುಶಲ ಸೀಮಾ ಸಾರ್ವಭೌಮಾ ಭವಂತಿ ||.

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತುತಿಯಫಲ ಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ರಂಜಿಸಿರುವವರಿಗೇ ಮಹಾ ಗುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ” ಕಪಿತಾ ಕಿಂಕಸಿಂಹರೆನಿಸಿದ ವೆಂಕಟೇಶರು. ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಷಯ ಮಹಿಮೆಗಳಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ವರಣದಿಂದ ಕಲಿಯಪ್ರಭಾವದಿಂದಾದ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಪರಮ ವತ್ಸಲಳೂ, ಉದಾರಿಯೂ, ಅನುಗ್ರಹಕ ಮಯಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸುವ ಈ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಕಲಪಾಪವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಮಂಗಳವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು.” ಸಕಲ ಕುಶಲವೆಂಬುದು ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಪರಮಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ ನಿರತಿಶಯಾನಂದ, ದಿವ್ಯದಂಪತಿಗಳ ಸಿತ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯದ ಸಂಪತ್ತೂ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು “ಸಾರ್ವಭೌಮಾಭವಂತಿ” ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಇದು.

“ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಂಪರೇಪುಂಸಿ, ಪ್ರಾಪ್ಯಸಿರ್ಗತ ಬಂಧನಃ |

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಮತುಲಂಪ್ರಾಪ್ಯತೇನೈವಸಹ ಮೋದತೇ ||”

ಎಂಬ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಲಾಭ ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಪಠದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ :

ಡಾ || ಎನ್. ಎಸ್. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯ.

(10 ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಸೇರಲಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ಕಲ್ಪಿತ, ಮಿಥ್ಯೆ ಆಗಿರದೆ, ನತ್ಯನಿತ್ಯ ಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವನಿಗೆ ಚೈತನ್ಯದ ಅನುಭವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಕ್ರಿಯಾ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಂತರ ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಚನೆ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ, ಜೀವನು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತ, ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವನೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ, ಸಮರಸವಾಗಿ ಬೆರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ; ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಂದ ಭಿನ್ನರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ, ಜೀವನಿಗೂ ಶೇಷ ಶೇಷೀಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಮುಕ್ತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಜೀವರು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸೇವೆ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಅವನಿಗೆ ಅಧೀನ ರಾಗಿದ್ದು, ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು.

ಅನಾದಿಯಾದ ಕರ್ಮದ ಕಾರಣ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೃಷ್ಟಿ, ಪಾಲನ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರ ಕರ್ತನಾದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿನಾರಾಯಣನ ನಿತ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿ ಭಗವದನುಭವದ ಮಹದಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ, ಇದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಪತ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಬಯಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ, ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತನಗೊಳಿಸಿದವರು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು. (1017-1137). ಇವರಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಪ್ರವರ್ತನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದ ಆಳ್ವಾರರುಗಳು, ನಾಥಮುನಿ ಮತ್ತು ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾನುಜರು ಕಾಂಚೀಪುರವನ್ನು ಗುರುವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಂತದ

ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮಾಗಿ, ಯಾಮುನ ಮುನಿಗಳ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಮಾಲಾಧರರಿಂದ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಪರಾಂಕುಶ ದಾಸರಿಂದ ದ್ವಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ತತ್ತ್ವದ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಪೂರ್ಣರಿಂದ ರಾಮಾಯಣದ ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಗೋಷ್ಠಿ ಪೂರ್ಣರಿಂದ ಮಂತ್ರರತ್ನಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಕಲಿತು, ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಿದ್ಧಾಂತದ ರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೂರೇಶ, ದಾಶರಥಿ ಎಂಬೀರ್ವ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅಪ್ತಶಿಷ್ಯರು ತುಂಬಾ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿ ವರಂವರೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಾಮಾನುಜರು ಕಾಲದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ತಮಿಳು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕಾರಣರಾಗಿ ಭಾಷ್ಯಕಾರ ಎನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದಾಂತ ಹಾಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಪ್ರಬಂಧ ಎರಡೂ ಸಮರಸವುಳ್ಳವು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಉಭಯ ವೇದಾಂತ ಪ್ರವರ್ತಕ ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿದರು, ಭಕ್ತಿ-ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಧಾನವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸಿ ಗುರುಗಳಾದ ಅದ್ವೈತಿ ಯಾದವಪ್ರಕಾಶರನ್ನೇ ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದ ಮಹಾಮಹಿಮರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು, ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಚಾಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನೇವಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ, 74 ಮಠಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ.

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತಂದೆ, ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ತಾಯಿ, ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು-ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು, ಭಗವಂತ ನನ್ನು ನಂಬಿ, ಅವನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶರಣು ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತದೆಂದು ಸಾರಿದ ಯತಿರಾಜ, ಉಚ್ಚ ವೆನಿಸಿದ ಕುಲಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೀಳು ಜಾತಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೂ ತೆರೆದಿಡಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ದೀನಬಂಧು ಸರ್ವಮತ ಸಮಾನತೆ, ಸಮಾಜದ ಹಿತ ಚಿಂತನೆ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನ ಜನ್ಮ, ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಗೋತ್ರಗಳ

ನೆಪದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೂರವಿಡುವುದು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿ, ಮೇಲು-ಕೀಳೆನ್ನದೆ ವಿಷ್ಣುದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತಿರುಕ್ಕುಲತ್ತಾರ್ ಎಂದು ಕರೆದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು, ಅನಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅನಂತ ಆದ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿದುದಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಪೀಠದಮೇಲೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ, ಅಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ, ದಿವ್ಯಾತ್ಮ, ಬುದ್ಧಿ ಹೃದಯ, ಆದರ್ಶ, ಆದರ್ಶ-ಯಥಾರ್ಥ, ಇಹ-ಪರ ಈ ಎಲ್ಲದರ ಮಧುರ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಕಲ್ಪಾಣಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ನಿಲುಕುವಂಥಹ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನೇತಾರ.

ಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾದ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯ, ಭವ್ಯ ಹಾಗೂ ಉದಾರವಾದ ಸಮನ್ವಯದೃಷ್ಟಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಲಹೆ ಬೇಕೆಂಬ ಕರುಣಾರ್ಥ ಹೃದಯ, ನಿಜವಾದ ತತ್ತ್ವ ಹಿತ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಜನರ ವಿಪರೀತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ, ಶಿಥಿಲವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ, ಎಂಥವರ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಸಹಜಸುಂದರ ಗಂಭೀರ ಯಥಾವಸ್ಥಿತ ವಾಕ್ಯಸಂಪತ್ತು, ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಾವಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಕುಪಟ ಸಂತೋಷ ಜನಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನ-ಇವು ಆಚಾರ್ಯರಾಮಾನುಜರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಸಂಗ್ರಹಣ ಸಂಸ್ಕರಣ, ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, ಪ್ರಸರಣ - ಇವು ರಾಮಾನುಜರ ಗೆಲುವಿನ ಗುಟ್ಟು.

“ಶ್ರೀಮಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯೋಗಿನಸ್ತು ಭುವನಂ
ಸತ್ಯಂ ತದೀಶಃ ಶ್ರಿಯಃ
ಕಾಂತೋಬ್ರಹ್ಮ ಸ ಏವಸೋಽಖಿಲತನುಃ
ಭಿನ್ನಾಸ್ತ ಕರ್ಣೇತನಾಃ |
ಸತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೀಶನಿಗ್ರಹ ಕೃತಾಮುಕ್ತಿಸ್ತು
ಭಕ್ತಾಃ ದಿನಾ
ತತ್ಪಾಪಿಃ ಪರಮೇಪದೇ ತದನುಭೂತ್ಯಾ
ವೈತಿ ಸಂಚಕ್ಷತೇ ||”

ಇದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ರಾಮಾನುಜರ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರ.

೩. ದ್ವೈತ

ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಜೀತನ, ಅಜೀತನ ಎಂಬೆರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಅಜೀತನಕ್ಕೆ, ಭಗವಂತನಿಗೆ, ಜನನಮರಣವೆಂಬ ಸುಖದುಃಖಾನುಭವವಿಲ್ಲ. ಜೀವ-ಪರಮಾತ್ಮರೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಭಿನ್ನರಾಗಿರುವರು, ಹಾಗೆಯೇ ಜಡವಸ್ತುಗಳೂ-ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಪರಸ್ಪರ ಭೇದ - ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೀವರೂ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರು ಭಿನ್ನರಾಗಿರುವರು, ಜಡವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜೀವ-ಈಶ್ವರ, ಜಡ-ಈಶ್ವರ, ಜೀವ-ಜೀವ, ಜೀವ-ಜಡ, ಜಡ-ಜಡ, ಎಂದು ಐದು ರೀತಿ ಭಿನ್ನರಾಗಿರುವ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ನಿತ್ಯಸತ್ಯವೆನಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಶರೀರವಾಗಲಾರವು.

ಈ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವ-ಪರಮ ಆತ್ಮರಿಬ್ಬರೂ ನೆಲೆಸಿರುವರು, ಜೀವನು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪೃತಂತ್ರಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತ ಸುಖ - ದುಃಖ, ಸ್ತುತಿ-ನಿಂದೆ, ಲಾಭ-ನಷ್ಟ, ಜಯ-ಅಪಜಯ ಎಂಬೀದ್ವಂದಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಸಂಸಾರಿ ಎನಿಸಿ, ಸಂಸಾರದ ಅಮೃತ-ವಿಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಹರಿ, ನಾರಾಯಣ ಎನಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕದೆ ನಿರಭಿಮಾನ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಗಳಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮನ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಿರುವನು.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಧೀನರೂ, ಕಿಂಕರರೂ ಆದ ಜೀವರು ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನರಾಗಿದ್ದು, ಅವನನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ಅವನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ, ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯ ಬಲ್ಲರು. ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಅವನ ಹತ್ತಿರವೇ ಅವನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದರೂ, ಜೀವನು ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಬೆರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಶಾರ್ವತ ಸುಖಾನೈಷ ಣವೇ ಜೀವಿಗಳಗುರಿ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರಸಾದ ದಿಂದಲೇ ಆಗತಕ್ಕ ಜೀವಿಯ ಸ್ವರೂಪಾನಂದದ ಅನುಭವವೇ ಮೋಕ್ಷ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಜ್ಞಾನ, ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಗಳೇ ಸಾಧನ, ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದವು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಜ್ಞಾನಸಹಕೃತ ವಾದ ನವವಿಧ ದ್ವೇಷರಹಿತ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಗುರುಗಳಿಂದಲೇ ಆನಂದತೀರ್ಥ ಎಂದು ಕರೆಸಿ ಕೊಂಡು ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೆ ರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು (1199-1278) ಶಂಕರ, ರಾಮಾ ನುಜರಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಮೇಧಾವಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತ, ಗಾಯಕ. ಆಗಿದ್ದರು, ಬಾದರಾ ಯಣ ಎನಿಸಿದ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸರಿಂದ ಅನುಗ್ರ ಹಿತರಾಗಿ, ಕರ್ಮ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಸಮನ್ವಯವಿರುವ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು,

ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಮೂರನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುವೆನಿಸಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿದರು. ಆಚಾರವನ್ನು ವಿಚಾರದೊಂದಿಗೆ, ವೇದಾಂತ ವನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದೊಂದಿಗೆ, ಮೇಳವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಸುಸಂಸ್ಕಾರ, ಸದಾಚಾರ ಉಳ್ಳ ಇವರಿಂದ ಮೈಷ್ಣವ ಮತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯೂ ಬಂದಿತು. ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇವರೂ ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಸಾದ ರಾಯರ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥ, ಮಜಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಠದಲ್ಲಿ ಮಾಧವತೀರ್ಥ, ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ನರಹರಿತೀರ್ಥ, ಕೂಡಲಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥ ಎಂಬೀ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಮಠಗಳ ಮತ್ತು ಮಠಾ ಧೀಶರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

“ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತೇ ಹರಿಃ ಪರತರಃ ಸತ್ಯಂ
ಜಗತ್ತತ್ವತೋ

ಭಿನ್ನಾಃ ಜೀವಗಣಾಃ ಹರೇರನುಚರಾಃ

ನೀಜೋಚ್ಚಭಾವಭಂಗತಾಃ |

ಮುಕ್ತಿನೈಜ ಸುಖಾನುಭೂತಿರಮಲಾ

ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ತತ್ಸಾಧನಂ

ಹೃಕ್ಷಾದಿ ಶ್ರಿತಯಂ ಪ್ರಮಾಣ ಮಖಿಲಾ

ಮ್ನಾಯೈಕ ವೇದ್ಯೋಹರಿಃ ||”

ಇದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರ.

(ಸಶೇಷ.)

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ, ಸಚಿತ್ರ ಕಾವ್ಯ.

ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳದ್ದು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ದಿವ್ಯ ಕಥೆ ಬೆಲೆ : ರೂ. 11-50

ಮಿಕ್ಕವಿವರಗಳಿಗೆ :

ಎಡಿಟರ್

ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ ಸೆಕ್ಷನ್

ಕಾಂಪೌಂಡ್, ತಿ. ಶಿ. ದೇವಸ್ಥಾನ

ತಿರುಪತಿ-517501

(12ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಸರು, ಯಜ್ಞ ಕುಂಡದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಪರಾಶರರ ಹೆಸರುಗೊಂಡು 'ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ಆಹುತಿ ಹಾಕಿದ ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಕ್ಷಣ ಬಂದು ಹೊಮಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಉರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಯಜ್ಞದಿಂದ ದೈತ್ಯದಾನವ ರೆಲ್ಲರೂ ದಿಕ್ಕಿಟ್ಟುಹೋದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ಪ ಸಿಂಹಗಳಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ತಮ್ಮ ವಂಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ರಾವಣನ ಅಜ್ಜಂದಿ ರಾದ ಪುಲಸ್ತ್ಯರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕಳೆವಳ ವಾಯಿತು. ಅವರು ಅತ್ರಿಮುನಿ, ಪುಲಹ, ಕೃತು, ಮಹಾಕೃತು, ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹ ರ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಯಜ್ಞ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂ ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪರಾಶರರು ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಹೋಮಕ್ಕೆ ಆಹುತಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ ದನ್ನು ಕಂಡರು. ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಪರಾಶರರು ತಕ್ಷಣ ಎದ್ದು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ರಾಕ್ಷಸ ಸತ್ರಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಅನು ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಆಗ ಪುಲಸ್ತ್ಯರು "ಮಗು, ನೀನು ನಡೆಸುತ್ತಿ ರುವ ರಾಕ್ಷಸಮೇಧವು ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಿದೆ. ಯಾರೊಬ್ಬರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದನೆಂದು ರಾಕ್ಷಸಕುಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಗ್ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ನೀನು ಧರ್ಮ ನಿರತನಾದವನು. ತಪಸ್ವಿ ಯಾದ ನಿನಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯೇ ಸರ್ವ ಭೂಷಣ. ನೀನು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಕೋಪದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ ಸಾವನ್ನ ಪ್ಪಿದ್ದು? ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ದೋಷವೇ ಆತನಿಗೆ ಮಾರಕ ವಾಯಿತು. ಈಗ ರಾಕ್ಷಸರ ನಾಶಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕೋಪವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲೂ ವಿಭೀಷಣ, ವಿರೋ ಚನ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ವರು ಭಗವದನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರಿಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ? ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಭಕ್ತನ ಆಹುತಿಯಾದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಅನರ್ಥವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ತಾವುಸ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾಗವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ದೃಂಢಾಂತಗಳಿಂದ ನೀತಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪರಾಶರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.

ಆದರೂ ಪರಾಶರರಿಗೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದ ರಾಕ್ಷಸನ ನೆನಪಾಗಿ ಕೋಪ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವರು ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ವಸಿಷ್ಠರೇ ನಡುವೆ ಬಂದು "ಎಲೈ ಮಗುವೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಮೀರುವುದು ಶ್ರೇ ಯಸ್ಕರವಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತು ಎಂದರೆ

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಾತಿದ್ದಂತೆ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ನಡೆದರೆ ನಿನಗೂ ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೂ ಕೀರ್ತಿ" ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಪರಾಶ ರರು ಪುಲಹ, ಪುಲಸ್ತ್ಯಾದಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಯಾಗವನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಪುಲಸ್ತ್ಯರು ಪರಮಾನಂದಭರಿತರಾಗಿ ಪರಾ ಶರರಿಗೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೂ, ಪಾರಾಂಗತನಾಗು ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಪವರ್ತಕನಾಗು ಎಂದು ಎರಡು ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಹೋದರು.

ಪರಾಶರರು ತಾವು ರಾಕ್ಷಸಮೇಧ ಯಜ್ಞ ಕೃತ್ಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಂದರು. ಆ ಅಗ್ನಿಯು ಈಗಲೂ ಇದ್ದು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು, ಹೆಬ್ಬಂಡೆ ಗಳನ್ನು, ಮರಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನು ತ್ತಾರೆ.

ಪರಾಶರರು ಪುಲಸ್ತ್ಯರ ವರದಿಂದ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಗಳಲ್ಲೂ ನಿಸ್ಸೀಮ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಾದರು. ಅವರು ವೇದಾಂತ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೊದಲಾದುವು ಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿದರಾದರು. ಇವರ ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತು ಇವರು ರಚಿಸಿರುವ "ಪರಾಶರ ಸ್ಮೃತಿ" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಪರಾಶರರು ಶಿವನ ಹತ್ತಿರಹೋಗಿ ನಮ ಸ್ಕರಿಸಿ "ಹೇ ಮಹಾಶಿವಾ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯೂ, ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಕೀರ್ತಿವಂತನೂ, ಚಿರಂಜೀ ವಿಯೂ ಆದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕರುಣಿಸು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಆಗ ಶಿವನು ಪರಾಶರರನ್ನು ಕುರಿತು "ಎಲೈ, ಮಹರ್ಷಿಯೇ! ನೀನು ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿರುವೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟದಂತೆ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನೇಂಬ ಮಗನೊಬ್ಬನು ನಿನಗೆ ಹುಟ್ಟುವನು. ಅವನು ವೇದಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸು ವನು. ಅವನು ಪುರಾಣಕರ್ತನಾಗುವನು. ಅವನು ಮರಣವಿಲ್ಲದ ಅಮರನಾಗುವನು ಎಂದು ವರ ಕೊಟ್ಟನು.

ಒಂದುಸಲ ಪರಾಶರರು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ಯಮುನಾನದಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿ ಎನ್ನುವ ಅಂಬಿಗರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನನ್ನು ನದಿಯ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಸೇರಿಸಲು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಹುಡುಗಿ ತಾನು

ದುರ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಋಷಿಗೆ ಆಗದಿರಬಹು ದೆಂದು ಅವಿಷಯವನ್ನು ಮಹರ್ಷಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹರ್ಷಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿಯ ದುರ್ಗಂಧ ಹೋಗಿ ಯೋಜನಗಂಧಿಯಾಗು ವಂತೆ ವರಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರು ದೋಣಿ ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಯೋಜನಗಂಧಿ (ಇವಳಿಗೆ ಸತ್ಯವತಿ ಎನ್ನುವ ಬೇರೊಂದು ಹೆಸರೂ ಉಂಟು)ಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಋಷಿ ಮರುಳಗೊಂಡು ಮಾರುಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಿಲನವಾಗುವುದು. ತಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಮಗುಮೊಬ್ಬನು ಹುಟ್ಟಿದನು ; ಜನಿವಾರ, ಕಷಾಯವಸ್ತ್ರ ಸಮೇತನಾಗಿ. ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡದೆ ನೀರಿನ ಮೇಲೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಆಗ ತಾಯಿ ಮಗವನ್ನು ಕರೆದು ತನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲವೆಂದು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ದಾಗ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋಗು ತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದವನೇ ಮಹಾ ಭಾರತ, ಭಾಗವಂತ ಬರೆದ, ವೇದಗಳನ್ನು ವಿಭ ಜಿಸಿದ ವ್ಯಾಸರು. ಇದಾದನಂತರ ಯೋಜನ ಗಂಧಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯಿಂದ ನಾಚಿ ಸಂತರಲು ಮಹರ್ಷಿ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕರುಣಿಸಿ ಕನ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇವರು ಪರಾಶರ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರ್ತ ಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವದನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಪರಾಶರರು ಪರಮ ಭಾಗವತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪುಣ್ಯಸ್ಮರಣೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಅವರ ಬಾಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಲಿ.

* * * *

ಶ್ರೀ ಕಲ್ಯಾಣ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರಾಲಯ,
ನಾರಾಯಣವನ.

ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ಸದಾ
ವತಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ
ಸವಿತೃಸ್ಥಳ.

ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ
ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ದೇಗುಲವನ್ನು
ದರ್ಶಿಸಿ ಭಗವಾನನ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆ
ಯಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ತಿರುಮಲೆ.

ವಿವಿಧ ಆರ್ಜಿ ತ ಉತ್ಸವಗಳ ದರಗಳ ವಿವರಣೆ

1. ದರ್ಶನಗಳು		5. ಅನ್ನಪ್ರಸಾದಗಳು (ಕಾಲಸೋಲ)	
1	ಸೈಷಲ್ ದರ್ಶನ ರೂ. 25	1.	ದಧ್ನೋದನ ರೂ. 40
2. ಸೇವೆಗಳು		2.	ಪುಲಿಯೋಗರೆ (ಚಿತ್ರಾನ್ನ) ರೂ. 50
1.	ಆಮಂತ್ರಣೋತ್ಸವ ರೂ. 200	3.	ಪೊಂಗಲ್ ರೂ. 55
2.	ಅಭಿಷೇಕ (ಪುಲಿಕಾಪುಸೇವ) ರೂ. 450	4.	ಸಕ್ಕರೆ ಪೊಂಗಲ್ ರೂ. 65
3.	ಗಂಬುರಗಿನ್ನೆ ರೂ. 250	5.	ಸಾಕರಬಾತ್ ರೂ. 85
4.	ಪುನುಗುಗಿನ್ನೆ ರೂ. 100	6.	ಕೇಸರಿಬಾತ್ ರೂ. 90
5.	ಜಾಫ್ರಾಗಿನ್ನೆ ರೂ. 100	7.	ಪಾಯಸ ರೂ. 85
6.	ಕಸ್ತೂರಿಗಿನ್ನೆ ರೂ. 100	8.	ಸೀರಾ ರೂ. 155
7.	ಸಹಸ್ರಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ರೂ. 2500	6. ಪಡಿ ಪ್ರಸಾದಗಳು	
8.	ತಿರುಪ್ಪಾವಡ ರೂ. 5000	1.	ಅಪ್ಪವು ರೂ. 230
9.	ಕೋವಿಲ್ ಅಳವ್ವಾರು ತಿರುಮಂಜನ ರೂ. 1745	2.	ಲಾಡು ರೂ. 450
10.	ಐನಾ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿನ ದೋಲೋತ್ಸವ ರೂ. 1000	3.	ವಡೆ ರೂ. 250
3. ಉತ್ಸವಗಳು		4.	ಹೋಳಿ ರೂ. 225
1.	ವಸಂತೋತ್ಸವ ರೂ. 2500	5.	ದೋಸೆ ರೂ. 100
2.	ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ ರೂ. 1000	6.	ತೇನೆತೋಳಿ ರೂ. 200
3.	ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಸವ ರೂ. 750	7.	ಸುಖಿಯವು ರೂ. 200
4. ವಾಹನಗಳು		8.	ಜಿಲೇಬಿ ರೂ. 450
1.	ಸರ್ವಭೂಪಾಲವಾಹನ-ವಜ್ರಕವಚಸೇವೆ 72+1 (ಆರತಿ) ರೂ. 73	7. ನಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಳು	
2.	ಬಂಗಾರದ ಗರುಡ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ದೊಡ್ಡ ಶೇಷ ಸರ್ವಭೂಪಾಲ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭ-ಒಂದೊಂದು ವಾಹನ 62+1 (ಆರತಿ) ರೂ. 63	1.	ನಿತ್ಯಕರ್ಪೂರ ಆರತಿ ರೂ. 21
3.	ಬೆಳ್ಳಿಯಗರುಡ, ಚಿಕ್ಕಶೇಷ, ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆ, ಅನೆ, ಕುದುರೆ, ಹಂಸ, ಹನುಮಂತ ಒಂದೊಂದು ವಾಹನ ಸೇವೆ 32+1 (ಆರತಿ) ರೂ. 33	2.	ನಿತ್ಯನವನೀತ ಆರತಿ ರೂ. 42
		3.	ನಿತ್ಯ ಅರ್ಚನೆ ರೂ. 42

- ಪರಾ :— (1) ಸಹಸ್ರ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ಪ್ರತಿ ಬುಧವಾರ, ತಿರುಪ್ಪಾವಡ ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ ಜರುಗುವುವು.
- (2) ಆಮಂತ್ರಣೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಐವರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಬ್ಬರೇ ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಡುವರು.
- (3) ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ, ಆರ್ಜಿ ತ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಸವ, ಉಂಜಲ್ ಸೇವೆ, ಮಂಗಳವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೋತ್ಸವ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆ ನಡುವೆ ಜರುಗುವುವು.
- (4) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದರ್ಶನದ ಟಿಕೆಟ್ಟಿನವರನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಧ್ವಜಸ್ತಂಭದ ಹತ್ತಿರವಲ್ಲದೆ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಹತ್ತಿರ ಸರತಿಯಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಡುವರು.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ,
ರಾಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ
ತಿರುಪತಿ-517 501

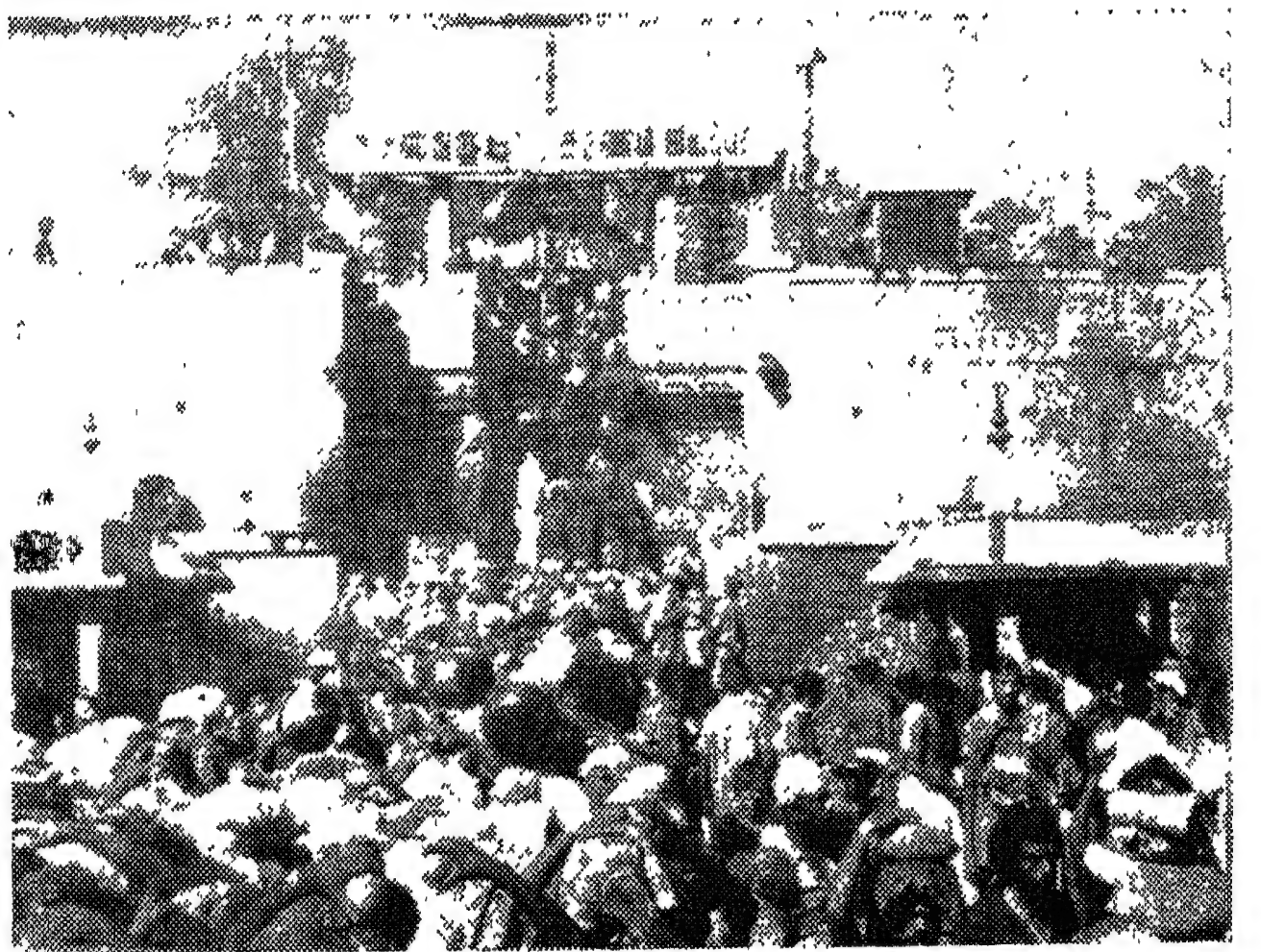
ಇವನಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ರಾಜಶೇಖರನು 'ಯುವರಾಜ' ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಮಂತ್ರಿಯು ಯೋಚಿಸಿ, ಮಹಾರಾಣಿಯೊಡನೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, 'ರಾಣಿಗೆ 'ತಲೆನೋವು ಬಂದಿದೆ' ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹರಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು 'ಹುಲಿಯ ಹಾಲು' ಬೇಕು ಎಂದು ಪಂಡಿತರಿಂದ ವ್ರಚಾರ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಹುಲಿಯ ಹಾಲನ್ನು ತರಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗ "ಮಣಿಕಂಠ"ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಲು ರಾಜಶೇಖರನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಇರುವ ಭಾಗವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈಗ ಇವನ ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಗಣಗಳೂ, ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ, ಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ವಿಧ-ವಿಧದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಇವನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈತನಿಗೆ "ಆಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ", 'ಸ್ವಾಮಿ ಆಯ್ಯಪ್ಪ', ಗಣನಾಥ 'ಭೂತನಾಥ' ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದಿರುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನಂತರ, ಅಳುದಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ 'ಕರಿಮಲೆ' ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಯಪ್ಪನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಇವನ ಜನನ ರಹಸ್ಯದ 'ಸರ್ವಕಾಲ' ಸಮೀಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಷಿಯ ಉಪಟಳದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೀಡಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆಯ್ಯಪ್ಪನು ತನ್ನ ಇತರ ಗಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಮಹಿಷಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ 'ಲೀಲಾ'ಳಿಗೆ ತನ್ನ ಶಾಪ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿ ಮೊದಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. (ಈಕೆಯೇ ಈಗ 'ಯಂಜಮಾತಾ' ಅಥವಾ 'ಮಾಳಿಗ ಪುರತ್ತಮ್ಮ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಶಬರಿಮಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಪಡುವುದು.) ಆಗ ಪರಮೇಶ್ವರನು ವ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಸ್ವತಃ ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನೇ ಹುಲಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಉಳಿದ ಗಣಗಳನ್ನು ಹುಲಿಮರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಆಯ್ಯಪ್ಪನನ್ನು ಹುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆರಮಣಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ, ಆಗ ರಾಣಿಯ ಸುಳ್ಳು ತಲೆ ನೋವು ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಆಯ್ಯಪ್ಪನ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಡ ರಾಜಶೇಖರನು, "ಈ ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತನಾದ ವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಾರದು" ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಸದಾಕಾಲವೂ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿರಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಆಯ್ಯಪ್ಪನು ಹಿಂದೆ ಶಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಶಬರಿಯ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಮೊಳಕಾಲುಗಳಿಗೆ 'ಪಟ್ಟಬಂಧ'ವನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕೊಂಡು ಚಿನ್ಮಯ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಂತಹ ತನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಶಬರಿಯ ಆಸೆಯೂ ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೂ ಸಿದ್ಧಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.— ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಎಂಟು ರಾಗಗಳು, ಮೂರು ಗುಣಗಳು, ಒಂದು ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಅವಿದ್ಯೆ ಈ ಹದಿನೆಂಟುಗುಣಗಳ

ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಭಕ್ತರು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೆಂಟು ದಿನಗಳ ಮಂಡಲ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ, ಕೊನೆಯದಿನ ಇರುಮುಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆಯದಿನ 'ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ' ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಆಗ ನಿನಗೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ, ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗಗಳ ಜತೆಗೆ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ದೊರೆ ಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಮುಂದೆ ಆಯ್ಯಪ್ಪನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಶಬರಿ ಮಲೆಯ ಮೇಲೆ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ದೇವೇಂದ್ರನು, ರಾಜಶೇಖರನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯದಿಂದ, 'ಎಲ್ಲಿ ಇವನು ಕೂಡಾ ತನಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿಬಿಡುವನೋ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಿರಾತನ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ರಾಜಶೇಖರನು ಆಯ್ಯಪ್ಪನಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಸ್ತ್ರದಿಂದಲೇ ಹೋರಾಡಿ, ಕಿರಾತನನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ದೇವೇಂದ್ರನು ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇಂದ್ರಲೋಕದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿ, ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಪರಶುರಾಮನು ಶಿಲ್ಪಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಯ್ಯಪ್ಪನ ಚಿನ್ಮುದ್ರೆಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

18 ಮೆಟ್ಟಿಲ ಆಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ

ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಅಯ್ಯವ್ವನ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಭಕ್ತರು ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಹೋಗಿ ಒರುವ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ

ಅಯ್ಯವ್ವ ಸ್ವಾಮಿಯ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿಬರ ಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು, ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಪ್ರಾರಂಭ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮನೆಮಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿ ನಿಂದ ಕಪ್ಪು ವಂಜಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಂಗಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಂಡಲ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಾಪರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗ ಮಾಡದೆಯೇ, ಮಾಂಸ-ಮಧ್ಯ-ಧೂಮ ಪಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ, ಮಲಗಲು ಹಾಸಿಗೆ, ಓಡಾಡಲು ಚವಲಿ ಖುವಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬದಲಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರುಬಾರಿ ನ್ನಾನ, ದೇವರ ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯವ್ವನ ಭಜನೆಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವವರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯವ್ವನ ಯಾತ್ರೆಯುಗಿಸಿ ಒರುವ ವರೆಗೂ ಇವರು ಗಡ್ಡ-ಮೀನೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಹೆಂಗಸರು ಈ ಯಾತ್ರೆಯ ಅರ್ಧರಲ್ಲಿ, ಎಂಟು-ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಸಾದ ಋತುಚಕ್ರ ಸಿಂತ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹರು.

ಈ ಪ್ರತಾಪರಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು

ಮುಕ್ತಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಭಿನ್ನತೆ ಇದ್ದರೂ, ಮಂಡಲ ಪೂಜೆಯ ಕೊನೆಯದಿನ ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತರೂ ಸೇರಿ ಅಯ್ಯವ್ವನ ಭಜನೆ ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಡುವ ದಿನ ತಮ್ಮ ಒಂಧು-ಬಳಗದವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ 'ಹಸಿಬಿ ಚೀಲ' ಅಥವಾ ಇರುವುದಿ ಚೀಲಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನಿರಿಸಿ, ಒಂದು ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗೆ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಸಿದ ತಪ್ಪುವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಬರಟೆಯಿಂದ ಭದ್ರ ಪಡಿಸಿ, ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಿ ಚೀಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಅಯ್ಯವ್ವನೂ ಇರುವುದಿ ಚೀಲವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ಯಾತ್ರೆಯ ಹೊರಟವರು ಮೊದಲು ಗುರುವಾಯೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ತ್ರಿಪುರಮಾರ್, ಕೊಡುಂಗಲ್ಲೂರು, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಚಾಲಕಾಯಂ 'ಎರುಮೇಲಿ'ಯನ್ನು ತಲುಪುವರು. ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇರುವುದಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಎರುಮೇಲಿ ಪಾಠರು ಸ್ವಾಮಿಯ ಸಮಾಧಿಗೆ ಕಾಯನ್ನು ಒಡೆದು ಪೂಜೆ

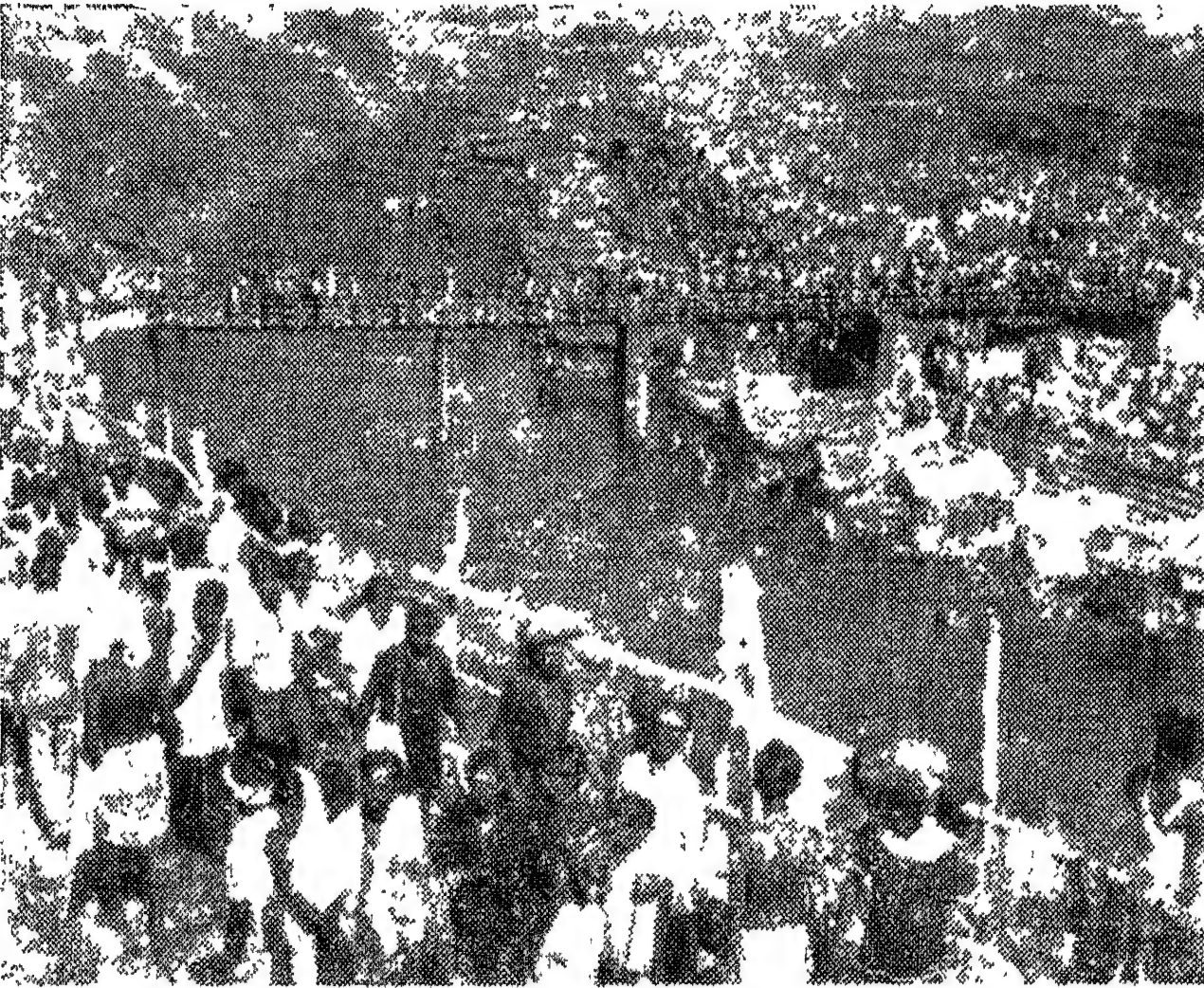
ಮಾಡಿ, ಅಳುದಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನ್ನಾನಮಾಡಿ ಕರಿ ಮಲೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಶಬರಿಯ ಆಶ್ರಮ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಒಡೆದು, ಪೆಂಬಾನದಿಯಲ್ಲಿ ನ್ನಾನಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅಯ್ಯವ್ವನ ಅಲಯವು ಕಂಡಬರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿನ ಹದಿನೆಂಟು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಹೋದರೆ ಅಯ್ಯವ್ವನ ಸತ್ಯದರ್ಶನ ವಾಗುವುದು.

[ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ದುರ್ಗುಣ ಸಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಲಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದೂ ಅಯ್ಯವ್ವ ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವವರು ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲೂ, ಎರಡನೆಬಾರಿ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರು ಎರಡನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲೂ, ಹೀಗೆಯೇ ದರ್ಶನದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ೧೮ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲಿನವರೆಗೂ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವರೆಂದೂ 'ಶಬರಿಗಿರಿಯಾತ್ರ' ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ — ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. —ಸಂ]

ನಂತರ ಅಲ್ಲಿನ ಭಕ್ತಕೊಳದಲ್ಲಿ 'ನ್ನಾನಮಾಡಿ' ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ 'ಮಂಜುಮಾತಾ' ಅಥವಾ 'ಮಾಳೆಗಪುರತ್ತಮ್ಮ'ನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಸಂಜೆ ಗರುಡನ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಪ್ರತಪಿದ್ಧ ಅಳುಗಳಿಂದ ಹೂತ್ತು ತಂದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಮ ಹಾ ಮಂ ಗ ಳಾ ರ ತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದನಂತರ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಅಂದರೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ತಾರೀಖು ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಎದುರಭಾಗದ 'ಪೊನ್ನಂಬಲಂ'ನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಯ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಚ್ಚಂಗೋಬಿಲ್, ಅರ್ಯಂಗಾಪು, ಕೊಲುತ್ತುಪ್ಪುಲತ್ತೆ, ಎರಿಮೇಲಿ, ಶಬರಿಮಲೈ ಈ ಐದೂ ಗುಡಿಗಳನ್ನೂ ರಾಜತೇಖರ ಪಾಂಡ್ಯನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಈ ಐದನ್ನೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ನಂತರ ಶಬರಿಮಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂತು ಪೊನ್ನಂಬಲದ ಮಕರ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಈ ಜ್ಯೋತಿಯ ದರ್ಶನದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಮರಳಿ ಬಂದು ಅಮೇಲಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಗಡ್ಡ ಮೀನೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಾಪರಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ತಮಗೆ ಸುಕೃತ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವ ಇಂತಹ ಭಕ್ತವೃಂದದಿಂದ, ಅಯ್ಯವ್ವಸ್ವಾಮಿಯ ಕೀರ್ತಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

|| ಸ್ವಾಮಿಯೇ...ಶರಣಮಯ್ಯಪ್ಪ ||

ಶಬರಿಮಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯ ಪೆಂಬಾನದಿ ದೃಶ್ಯ

ಡಿಸೆಂಬರ್ 1979 ರ 14 ರಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 7 ಗುಟೆಗೆ ತಿ.ತಿ.ದೇ. ವತಿಯಿಂದ ನೆಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿರ್ಗುಸಲಾದ ಹತ್ತುಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮುರಳಿಜೇನ್ನಾರ್ ಅವರಿಂದಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖಾಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಜನಾರ್ದನರೆಡ್ಡಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿ.ತಿ.ದೇ. ಪ್ರಕಟಣ ಶಾಖೆಯ ಮೂರು ತೆಲುಗು ಎರಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಕನ್ನಡಗಳೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದವು. ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಕೆ. ಪ್ರಸಾದರು ಇಂತಹ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದರಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಸಾರ ವರ್ಧಿಸಿ ಭವನಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಎದುರು. ಸಭೆಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮುಲ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ವಂದಿಸಿದರು.

ನೆಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಟಿ.ಟಿ.ಡಿ. ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ

ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು — ತಿರುಪತಿ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ

ಆರ್ಜಿತ ಸೇವೆಗಳ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿತ ದರಗಳು

ಹೆಚ್ಚಿದ ದರಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಆರ್ಜಿತ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ದರಗಳನ್ನು 1 ಜನವರಿ 1980 ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಸ್ತಿಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಲ್ಯಾಣ ಉತ್ಸವ:

ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವದ ದರವನ್ನು ರೂ 1000-00 ದಿಂದ ರೂ 1500-00 ಗಳಿಗೆ ವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶುಕ್ರವಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಿಷೇಕ:

ಅಭಿಷೇಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪುನಃಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಿಶೀತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ (ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ) ಮುಗಡ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಭಿಷೇಕ	ಶುಲ್ಕ	ಉಪಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ	ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಪೂರಾಭಿಷೇಕ	ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ 500-00	ಸಾಯಣ ಮಂಟಪ	16
ಕರ್ಪೂರದ ಬಟ್ಟಲು	ಪ್ರತಿಒಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ 300-00	ರಾಮರ್ ಮೇಡೈ	20
ಪುನುಗು ಬಟ್ಟಲು	ಪ್ರತಿಒಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ 200-00	ಸ್ವಪನ ಮಂಟಪ	60
ಇತರ ಬಟ್ಟಲುಗಳು	ಪ್ರತಿಒಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ 100-00	ತಿರುಮಾಮಣಿ ಮಂಟಪ	100

ಸಹಸ್ರ ದೀಪಾಲಂಕಾರ ಸೇವೆ:

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸಾವಿರದೊಂಟು ತುಪ್ಪದದೀಪ ಸೇವೆಯನ್ನು ತಿರುಮಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತರು ರೂ 2000-00 ಗಳ ಶುಲ್ಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಆರ್ಜಿತ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು.

ಸೂಚನೆ:

1 ಜನವರಿ 1980 ರಂದು ಮತ್ತು ಅನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ ನಡೆಸಲು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಡ ಹಣ ನೀಡಿರುವವರು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿತ ದರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ,
ತಿ.ತಿ.ದೇ.

ವಾರ್ತಾಲಹರಿ

ಗೀತಾ ಜಯಂತಿ

ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ಯಕಾ ಸರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನವಂಬರ್ 29 ರಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಗೀತಾಜಯಂತಿಯು ಗೀತಾ ಜಯಂತಿತ್ಯುತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವು ವಿಭಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಸಮಾರಂಭದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಆದ ಶ್ರೀ ವೀಸಂ ಸನ್ಯಾಸಿ ನಾಯಡು ಅವರು ಆಗಮಿ ಸಿದ್ಧರು. ವಿದ್ವಾಂಸ ಶ್ರೀ ಭಾಷ್ಯಂ ಅಪ್ಪಲಾಚಾರ್ಯರು ಅವರು 10 ದಿನಗಳಕಾಲ ಗೀತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಪಂಚರತ್ನ ಮಾಲೆಯ ಎಲ್. ಪಿ. ರಿಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ವೃತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಸಿ. ವಿ. ರಮಣಿ ಅವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಗೀತಾ ಮೆರವಣಿಗೆಯು 2-12-79 ರಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸ ಸನ್ಯಾಸನ ಅಂಗವಾಗಿ 8-12-79 ರಂದು ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಶೃತಕೀರ್ತಿಯರು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಗಂಧದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘಟನಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಗೀತಾ ಜಯಂತಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸರ್ವಶ್ರೀ ಅಚಲ ವೆಂಕಟರಾವ್, ಎಸ್. ಬುಚ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಡಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ದೀಕ್ಷಿತುಲು, ಪಿ.

ಕಾಮೇಶ್ವರಿ, ಈ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಡು ಅವರುಗಳು ಗೀತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಮೊದಲಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶ್ರೀ ವೆಂಗಳ ಪಟ್ಟಾಭಿ ಭಾಗವತರ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ಪದ್ಮಾವತೀಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಪುಲ್ಲಯ್ಯ (ಪಿಟೀಲು) ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ (ತಬಲ) ರೊಡನೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರು ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿದರು.

ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಗಜ“ರಾಜ”

ಡಿಸೆಂಬರ್ - 19 - ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ತಿರುಪತಿ-ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸೇವೆ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ವಿಶೇಷತಃ : ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆನೆಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಹಿರಿದು. ಈ ಗಣ ಸರಕಾರ ಈ ಸೇವಾ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘಾರ್ಹ ಎಂದು ತಿ. ತಿ. ದೇ. ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಆರ್. ಕೆ.

ಪ್ರಸಾದರು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಆನೆ ರಾಜನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಯುತರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಆನೆಯ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ಗಾಯತ್ರಿದೇವಿ ಪಾರ್ಕ್ ಬಡಾವಣೆಯ ನವೀನ ತಿ. ತಿ. ದೇ. ವಾರ್ತಾಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸರಳ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾಗರ ಹೊಳೆಯ ಕಾಡಿನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪಳಗಿಸಲಾದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ “ರಾಜ” ಗಜವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮಣ್ಣಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರು.

ತತ್ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾ (ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಹಿರಿಯ ಪುತ್ರಿ) ಅವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆನೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಗಮನಿಕೆ

ವಿವಿಧಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಗಿರಿಯ ಪ್ರಚಾರ, ಆಸ್ತಿಕರ ಅಭಿಮಾನಗಳು ದಿನ ದಿನ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಜಂದಾದಾರರಿಗೆ ಸಪ್ತಗಿರಿ ಪ್ರತಿಗಳು ಲಭಿಸದ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಪ್ತಗಿರಿಯನ್ನು ಕೋರುವವರು ಕೆಳಗಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

* ಸಪ್ತಗಿರಿಯನ್ನು ಕೋರುವವರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 15 ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆ ಜಂದಾ ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಕಳುಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಮಾರನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಪತ್ರಿಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಹೊಸ ಜಂದಾದಾರರು ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ ಕೂಪನಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸಜಂದಾ, ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು. ಮಿಕ್ಕ ಜಂದಾದಾರರು ಕೂಪನಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಂದಾಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ತಮ್ಮ ವಿಳಾಸದ ಕಾಗದವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಬಹಳ ಸೌಕರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಸಪ್ತಗಿರಿ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಣವನ್ನಾಗಲಿ, ಇತರ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಲಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಎ ಡಿ ಟಿ ರ್
ಪಬ್ಲಿ ಕೇಷನ್ ಸೆಕ್ಷನ್
ಪ್ರೆಸ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್
ತಿರುಪತಿ-517501

ಈವರೆವಿಗೆ ತಿರುಮಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀದೈವದ ಕೈಂಕರ್ಯದ ಆನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಾಗಿದ್ದು ಈಗಣ ಗಜರಾಜ' ಏಳನೆಯ ಆನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಿರುವ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ (ಗಾಯತ್ರಿದೇವಿ ಪಾರ್ಕ್ ಬಡಾವಣೆ) ಸುಮಾರು 25 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪವು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡದು ಎಂದೂ ಇದನ್ನು ಹಿರಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಆರ್. ಕೆ. ಪ್ರಸಾದರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಟಿ. ಸೋಮಣ್ಣ ಅವರು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಜನತೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ದೀನ ಬಂಧು ವಿ. ಆರ್ ನಾಯ್ಡು ಅವರಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ವಂದಿಸುತ್ತ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಆನೆ-ಮೂರುವಳಗಳ ರೇವತಿಯನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದರು.

* * * *

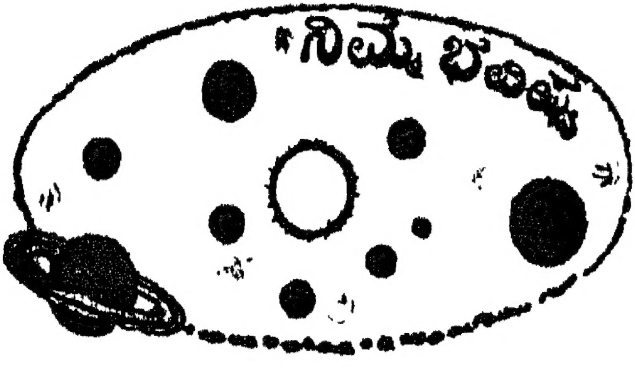
ತ್ಯಾಗರಾಜ ಜಯಂತಿ

ತಿರುಪತಿಯ ತ್ಯಾಗರಾಜೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನವಂಬರ್ 24 ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2 ರವರೆಗೆ ತ್ಯಾಗರಾಜರ 36 ನೇ ಜಯಂತ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ವೈಭವೋಪೇತವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು.

ನವಂಬರ್ 24 ರಂದು ಉತ್ಸವವನ್ನು ದ್ವಾಪರಿ ಸುತ್ತ ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಚೌದರಿಯವರು, ಸುಮಾರು 3 ದಶಕಗಳಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂಗೀತೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು. ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ನೆರವು ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ

ಗಣ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಸಭೆಯನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಮೇಶನ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಪುರಂದರದಾಸರ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಅನ್ನಮಾಚಾರ್ಯ ಮುಂತಾದವರಿಂದಾಗಿ ತಿರುಪತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಅಡುಂಬೊಲವಾಗಿದ್ದು ತ್ತೆಂದೂ, ದೇವಸ್ಥಾನವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಾಚುರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಕೈಲಾದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಆರ್. ಕೆ. ಪ್ರಸಾದರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಮತ್ತಿತರರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ದಿನಾಂಕ 25-12-79 ರಂದು ಸಭಿಕರನ್ನು ಸಂಗೀತ ಸರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಮಧುರೈ ಸೋಮಸುಂದರಂ ಅವರಿಗೆ ಸಪ್ತಗಿರಿ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವ್ಯನ್ಮಣಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಕಲಾಪೀಠದ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ರಜನೀಕಾಂತ ರಾಯರು ನೀಡಿದರು. ನವಂಬರ್ 27 ರಂದು ಖ್ಯಾತ ಸಿನಿ ಸಂಗೀತಗಾರ ಶ್ರೀ ಜೇಸುದಾಸ್ ಅವರು ಜನಮನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದರು. 29 ರಂದು ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನಿ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಾ|| ಎಸ್. ರಾಜೇಶ್ವರ ರಾಯರು ಹೆಚ್ಚು ಭಕ್ತಿ ರಸಭರಿತ ಹಾಡುಗಳಿಂದ ಶ್ರೋತೃಗಳನ್ನು ರಸ ಸಮಾಧಿಗೊಯ್ದರು. 30 ರಂದು ತಿರುಪತಿಯ ಕುಮಾರಿ ಕೆ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಾ ಕುಮಾರಿಯವರು ಭರತ ನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ಸಂಗೀತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಇತರ ಖ್ಯಾತರೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಜಪುರಂ ಸಂತಾನಂ ಶ್ರೀ ಮೋಲೇಟಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಲು, ಶ್ರೀ ಪಿಚ್ಚು ಮಣಿ. ದಿನಾಂಕ 2 ರಂದು ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಮದರಾಸಿನ ಸಿನಿ ಸಂಗೀತಜ್ಞ ಕೆ. ವಿ. ಮಹಾದೇವನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ಸುಧೆಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ತಣಿಸಿದ ನಂತರ ಉತ್ಸವ ಮುಕ್ತಾಯ ವಾಯಿತು.

ಮೇಷ :

(ಅಶ್ವಿನಿ, ಭರಣಿ; ಕೃತ್ತಿಕೆ 1 ನೆ ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಆದೋಲನ ಅಥವಾ ಧನನಷ್ಟ. ಶನಿಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ, ಜಯ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಧನ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉಡುಪು ಅಥವಾ ಹೊಸ ಮನೆ ಅಥವಾ ಸಂತಾನ, ವಾಹನ ಯೋಗ. 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಹಿಂಜರಿತ ನಂತರ ಘನವಿಜಯ. ಕುಜನಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯ ದಿಂದ ಆದೋಲನ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ. 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನ ವಿರೋಧದಿಂದಾಗಿ ವಿಘ್ನಗಳು ನಂತರ ಧನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. 10 ರವರೆಗೆ ಶುಕ್ರನ ವಿರೋಧದಿಂದ ತಗಾದೆ, ನಂತರ ಮಿತ್ರ ಸಮಾಗಮ ಅಥವಾ ಸಂತಸ.

ವೃಷಭ :

(ಕೃತ್ತಿಕೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಮೃಗಶಿರ 1,2 ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ವಿವಾದ. ಶನಿಯಿಂದ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡೆ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ತೊಂದರೆ. ಗುರುವು ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮನಶಾಂತಿ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಜ್ವರ ಅಥವಾ ಉದರಬಾಧೆ ಅಥವಾ ದುಷ್ಟ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು. ರವಿಯಿಂದಾಗಿ 14ರವರೆಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಥವಾ ಕಳತ್ರ ಅಸಂತೃಪ್ತಿ ನಂತರ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಕೀಳರಿಮೆ. 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದ ಧನ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉಡುಪು, ವಿಜಯ ಅಥವಾ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ನಂತರ ವಿಘ್ನಗಳು. 10ರವರೆಗೆ ಶುಕ್ರನಿಂದ ಸಂತಸ ಭಾಗ್ಯ, ಹೊಸ ಉಡುಪು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವರ್ತನೆ ನಂತರ ವಿವಾದ ಅಪಕೀರ್ತಿ.

ಮಿಥುನ :

(ಮೃಗಶಿರ, ಆರ್ದ್ರ, ಪುನರ್ವಸು 1,2,3, ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಸಂಪತ್ತು. ಶನಿಯಿಂದ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ನಿಕಟವಾದವರಿಂದ ದೂರಾಗುವಿಕೆ. ಗುರುವಿನಿಂದಾಗಿ ನಿಸ್ಪೃಹೆ. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅಕ್ರಮ ಮೂಲದಿಂದ ಧನಾ

ಗಮ. 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಅಥವಾ ಉದರಬಾಧೆ, ಅನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಅಥವಾ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅತ್ಯಪ್ತಿ 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದಾಗಿ ವಿವಾದ ನಂತರ ವಿಜಯ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉಡುಪು, ಧನ, ಸಂತಾನಯೋಗ ಶುಕ್ರನಿಂದ 10 ರವರೆಗೆ ಹೊಸ ಉಡುಪು, ಹೊಸಮನೆ, ಶೃಂಗಾರ ನಂತರ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಧನ, ಹೊಸ ಉಡುಪು, ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಕರ್ಕಾಟಕ :

(ಪುನರ್ವಸು 4 ಪಾದ ಪುಷ್ಯ, ಆಶ್ಲೇಷ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಧನನಷ್ಟವಾದರೂ ಗುರುವಿನಿಂದ ನಷ್ಟ ಭರ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆಗದವರ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತುಸು ಆದೋಲನ ಅಥವಾ ತುಸು ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಕಳ್ಳತನ ದಿಂದಾಗಿ ನಷ್ಟ ಆಗಬಹುದು. ಶನಿಯಿಂದಾಗಿ ಧನ, ಸೇವಕರು ಹೊಸ ಉಡುಪು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಹೆಸರು, ಜೊತೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ, ವಾಹನ ಯೋಗ. 14 ವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ, ವಿಜಯ ನಂತರ ಪ್ರಯಾಣ 16ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದ ಸಾಫಲ್ಯ, ವಸ್ತುಸಮೃದ್ಧಿ ನಂತರ ವಿವಾದ. 10ರವರೆಗೆ ಶುಕ್ರನಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಮೂಲಕವಾದ ತಗಾದೆ, ನಂತರ ಹೊಸ ಉಡುಪು ಶೃಂಗಾರ.

ಸಿಂಹ :

(ಮುಖ, ಪೂರ್ವ ಫಾಲ್ಗುಣ, ಉತ್ತರ 1ನೆ ಪಾದ:)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾದ ಭೀತಿ, ಆದೋಲನ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಮನಶಾಂತಿ ಭಂಗ ಅಥವಾ ವಿವಾದ ಅಥವಾ ಅಪಕೀರ್ತಿ. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಆದೋಲನ. ಶನಿಯಿಂದ ಸೌಖ್ಯ ಭಾವ, ಧನಾಭಾವ. 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಇತರರಿಂದಾಗಿ ಚಿಂತೆ, ನಂತರ ಆರೋಗ್ಯ, ವಿಜಯ. 17 ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಕು ನಂತರ ಸಾಫಲ್ಯ. 18 ರವರೆಗೆ ಶುಕ್ರನಿಂದಾಗಿ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯ ನಂತರ ಸ್ತ್ರೀ ಮೂಲಕವಾದ ಆದೋಲನ.

ಕನ್ಯಾ :

(ಉತ್ತರ 2,3,4, ಪಾದ, ಹಸ್ತ ಚಿತ್ತ 1,2 ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಧನನಷ್ಟ. ಕುಜನಿಂದ ಧನಾಭಾವ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ, ಪ್ರಯಾಸ, ಶನಿಯಿಂದಾಗಿ ಕಲ್ಪಿತ ಭಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಣ, ಅಥವಾ ನಿಕಟವಾದವರಿಂದ ದೂರಾಗುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೇಡು, ತನ್ನ ಆತ್ಮಿಯ ರಿಗೆಹಾಣಿ. 14 ರವರೆಗೆ ಧನನಷ್ಟ ಕುಮಾರರೊಡನೆ ವಿವಾದ, ಅನಾರೋಗ್ಯ. ಆ ನಂತರವೂ ಸಹ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಆಗದವರಿಂದಾಗಿ ತೊಂದರೆ. ಶುಕ್ರನಿಂದಾಗಿ ಹಿರಿಯರ ಪ್ರಸಂಸೆ, ಬಂಧುಗಳ ಆಗಮನ ಅಥವಾ ಬಂಧು ಸಮಾಗಮ, ಧನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಸಂತಾನಯೋಗ. 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದ ವಸ್ತುಸಮೃದ್ಧಿ ಆ ನಂತರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಿವಾದ.

ತುಲಾ :

(ಚಿತ್ತ 3,4ಪಾದ ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶಾಖಾ 1,2,3 ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದಾಗಿ ಸುಖ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಅಪಾರ ಧನ ಅಥವಾ ಉನ್ನತ ಪದವಿ. ಕುಜನಿಂದ ಜಯ ಅಥವಾ. ಧನ. ಶನಿಯಿಂದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಆದೋಲನ. 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದಾಗಿ ಪದವಿ, ಧನ. ಶುಕ್ರನಿಂದ 10ರವರೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮೇಲರಿಮೆ. ನಂತರ ಹಿರಿಯರ ಪ್ರಶಂಸೆ, ಬಂಧುಗಳ ಆಗಮನ, ಧನ, ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಥವಾ ಸಂತಾನಯೋಗ. ಬುಧನಿಂದ 17 ನವರೆಗೆ ಹೊಸ ಸ್ನೇಹಿತರು. ತನ್ನ ದುಷ್ಟವರ್ತನೆಯಿಂದಾಗಿ ಭಯ ಆ ನಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ.

ವೃಶ್ಚಿಕ :

(ವಿಶಾಖ 4 ಪಾದ, ಅನೂರಾಧ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ವಿವಾದ. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಗೀತ್ಯಾ ಧನಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಗುರುವಿನಿಂದಾಗಿ ಧನನಷ್ಟ ಅಪಕೀರ್ತಿ. ಶನಿಯಿಂದಾಗಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಥವಾ ಶೃಂಗಾರ. 14ರವರೆಗೆ ಧನನಷ್ಟ ರವಿಯಿಂದ ಇತರರ ವಂಚನೆ, ನೇತ್ರ ಬಾಧೆ, ಅನಂ

ತರ ಧನ, ಪದವಿ, ವಿಜಯ. ಶುಕ್ರನಿಂದ 10ರವರೆಗೆ ಧನ, ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉಡುಪು, ವಿಜಯ ನಂತರ ಹೊಸ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಮೇಲರಿಮೆ. 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದ ಅಪಕೀರ್ತಿ, ನಂತರ ಧನ, ಸ್ನೇಹಿತರು ನಂತರ ತನ್ನ ದುರ್ನಡತೆಯಿಂದ ಭಯ.

ಧನಸ್ಸು :

(ಮೂಲ, ಪೂ. ಉ. 1 ನೇ ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರವರ್ತನೆ. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಅಥವಾ ಧನನಷ್ಟ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಫಲ್ಯ, ಧನ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಸಂತಾನ. ಶನಿಯಿಂದ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಗೌರವ ಭಂಗ 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದಾಗಿ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಉದರಬಾಧೆ, ಮನಶ್ಚಾಂತಿ ಲೋಪ ಅಥವಾ ವಂಚನೆ ಅಥವಾ ನೇತ್ರಬಾಧೆ. ಶುಕ್ರನಿಂದಾಗಿ 10ರವರೆಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ, ಅಥವಾ ಧನ ಅಥವಾ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಸಂತಾನ. ನಂತರ ಹೆಸರಿನ ಹೆಚ್ಚಳ, ಧನ, ಹೊಸ ಉಡುಪು. 17ರವರೆಗೆ ಬುಧ ವಿರೋಧದಿಂದಾಗಿ ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟಸಲಹೆ ನಂತರ ಧನ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

ಮಕರ :

(ಉ. 2,3,4 ಪಾದ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠ, 1,2ಪಾದ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಆದೋಲನ ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅಥವಾ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ದೇಹಶುದ್ಧಿ ಗುರುವಿನಿಂದಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಆದೋಲನ. ಶನಿಯಿಂದ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಅಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಧನನಷ್ಟ 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದ ಧನನಷ್ಟ, ಪ್ರಯತ್ನ ಭಂಗ, ನಂತರ ಧನನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಉದರಬಾಧೆ, ಪ್ರಯಾಣ. 10ರವರೆಗೆ ಶುಕ್ರನಿಂದ ಶೃಂಗಾರ, ಸುಖ, ನಂತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಅಥವಾ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಸಂತಾನ ಬುಧನಿಂದ 17ರವರೆಗೆ ವಿವಾದ ಅಥವಾ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅನಂತರ ಕೆಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ವಿವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಧನನಷ್ಟ.

ಕುಂಭ :

(ಧನಿಷ್ಠ 3, 4 ಪಾದ ಶತಭಿಷ ಪೂ. ಭಾ.

1, 2, 3 ಪಾ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ವಿವಾದ. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಕಲಹ ಅಥವಾ ಉದರ, ನೇತ್ರ ಬಾಧೆ, ಗುರುವಿನಿಂದ ಶೃಂಗಾರ. ಶನಿಯಿಂದಾಗಿ

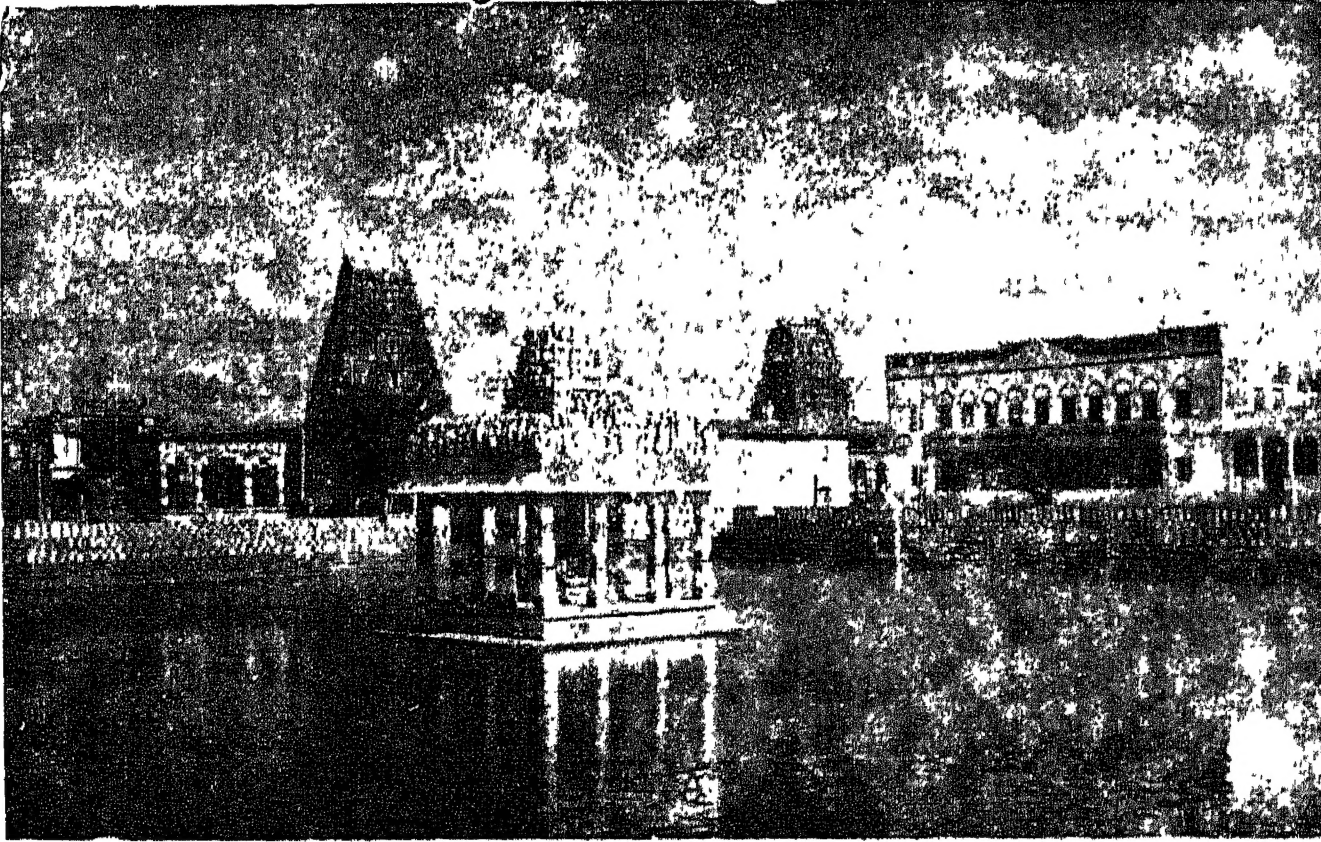
ನಿಕಟ ವಾದವರಿಂದ ದೂರಾಗುವಿಕೆ, ಮಾನಸಿಕ ಚಿಂತೆ, ರವಿಯಿಂದ 14ರವರೆಗೆ ಧನ, ಹೆಸರು, ವಿಜಯ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ. ನಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ. ಧನನಷ್ಟ. 14ರವರೆಗೆ ಶುಕ್ರನಿಂದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಧನ, ಹೊಸವಸ್ತ್ರಗಳು ನಂತರ ಶೃಂಗಾರ, ಸಂತಸ 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದ ಧನ, ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಥವಾ ಶೃಂಗಾರ ಅಥವಾ ವಾಹನ ಯೋಗ ಅಥವಾ ಸಂತಾನ. ಅನಂತರ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ವಿವಾದ.

ಮೀನ :

(ಪೂ. ಭಾ. 4 ಪಾದ ಉ. ಭಾ. ರೇವತಿ)

ರಾಹುವಿನಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಮನಶ್ಚಾಂತಿ ಭಂಗ. ಕುಜನಿಂದಾಗಿ ವಿಜಯ, ಧನ, ಆರೋಗ್ಯ ಶನಿಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ 14ರವರೆಗೆ ರವಿಯಿಂದ ವಿಜಯ, ನಂತರ ಹೆಸರು, ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಧನಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ. ಶುಕ್ರನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಸರ್ವಸೌಖ್ಯ, ಧನ. 17ರವರೆಗೆ ಬುಧನಿಂದ ಧನ, ವಿಜಯ, ಶೃಂಗಾರ ಅಥವಾ ವಾಹನಯೋಗ ಅಥವಾ ಸಂತಾನ ಯೋಗ.

ಶ್ರೀ
ಪ
ದ್ಮಾ
ಪ
ತ್ನೀ

ದೇ
ವಾ
ಲ
ಯ

ಆರ್ಮಿತ ಅಭಿಷೇಕ

ತಿರುಚಾನೂರಿನಲ್ಲಿನ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರವೂ ಆರ್ಮಿತ ಅಭಿಷೇಕ ಸೇವೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಟಿಕೆಟ್ಟಿಗೆ ರೂ 100/- ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಗೃಹಸ್ಥರು, ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಒಟ್ಟು ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕ್ಷೀರ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಡುವರು. ಅನಂತರ ಅವರು ಅಭಿಷೇಕ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಸಾದಮಾತ್ರ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರು ಈ ಸದವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕಂಠಪಾಠ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು

ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿವಿಧೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರಲ್ಲಿ ದೈವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ರಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸ್ತೋತ್ರ ಸುಪ್ರಭಾತ ಕಂಠಪಾಠಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಬಹುಮಾನಗಳ ವಿತರಣೆ ನಡೆಯಿತು.

ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜೇತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ವೆಂಕಟಾಚಲಂ ಅವರು.

ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುದಾಸ ಪಟ್ಟಾಭಿ.

ನಂಬೂರು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಾಳೇಶರ ಪ್ರಸಾದಬಾಬು ಅವರು ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ತಿರುಮಲೆ

ನಿತ್ಯಪೂಜೆ, ದರ್ಶನಾದಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, 1-11-79 ರಿಂದ 31-3-1980 ವರೆಗೆ

ಶನಿ, ಭಾನು, ಸೋಮ ಮತ್ತು ಮಂಗಳವಾರಗಳು

ಉದಯ	3-00 ರಿಂದ 3-30 ವರೆಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತ
,,	3-30 ರಿಂದ 3-45 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ
,,	3-45 ರಿಂದ 4-30 ವರೆಗೆ ತೋಮಾಲಸೇವೆ (ಏಕಾಂತ)
,,	4-30 ರಿಂದ 4-45 ವರೆಗೆ ಸ್ವರ್ಣದ್ವಾರದ ಇದಿರಿಸಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾರ್, ಮತ್ತು ಪಂಚಾಂಗ ಶ್ರವಣ,
,,	4-45 ರಿಂದ 5-30 ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಅರ್ಚನೆ
,,	5-30 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಗಂಟೆ ಬಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊರೆ
,,	6-00 ರಿಂದ 12-00 ವರೆಗೆ ಸರ್ವದರ್ಶನ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನ	12-00 ರಿಂದ 1-00 ವರೆಗೆ ಎರಡನೇ ಅರ್ಚನೆ, (ಏಕಾಂತ)
,,	1-00 ರಿಂದ 9-00 ವರೆಗೆ ಸರ್ವದರ್ಶನ
,,	1-00 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿ
ರಾತ್ರಿ	9-00 ರಿಂದ 10-00 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ, ರಾತ್ರಿ ಕೈಂಕರ್ಯ
,,	10-00 ರಿಂದ 10-30 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ 10-30 ಏಕಾಂತಸೇವೆ

ಗುರುವಾರ, ತಿರುಪ್ಪಾವಡ

ಉದಯ	3-00 ರಿಂದ 3-30 ವರೆಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತ
,,	3-30 ರಿಂದ 3-45 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ
,,	3-45 ರಿಂದ 4-30 ವರೆಗೆ ತೋಮಾಲಸೇವೆ
,,	4-30 ರಿಂದ 4-45 ವರೆಗೆ ಬಂಗಾರದ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾರು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಂಗ ಶ್ರವಣ
,,	4-45 ರಿಂದ 5-30 ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಅರ್ಚನೆ
,,	5-30 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೇ ಗಂಟೆ, ಬಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊರೆ
,,	6-00 ರಿಂದ 8-00 ವರೆಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣ, 2 ನೇ ಅರ್ಚನೆ (ಏಕಾಂತ), ತಿರುಪ್ಪಾವಡ, ಅಲಂಕರಣ, ಗಂಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ
,,	8-00 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಸರ್ವದರ್ಶನ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನ	1-00 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿ
ರಾತ್ರಿ	6-00 ರಿಂದ 8-00 ವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣಿಮಾಸೇವೆ, ಗಂಟೆ, ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ
,,	8-00 ರಿಂದ 10-00 ವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸರ್ವದರ್ಶನ
,,	10-00 ರಿಂದ 10-30 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ 10-30 ರಿಂದ ಏಕಾಂತಸೇವೆ

ಬುಧವಾರ, ಸಹಸ್ರ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ

ಉದಯ	3-00 ರಿಂದ 3-30 ವರೆಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತ
,,	3-30 ರಿಂದ 3-45 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ
,,	3-45 ರಿಂದ 4-30 ವರೆಗೆ ತೋಮಾಲಸೇವೆ (ಏಕಾಂತ)
,,	4-30 ರಿಂದ 4-45 ವರೆಗೆ ಸ್ವರ್ಣದ್ವಾರದ ಇದಿರಿಸಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾರು, ಪಂಚಾಂಗಶ್ರವಣ
,,	4-45 ರಿಂದ 5-30 ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಅರ್ಚನೆ
,,	5-30 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೇ ಗಂಟೆ, ಬಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊರೆ
,,	6-00 ರಿಂದ 8-00 ವರೆಗೆ ಸಹಸ್ರ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ (ಅರ್ಚಿತ)
,,	8-00 ರಾತ್ರಿ 9-00 ವರೆಗೆ ಸರ್ವದರ್ಶನ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನ	1-00 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿ
ರಾತ್ರಿ	9-00 ರಿಂದ 10-00 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ
,,	10-00 ರಿಂದ 10-30 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ 10-30 ರಿಂದ ಏಕಾಂತಸೇವೆ

ಶುಕ್ರವಾರ, ಅಭಿಷೇಕ

ಉದಯ	3-00 ರಿಂದ 3-30 ವರೆಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತ
,,	3-30 ರಿಂದ 5-00 ವರೆಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳು (ಏಕಾಂತ)
,,	5-00 ರಿಂದ 7-00 ವರೆಗೆ ಅಭಿಷೇಕ (ಅರ್ಚಿತ)
,,	7-00 ರಿಂದ 8-30 ವರೆಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ
,,	8-30 ರಿಂದ 9-30 ವರೆಗೆ ತೋಮಾಲಸೇವೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಚನೆ, ಬಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊರೆ
,,	9-30 ರಿಂದ 10-00 ವರೆಗೆ 2ನೇಗಂಟೆ, ಬಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊರೆ
,,	10-00 ರಿಂದ 9-00 ವರೆಗೆ ಸರ್ವದರ್ಶನ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನ	1-00 ರಿಂದ 6-00 ವರೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿ
ರಾತ್ರಿ	9-00 ರಿಂದ 10-00 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ ರಾತ್ರಿ ಕೈಂಕರ್ಯ
,,	10-00 ರಿಂದ 10-30 ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ 10-30 ಏಕಾಂತಸೇವೆ

- ಗಮನಿಕೆ :-
1. ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಮಯಾನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಲೂ ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು.
 2. ಸುಪ್ರಭಾತದರ್ಶನಕ್ಕೆ ರೂ. 25/- ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಡುವರು.
 3. ಅರ್ಚನೆ, ತೋಮಾಲಸೇವೆ, ಅಭಿಷೇಕ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕಾನಂತರ ದರ್ಶನ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳಾಗಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದರ್ಶನದ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳಾಗಲಿ ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವದರ್ಶನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂ. 25/- ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಸಹ ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಡುವರು.
 4. ಅಮಂತ್ರಣೋತ್ಸವದ ರೂ 200/- ಟಿಕೆಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಐವರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರವೇ ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಡುವರು.
 5. ಸರ್ಕಾರ್ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವ, ಅರ್ಚಿತ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಸವ, ವಾಹನ ಸೇವೆಗಳು, ಡೋಲೋತ್ಸವ, ಮಂಗಳವಾರದಲ್ಲಿ ಪೂಜೋತ್ಸವ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-00 ರಿಂದ 6-00 ನಡುವೆ ಜರುಗುವುವು.